MITCH ALBOM

"Kalbinde yer eden biri seni asla terk etmez,
hiç beklemediğin bir anda onu yanında bulabilirsin."

BİR GÜN DAHA

Çeviren: Feyza Öz

nemesis
KİTAP

NEMESİS KİTAP / Roman

Yayın Numarası 536

Bir Gün Daha Mitch Albom
Özgün Adı For One More Day
Çeviren Feyza Öz

Genel Yayın Yönetmeni Senem Kaleli
Yayın Koordinatörü Elçin Kazancı
Editör Merve Mumcu
Redaksiyon Zerrin Özalp Öztarhan
Kapak Tasarım Cem Özcan
Sayfa Düzeni Derya Balcı

© Nemesis Kitap, 2021 © Mitch Albom, 2006

Bu kitabın yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı tarafından aracılığıyla alınmıştır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN: 978-605-7649-90-4

Baskı: Şubat 2021

NEMESİS KİTAP
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sok. Osmanlı İş Merkezi 18/9
Beyoğlu/İstanbul
Tel: (0212) 222 10 66 - 243 30 73 • Faks: (0212) 222 46 16
info@nemesiskitap.com • www.nemesiskitap.com
Sertifika No: 49065

MATBAA
MY Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma Sk. No: 8/F Zeytinburnu / İstanbul
Tel: 0212 674 85 28
Sertifika No: 47939

BİR GÜN DAHA

MITCH ALBOM

Çeviren: Feyza Öz

nemesis
KİTAP

Mitch Albom

Uluslararası üne sahip ve çoksatan kitaplara imza atan bir yazar, gazeteci, senarist, oyun yazarı, radyo-televizyon yayıncısı ve müzisyen olan Mitch Albom'un kitapları dünya çapında kırk milyondan fazla sattı. Kırk yedi dilde yayımlanan kitapları, Emmy ödüllü ve eleştirmenlerce beğenilen televizyon filmleri haline getirildi. Uzun yıllar *New York Times* çoksatanlar listesinde bulunan *Öğretmenim Mori'yle Salı Buluşmaları* tüm zamanların en iyi kitapları listelerinde yer aldı. Yazarla ilgili daha fazla bilgiye sahip olmak için web sitesi *www.mitchalbom.com* adresini ziyaret edebilirsiniz.

"İzin verin tahmin edeyim.
Neden kendimi öldürmeye çalıştığımı
bilmek istiyorsunuz."

(*Chick Benetto'nun bana ilk sözleri*)

Bu bir aile hikâyesi ama içinde bir hayalet geçtiği için buna hayalet hikâyesi de diyebilirsiniz. Aslında her aile bir hayalet hikâyesidir. Ölüler aramızdan ayrıldıktan sonra uzun süre sofralarımızda oturmaya devam eder.

Bu, Charles "Chick" Benetto'nun hikâyesi. Hayalet o değil. O, son derece gerçekti. Ona bir cumartesi sabahı, üzerinde lacivert bir rüzgârlık ve ağzında naneli sakızla Küçükler Ligi'nin tribünlerinde rastladım. Belki onu beyzbol oyunculuğu yaptığı günlerden hatırlarsınız. Kariyerimin bir döneminde spor yazarlığı yaptığım için ismine birçok açıdan aşinaydım.

Geriye dönüp baktığımda, onunla karşılaşmamın bir çeşit alın yazısı olduğunu fark ediyorum. Pepperville Kumsalı'na yıllardır ailemize ait olan küçük bir evin devir işlemlerini tamamlamak için gitmiştim. Havaalanına dönerken bir kahve molası verdim. Yolun karşısında eflatun tişörtler giymiş çocuklar atış ve vuruş antrenmanı yapıyordu. Daha zamanım vardı. Oraya doğru amaçsızca ilerledim.

Saha kenarında parmaklarımı tel örgülere geçirmiş dururken yaşlı bir adam çim biçme makinesiyle sahada bir manevra yaptı. Bronzlaşmış cildi kırışıktı ve ağzında yarım bir puro vardı. Beni

görünce makineyi durdurdu ve sahadakilerden birinin benim çocuğum olup olmadığını sordu. Hayır, dedim. Öyleyse orada ne işim olduğunu sordu. Ona evden bahsettim. Bunun üzerine ne iş yaptığımı sordu ve ona bunu da söylemek hatasında bulundum.

"Demek yazarsın," dedi purosunu çiğneyerek. Sırtı bize dönük tek başına oturan birini işaret etti. "Onunla konuşmalısın. Buradan sana iyi bir *hikâye* çıkar."

Bunu çok sık duyarım.

"Öyle mi? Neden?"

"Bir zamanlar profesyonel bir beyzbol oyuncusuydu."

"Hımmm..."

"Sanırım Amerikan Ligi'nde de oynadı."

"Ya..."

"Ve intihara kalkıştı."

"Nasıl?"

"Evet..." Burnunu çekti. "Duyduğuma göre hayatta kalması büyük şansmış. Adı, Chick Benetto. Annesi buralarda yaşardı. Posey Benetto." Kıkırdadı. "Çılgın bir kadındı."

Purosunu yere attı ve ayağıyla çiğnedi. "Bana inanmıyorsan yukarı çık ve kendin sor."

Çim biçme makinesini yeniden çalıştırdı. Telleri bıraktım. Teldeki pas ellerime bulaşmıştı.

Her aile bir hayalet hikâyesidir.

Tribünlere doğru yöneldim.

Buraya yazdıklarım Charles "Chick" Benetto'nun o sabahki (sonrasında çok farklı yerlere uzanan) sohbetimizde bana anlattıkları, benim kişisel notlarım ve daha sonra bulduğum günlüğünün sayfalarında yer alanlardan oluşuyor. Bunları bir-

leştirerek onun ağzından aşağıdaki hikâyeyi yazdım, çünkü onun sesinden duymadan bu hikâyeye inanacağınıza pek emin *değilim*.

Yine de inanmayabilirsiniz.

Ancak kendinize şunu sorun: Kaybettiğiniz, çok sevdiğiniz biriyle bir kez daha konuşabilmek için, onun sonsuza kadar yanınızda olacağını sandığınız günlere dönebilmek için tek bir şans daha istediğiniz hiç oldu mu? Eğer öyleyse, kalan hayatınızdaki günlerin hiçbirinin, geri gelmesini istediğiniz günün yerini tutamayacağını biliyorsunuzdur.

Peki ya o günü geri alabilseydiniz?

2006 Mayısı

I. Gece Yarısı

Chick'in Hikâyesi

İzin verin tahmin edeyim. Neden kendimi öldürmeye çalıştığımı bilmek istiyorsunuz.

Nasıl hayatta kaldığımı bilmek istiyorsunuz. Neden ortadan kaybolduğumu. Bunca zamandır nerede olduğumu. Ama hepsinden önce, neden kendimi öldürmeye çalıştığımı öğrenmek istiyorsunuz, değil mi?

Bu çok normal. İnsanlar merak ediyor. Kendi durumlarını benimkiyle karşılaştırıyorlar. Sanki dünyanın bir yerinde bir çizgi varmış da o çizgiyi geçmezseniz bir binanın tepesinden atlamayı veya bir kutu ilaç içmeyi asla düşünmezmişsiniz, ancak o çizgiyi geçerseniz bunları yapabilirmişsiniz gibi... İnsanlar o çizgiyi geçtiğimi düşünüyor. Kendilerine, "Ben çizgiye onun kadar yaklaşabilir miydim?" diye soruyorlar.

İşin aslı, çizgi falan yok. Yalnızca sizin hayatınız, onu nasıl darmadağın ettiğiniz ve sizi kurtarmak için kimin orada olacağı var.

Veya kimin orada olmayacağı.

Geçmişe dönüp bakıyorum da yaklaşık on yıl önce annemin ölümüyle dağılmaya başladım ben. Annem ölürken yanında değildim ama olmalıydım. Bu yüzden yalan söyledim. İyi bir fikir değildi. Cenazelerde sırlara yer yoktur. Mezarının başında bunun benim suçum olmadığına kendimi inandırmaya çalışarak dururken on dört yaşındaki kızım elimi tuttu ve, "Ona veda edemediğin için üzgünüm baba," diye fısıldadı. Paramparça

oldum. Dizlerimin üzerine çöktüm, ıslak çim pantolonumu lekelerken ağlamaya başladım.

Cenazeden sonra o kadar sarhoş olmuştum ki kanepemizde kendimden geçtim. Ve bir şeyler değişti. Tek bir gün hayatınızın akışını değiştirebilir; o gün hayatımın yönü dosdoğru aşağı çevrilmiş gibi görünüyordu. Çocukken annem hayatımın her yerindeydi; nasihatler, eleştiriler ve tüm diğer bunaltıcı annelik işleriyle. Beni yalnız bırakmasını dilediğim çok an oldu.

Sonunda bunu gerçekten yaptı. Öldü. Ziyaretler bitti, telefonlar kesildi. Ne olduğunu anlamadan köklerimden koparılmış gibi, bir nehrin herhangi bir kolundan tepe aşağı sürüklenir gibi süzülmeye başladım. Anneler çocuklarının bazı sanrılarına arka çıkarlar. Benim sanrılarımdan biri, annem beni olduğum gibi sevdiği için, kendimi olduğum gibi sevdiğimi sanmamdı. Onunla birlikte bu düşünce de ölüp gitti.

İşin gerçeği, olduğum kişiyi hiç sevmiyordum. Zihnimde hâlâ gelecek vaat eden genç bir sporcuydum. Oysa artık ne gençliğim ne de sporculuğum kalmıştı. Orta yaşlı bir satış temsilcisiydim. Çoktan vadem dolmuştu.

Annemin ölümünden bir yıl sonra finansal açıdan hayatımın en ahmakça kararını aldım. Yeni bir yatırım modelinin tanıtımını kadın bir satış temsilcisinin yapmasına izin verdim. Üstten iki düğmesi açık bırakılmış, neşe ve özgüven saçan kıyafeti içerisinde yanından geçen yaşça büyük bir adama kendisini kötü hissettirebilecek kadar genç ve hoş görünümlüydü. Tabii eğer onunla konuşmazsa. Konuştuğu an adamı aptala çevirirdi. Teklif hakkında konuşmak için onunla üç kez buluştuk: ikisi onun ofisinde, biri hiçbir uygunsuzluk içermeyecek şekilde bir Yunan restoranında. Tabii parfümü beni ayıltana kadar birikimlerimin büyük çoğunluğunu şimdi hiçbir değeri olmayan hisselere yatırmış olmamı saymazsak. Kadın hızlıca

Batı Yakası'ndaki başka bir ofise *transfer edildi*. Olan biteni ve tüm paranın nereye gittiğini karım Catherine'e açıklamak zorunda kaldım.

Ondan sonra daha da fazla içtim –zamanımın beyzbol oyuncuları çok içerdi– ama bu nedenle iki satış işinden kovulunca bu durum ciddi bir sorun haline geldi. Kovulmak içmeye devam etmek için başka bir sebepti. Az uyuyordum. Kötü besleniyordum. Durduğum yerde yaşlanıyor gibiydim. Nihayet iş bulabildiğimde ceplerimde her zaman gargara ve göz damlaları taşıyor, müşterilerimle görüşmem gerektiğinde önce tuvalete koşturuyordum. Para bir sorun haline gelmişti, Catherine'le bu konuda sürekli tartışıyorduk. Zamanla evliliğimiz de çökmeye başladı. Sefil durumumdan bıkmıştı ve bu konuda onu suçladığımı söyleyemem. Kendinizi kötü hissettiğinizde herkese kötü görünürsünüz, sizi en çok sevenlere bile. Bir gece beni bodrum katında dudağım patlamış ve kucağımda beyzbol eldiveniyle kendimden geçmiş halde buldu.

Bu olaydan sonra ailemi terk ettim. Ya da onlar beni terk etti.

Bunun bana nasıl bir utanç verdiğini anlatamam.

Bir apartman katına taşındım. Huysuz ve soğuk biri haline geldim. Benimle içki içmeyeceğini bildiğim herkesten kaçtım. Annem hayatta olsaydı bana ulaşmanın mutlaka bir yolunu bulurdu. Kolumdan tutup, "Hadi ama Charley, neler oluyor?" diyerek beni kendime getirme konusunda her zaman iyiydi. Ama ortalıkta yoktu ve aileniz öldüğünde olan tam olarak budur, her kavgaya destekle gitmeye alışmışken artık her kavgada yalnız olduğunuzu hissedersiniz.

Sonunda ekim ayı başlarında bir gece kendimi öldürmeye karar verdim.

Belki bu sizi şaşırtmıştır. Belki benim gibi bir adamın, Amerikan Ligi'nde oynamış bir adamın intihara kalkışacak

kadar dibe batamayacağını çünkü en azından "rüyalarını gerçekleştirme" duygusuna sahip olduğunu düşünüyorsunuzdur. Ama yanılıyorsunuz. Rüyalarınızı gerçekleştirdiğinizde olan tek şey, zamanla, ağır ağır bunun aslında düşündüğünüz gibi olmadığının farkına varmaktır.

Ve bu sizi kurtarmaya yetmez.

Beni bitiren, tamamen kontrolden çıkmama sebep olan, kulağa tuhaf gelse de kızımın evliliğiydi. Yirmi iki yaşındaydı, annesi gibi kestane renginde uzun, düz saçları ve aynı onun gibi kalın dudakları vardı. Bir öğleden sonra, "harika bir adam"la evlendi.

Bildiğim tek şey buydu, çünkü törenden birkaç hafta sonra evime ulaşan kısa mektubunda sadece bunları yazmıştı.

Görünüşe bakılırsa alkol tüketimim, depresif halim ve genel olarak kötü davranışlarımla bir aile etkinliğini riske atamayacak derecede büyük bir utanç haline gelmiştim. Bana bir mektupla beraber ilkinde kızım ve kocasının bir ağacın altında el ele poz verdiği, diğerindeyse mutlu çiftin şampanya kadehlerini tokuşturduğu iki fotoğraf göndermekle yetinilmişti.

Beni bitiren ikinci fotoğraftı. İkisi laf arasında gülüp kadeh kaldırırken çekilmiş, asla tekrarı olmayacak bir anı yakalayan o samimi enstantanelerden biri. Son derece masum, son derece genç ve son derece... geçmiş zaman. Yokluğumla alay eder gibi. "*Sen orada değildin.*" Evlendiği adamı tanımıyordum bile. Eski karım tanıyordu. Eski arkadaşlarımız tanıyordu. "*Sen orada değildin.*" Yine çok önemli bir aile anını kaçırmıştım. Bu sefer, küçük kızım elimi tutup beni avutamazdı, o başkasına aitti. Davet edilmiyordum. Bilgilendiriliyordum.

Yeni soyadını yazdığı zarfa baktım, (Maria Benetto değil, Maria Lang) gönderen adresi yoktu (Neden? Ziyarete gitme

ihtimalimden mi korkmuşlardı?) ve içimde öyle derinlerde bir şey parçalandı ki yerini artık bulamıyordum. Tek çocuğunuzun hayatının dışına itildiniz, çelik bir kapı yüzünüze kapanmış gibi hissediyorsunuz ve kapıyı yumrukluyorsunuz ama sizi duyan yok. Sesinizin duyulmaması vazgeçmenin, vazgeçmek de kendini öldürmenin ilk adımıdır.

Bu yüzden denedim.

"Ne anlamı var ki?" değil, daha çok "Ne fark eder ki?" der gibi denedim.

Bocalayarak Tanrı'ya geri döndüğünde,
Yarısı yazılmış şarkılar, yarım kalan işlerle,
Kim bilebilir yaralı ayaklarının hangi yollardan yürüdüğünü,
Onu hangi huzur, hangi ıstırap tepelerine sürdüğünü?

Umarım Tanrı gülümsemiş ve elini tutmuştur
Ve demiştir ki, "Zavallı kaçak, hırslı budala!
Hayat okulunun kitabını anlamak güçtür:
Niçin sabredip o okulda duramadın?"

(Chick Benetto'nun eşyaları arasındaki bir defterde
bulduğum Charles Hanson Towne'ın bir şiiri)

Chick İntihara Kalkışıyor

Kızımın mektubu elime bir cuma günü geçmiş ve çoğunu hatırlamadığım ayyaş bir hafta sonu için uygun zemini hazırlamıştı. Pazartesi sabahı, uzun, soğuk bir duş almama rağmen işe iki saat geç kaldım. Ofiste kırk beş dakika bile duramadım. Beynim zonkluyordu. Kendimi mezara girmiş gibi hissediyordum. Çantamı ve montumu almadan fotokopi odasına, oradan tuvalete, sonra da asansörlere doğru sıvıştım, böylece hareketlerimi izleyen biri varsa her şey normal görünecek, organize çıkış planım fark edilmeyecekti.

Yaptığım aptalcaydı. Kimsenin umurunda değildim. Birçok satış temsilcisinin çalıştığı ve ben olmadan da işlerin gayet iyi yürüyeceği büyük bir firmaydı ki bunu şimdi gayet iyi biliyoruz, çünkü bir çalışan olarak yaptığım son şey asansörden açık otoparka doğru yürümek oldu.

Sonra, ankesörlü bir telefondan eski karımı aradım. İşteydi.

Telefonu açtığında, "Neden?" diye sordum.

"Chick?"

"Neden?" diye tekrarladım. Öfkemi kabartmak için üç günüm vardı ama ağzımdan tek çıkan bu olmuştu. Tek kelime. "Neden?"

"Chick." Sesi yumuşamıştı.

"*Davet* edilmedim bile?"

"Bu onların kararıydı. Düşündüler ki böylesi..."

"Ne? Daha mı güvenli? Bir şey mi yapardım?"

"Bilmiyorum...

"Bir ucubeye mi dönüştüm? Bu mu?"

"Neredesin?"

"Ben bir ucube miyim?"

"Dur artık."

"Ben gidiyorum."

"Dinle Chick, o artık bir çocuk değil ve eğer istediği..."

"Beni savunamaz mıydın?"

Nefes verişini duydum.

"Üzgünüm. O kadar basit değil. Onun ailesi de var. Onlar..."

"Oraya biriyle mi gittin?"

"Ah, Chick... İşteyim, tamam mı?"

O an kendimi daha önce hiç hissetmediğim kadar yalnız hissettim, bu yalnızlık ciğerlerime çöreklenip içimi sıkıştırıyordu, bana sadece hayatta kalacağım kadar küçük bir soluk bırakmış gibiydi. Söylenecek hiçbir şey kalmamıştı. Bu konuda söylenecek bir şey yoktu. Hiçbir konuda söylenecek bir şey kalmamıştı.

"Peki," diye fısıldadım. "Üzgünüm."

"Nereye gidiyorsun?" dedi.

Telefonu kapattım.

Ardından, son bir kez daha sarhoş oldum. Önce, büyük ihtimalle yaşı kızımın evlendiği adamdan daha büyük olmayan, sıska, yuvarlak yüzlü bir barmenin olduğu Mr. Ted's Pub isimli bir yerde. Sonra, biraz daha içmek için gittiğim dairemde. Mobilyaları devirdim. Duvarlara yazılar yazdım. Evlilik fotoğrafları-

nı çöp öğütücüye tıkıştırdığımı sanıyorum. Gecenin bir yarısı eve, yani doğup büyüdüğüm yer olan Pepperville Kumsalı'na gitmeye karar verdim. Arabayla sadece iki saatlik mesafedeydi ama oraya gitmeyeli yıllar olmuştu. Evin içerisinde yolculuk hazırlığı yapıyormuşçasına daireler çizerek dolanmaya başladım. Yatak odasına gittim ve çekmecedeki silahı aldım.

Sendeleyerek garaja indim, arabamı buldum, silahı torpido gözüne koydum, ceketimi arka koltuğa fırlattım, ön koltuğa da olabilir veya o ceket zaten oradaydı, bilemiyorum, sonra sokağa doğru gaza bastım. Şehir sessizdi, sarı ışıklar titreşiyordu ve hayatıma, başladığı yerde son vermek üzereydim.

Bocalayarak Tanrı'ya geri dönecektim. Hepsi bundan ibaretti.

Charles Alexander'ın dünyaya geldiğini

bildirmekten mutluluk duyarız.

3,940 gr

21 Kasım 1949

Leonard ve Pauline Benetto

(Chick Benetto'nun belgelerinden)

Hava soğuktu ve yağmur çiseliyordu ama otoban boş olduğundan dört şeritte zikzak çizerek gidiyordum. Benim kadar sarhoş birinin polise denk geleceğini düşünürsünüz, öyle umarsınız ama öyle olmadı. Hatta bir ara tüm gece açık olan küçük marketlerden birine girip ince bıyıklı Asyalı bir adamdan altılı bira satın aldım.

"Piyango bileti ister misiniz?" diye sordu.

Yıllar içinde –yürüyen alkolik adam olarak– sarhoş olduğum zamanlarda kullandığım bir maskeyi hemen ortaya çıkarmak konusunda uzmanlaşmıştım ve sorduğu soru üzerine bir an düşünür gibi yaptım.

"Bu kez değil," dedim.

Biraları bir poşete koydu. O an donuk, siyah gözleriyle bana bakışını yakaladım ve *hayatımda göreceğim son yüz bu olacak,* diye düşündüm.

Para üstünü tezgâha koyarak bana doğru ittirdi.

Eve giden tabelayı gördüğümde (PEPPERVILLE KUMSALI 1,6 km) biralardan ikisi bitmiş, biriyse yan koltuğa dökülmüştü. Silecekler son hızda gürültüyle çalışıyordu. Uyanık kalmak için çok çaba gösteriyordum. "1,6 km kaldı," düşüncesine kendimi kaptırmış olmalıyım, çünkü bir süre sonra farklı bir yerin tabelasını gördüğümde dönüşü tamamen kaçırdığımı fark ettim. Gösterge panelini yumrukladım. Sonra otobanın ortasın-

da, olduğum yerde u dönüşü yaptım ve ters istikamette sürmeye başladım. Otoban boştu ama öyle olmasa da umurumda olmazdı. Kaçırdığım dönüşe doğru gidiyordum. Gaz pedalını kökledim. Çok geçmeden bir dönüş gözüme ilişti –giriş değil çıkış yönündeydi– ve oraya doğru hızlandım. Uzun virajlı dönüşlerden biriydi, direksiyonu döndürüp sabitledim ve hızla yokuş aşağı dönmeye başladım.

Aniden iki dev güneşe benzer iki koca ışık gözlerimi karattı. Ardından bir kamyon kornası gürledi, sonra sarsıntılı bir darbe ve arabam toprak setin üzerinden uçarak yokuş aşağı sert bir iniş yaptı. Her yer cam kırığı içindeydi, bira kutuları etrafa saçılmıştı, tüm gücümle direksiyona yapıştım ve araba, beni karnımın üzerine çevirerek geriye doğru savruldu. Bir şekilde kapı kolunu buldum ve sertçe kendime çektim; bundan sonrasında karanlık gökyüzünde şimşekler, yeşil otlar, gök gürültüsüne benzer bir ses ve yüksek ve heybetli bir şeyin yıkılışını hatırlıyorum.

Gözlerimi açtığımda ıslak çimde yatıyordum. Arabam, görünüşe göre dosdoğru tosladığı, şimdi yerle bir olmuş yerel bir Chevrolet bayisine ait reklam panosunun altında yarı gömülü haldeydi. Bense son darbeden önce, fizik kanunlarının o mucizevi anlarından birinde arabadan fırlamış olmalıydım. Nasıl olduğunu açıklayamıyorum. Ölmek istediğiniz anda canınız bağışlanıyor. Bunu kim açıklayabilir ki?

Yavaşça, acı içinde ayağa kalktım. Sırtım sırılsıklamdı. Her yanım sızlıyordu. Hâlâ hafifçe yağmur çiseliyordu ama cırcırböceklerini saymazsak ortalık sessizdi. Normalde bu, "Hayatta kaldığım için mutluydum," dediğiniz noktadır ama bunu söyleyemem çünkü mutlu değildim. Başımı kaldırıp otobana doğru baktım. Sisin içerisinde büyük, hantal bir gemi enkazı-

na benzeyen kamyonu seçebiliyordum, öndeki sürücü bölmesi boynu kırılmış gibi eğilmişti, kaportadan duman yükseliyordu. Ön farlardan biri hâlâ çalışıyor, çamurlu tepeden aşağıya, paramparça olmuş camı ışıldayan elmaslara dönüştüren, yalnız bir ışık huzmesi yansıtıyordu.

Sürücü neredeydi? Yaşıyor muydu? Yaralı mıydı? Kanaması mı vardı? Nefes alıyor muydu? Cesur davranıp sürücüyü kontrol etmek için yukarı tırmanmalıydım ama cesaret o andaki kabiliyetlerimden biri değildi.

Bu yüzden yapmadım.

Bunun yerine, ellerimi bitkin şekilde iki yana indirdim ve güneye dönerek büyüdüğüm kente doğru yürümeye başladım. Bununla gurur duymuyorum. Ama o sırada hiçbir şekilde aklım yerinde değildi. Bir zombiye, robota dönüşmüştüm, kendim dahil herhangi biri için kaygı duyabilecek durumda değildim. Arabayı, kamyonu, silahı unutmuş, tümünü arkamda bırakmıştım. Ayakkabılarımın çakıllar üzerindeki çıkardığı sesler arasında cırcırböceklerinin gülüşünü duyuyordum.

Ne kadar yürüdüğümü tam olarak bilmiyorum ama yağmurun dinmesine ve gökyüzünün gündoğumunun ilk kıpırtılarıyla aydınlanmasına yetecek kadar uzun sürmüştü. Beyzbol sahalarının tam arkasında yer alan, büyük, paslı su kulesi, Pepperville Sahili'nin sınırlarına vardığımın işaretiydi. Benim gibi küçük yerlerde yetişenler için su kulesine tırmanmak bir geçiş ritüeli gibidir. Biz de hafta sonlarında beyzboldan arkadaşlarımla birlikte belimize sprey boyalar tıkıştırıp bu kuleye tırmanırdık.

Şimdiyse ıslak, yaşlı ve çökmüş halde ve belki de bir katil olarak –bunu eklemeliyim çünkü kamyon sürücüsünü hiç görmediğim için bu konuda şüphelerim var– tekrar bu su kulesinin önünde duruyordum. Önemli de değildi çünkü bir sonraki

adımım hiç de akıllıca değildi, bu geceyi hayatımın son gecesi yapmaya kararlıydım.

Merdivenin başladığı yeri buldum.

Tırmanmaya başladım.

Güçlendirilmiş su tankının üzerine varmam biraz vakit aldı. Merdivenleri tırmandığımda nefesim sıkışmıştı, soluk almaya çabalayarak platformun üzerine yığıldım. Sersemlemiş beynimin derinlerinden gelen bir ses, bu denli formdan düştüğüm için beni azarladı.

Aşağıdaki ağaçlara doğru bakındım. Ağaçların ardında babamın bana beyzbol oynamayı öğrettiği saha duruyordu. Oraya bakmak bile hüzünlü anılarımı canlandırmaya yetiyordu. Çocukluğa dair, bir zamanlar çocuk olduğunuza inanmakta zorlanacak kadar harap olduğunuz anlarda bile asla peşinizi bırakmayan şey nedir acaba?

Gün ağarıyordu. Cırcırböceklerinin sesi daha da yükseldi. Zihnimde bir anda küçük Maria'nın göğsümde uyuduğu zamanlara dair bir anı canlandı; teninin bebek pudrası koktuğu, tek kolla kucaklanabilecek kadar ufak olduğu zamanlar. Sonra kendimi gördüm; şu anda olduğum kadar ıslak ve pis halde onun düğününde beliriyorum, müzik duruyor, herkes dehşete kapılıyor, en çok da Maria.

Başımı öne eğdim.

Beni özleyecek hiç kimsem yoktu.

İki koşar adım attım, korkuluklara tutundum ve kendimi aşağı savurdum.

Bundan sonrası esrarengiz. Neye çarptığımı, nasıl hayatta kaldığımı bilemiyorum. Hatırladığım tek şey eğilip büküldüğüm,

bir yerlerde süründüğüm, takla attığım, fırladığım ve son bir düşüş. Yüzümdeki sıyrıkların bundan kaynaklandığını düşünüyorum. Çok uzun bir süre boyunca düşmüş gibi hissediyordum.

Gözlerimi açtığımda, yere düşmüş ağaç parçalarıyla çevriliydim. Karnımı ve göğsümü taşlar sıkıştırıyordu. Çenemi kaldırdığımda, sabah güneşiyle aydınlanmaya başlayan çocukluğumun beyzbol sahasını, iki yedek kulübesini ve fırlatıcı tümseğini gördüm.

Ve yıllar önce ölmüş olan annemi.

II. Sabah

Chick'in Annesi

Babam bir keresinde, "Ya annenin ya da babanın oğlu olabilirsin ama ikisi birden olamazsın," demişti.

Ben de babamın oğlu olmaya karar verdim. Onun yürüyüşünü taklit ettim. Derinden gelen, boğuk kahkahasını taklit ettim. O beyzbolu çok sevdiği için beyzbol eldivenleri taktım ve bana fırlattığı her sert atışı, çığlık atacağımı sanacak kadar ellerimi acıtanları bile yakaladım.

Okul çıkışlarında babamın Kraft Caddesi'ndeki likör dükkânına koşar, akşam yemeğine kadar orada kalır, depodaki boş kutularla oynayarak onun işini bitirmesini beklerdim. Açık mavi renkteki Buick marka sedan arabasına binip eve birlikte dönerdik. Bazen garaj yolunda dururduk ve o, Chesterfields sigaralarını içerken radyo haberlerini dinlerdik.

Roberta adında bir kız kardeşim var. O zamanlar neredeyse her zaman pembe babet ev ayakkabıları giyerdi. Evimizin yakınlarındaki restorana gittiğimiz zaman annem onu "kadınlar" tuvaletine doğru çekiştirir –pembe pabuçları yer karoları üzerinde kaydırırak– babamsa beni "erkekler" tuvaletine götürürdü. Genç zihnimde hayatın düzeninin bu olduğunu düşünürdüm: Ben babamın, o ise annemin yanında. Kadınlar için. Erkekler için. Anne. Baba.

Babasının oğlu.

Ben babamın oğluydum ve beşinci sınıfın ikinci dönemine denk gelen bulutsuz, sıcak bir cumartesi sabahına kadar öyle

kaldım. O gün, kırmızı yün üniformaları ve "Connor Tesisatçılık" isimli bir sponsorları olan Cardinals takımına karşı iki maç oynayacaktık. Uzun çoraplarım ve eldivenimle mutfağa girdiğimde güneş odayı ısıtmaya başlamıştı, annemse masada oturmuş sigara içiyordu. Annem güzel bir kadındı ama o sabah güzel görünmüyordu. Dudağını ısırdı ve gözlerini benden kaçırdı. Yanık ekmek kokusunu ve kahvaltıyı berbat ettiği için üzgün olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum.

"Ben mısır gevreği yiyeceğim," dedim.

Dolaptan bir kâse çıkardım.

Boğazını temizledi: "Maçın saat kaçta, tatlım?"

"Hasta mı oldun?" diye sordum.

Başını salladı ve bir elini yanağına dayadı. "Maçın saat kaçta?"

"Bilmem," diyerek omuz silktim. O zamanlar saat kullanmıyordum.

Süt şişesini ve büyük mısır gevreği kutusunu aldım. Mısır gevreklerini o kadar hızlı döktüm ki bir kısmı kâseden dışarıya, masanın üzerine taştı. Annem dökülenleri tek tek toplayıp avucuna koydu.

"Seni ben götüreceğim," diye fısıldadı. "Hangi saatteyse."

"Neden babam götürmüyor?" diye sordum.

"Baban burada değil."

"Nereye gitti?"

Cevap vermedi.

"Ne zaman gelecek?"

Parmaklarının arasındaki mısır gevreklerini sıkıştırıp un ufak etti.

O günden sonra annemin oğlu oldum.

Şimdi size, ölmüş olan annemi gördüm dediğimde, tam olarak söylediğim şeyi kastediyorum. Onu gördüm. Lavanta rengi ceketi, elinde kol çantasıyla yedek kulübesinin orada duruyordu. Tek kelime etmedi. Sadece bana baktı.

Ona doğru yönelerek kendimi kaldırmaya çalıştım ama kaslarıma yıldırım gibi saplanan bir acıyla geri düştüm. Zihnim ona seslenmek istiyordu ama sesim çıkmıyordu.

Başımı öne eğip ellerimi kenetledim. Bir kez daha kendimi ittim ve bu sefer yarıya kadar yerden kalkmayı başardım. Yukarı baktım.

Gitmişti.

Bu noktada beni anlamanızı beklemiyorum. Kulağa çılgınca geldiğini biliyorum. Ölü insanları göremeyiz. Bizi ziyarete gelmezler. Bir su kulesinden düşüp kendinizi öldürmek için elinizden geleni yaparken mucizevi şekilde hayatta kalmak ve merhum annenizi üçüncü çizgide kol çantasıyla görmek mümkün değildir.

Şu anda aklınızdan geçmesi muhtemel düşüncelerin tamamı üzerine kafa yordum: Halüsinasyon, hayal gücü, sarhoş kafayla görülmüş bir rüya veya yolunu kaybetmiş karman çorman bir zihin. Söylediğim gibi, bu noktada beni anlamanızı beklemiyorum.

Ama olan buydu. Annem oradaydı. Onu gördüm. Belirsiz bir süre sahada öylece yattım, sonra ayağa kalktım ve yürüme-

ye başladım. Dizlerime ve kollarıma bulaşan kumla tozu silkeledim. Vücudumdaki onlarca kesikten kan akıyordu, birçoğu ufak tefek sıyrıklardı, birkaç tanesi daha derindi. Ağzımda kan tadı vardı.

Tanıdık görünen ufak bir çimenlikten geçtim. Sabah rüzgârı ağaçları salladı ve bir sarı yaprak öbeğini küçük bir sağanağın çırpınışı gibi yere indirdi. İki kez kendimi öldürmeyi denemiş, ikisinde de başarısız olmuştum. Acınacak haldeydim.

Eski evime doğru yöneldim, başladığım işi bitirmeye kararlıydım.

Sevgili Charley,

Umarım bugün OKUL çok EĞLENCELİ geçer!

Öğle yemeğinde seni görmeye geleceğim, birlikte birer milkshake içeriz.

Seni hep seviyorum!

Annen

(Chick Benetto'nun belgelerinden, 1954)

Babanın Anneyle Tanışması

Annem sürekli bana küçük notlar hazırlar, beni bir yere bırakırken yazdığı notu elime tutuştururdu. Bunu hiçbir zaman anlayamadım, çünkü bana söylemesi gereken her neyse o anda söyleyebilir, böylece kâğıt israfından ve mektup zarfının yapışkanının berbat tadından kurtulmuş olurdu.

Sanırım ilk notumu 1954 yılında, anaokulunun ilk gününde almıştım. Beş yaşımda falan olmalıyım. Okul bahçesi, ortalıkta koşuşup bağrışan çocuklarla doluydu. Annemin elini tutarken okula doğru yaklaştık, siyah bereli bir kadın, öğretmenlerin önünde sıralar oluşturuyordu. Diğer annelerin çocuklarını öpüp gittiklerini gördüm. Ağlamaya başlamış olmalıyım.

"Neyin var?" diye sordu annem.

"Gitme."

"Çıkışta burada olacağım."

"Hayır."

"Merak etme, burada olacağım."

"Ya seni bulamazsam?"

"Bulacaksın."

"Ya seni kaybedersem?"

"Anneni kaybedemezsin, Charley."

Gülümsedi. Ceketinin cebine uzandı ve elime küçük mavi bir zarf tutuşturdu.

"İşte," dedi. "Eğer beni gerçekten çok özlersen bunu açabilirsin."

Çantasından çıkardığı bir mendille gözyaşlarımı kuruladı ve veda etmek için bana sarıldı. Kulaklarının üzerine doğru taranmış saçları, kırmızı Revlon rujla boyanmış dudaklarıyla bana öpücükler göndererek geri geri yürüyüşünü hâlâ gözümde canlandırabiliyorum. Mektubu tuttuğum elimi salladım. Sanırım okula yeni başladığım ve henüz okumayı bilmediğim aklına gelmemişti. O benim annemdi. Düşünmesi yeterliydi.

Babamla, anlattıklarına göre 1944 baharında, Pepperville Gölü'nde tanışmışlar. Annem yüzüyor, babamsa arkadaşıyla beyzbol oynuyormuş. Arkadaşı topu fazla yükseğe fırlatmış ve top suya düşmüş. Annem düşen topu almak için yüzmeye başlamış, babam da o sırada suya atlamış. Topla birlikte yüzeye çıktığında çarpışmışlar.

Annem, "O günden sonra asla ara vermedik," derdi.

Hızlı, yoğun bir flört dönemi yaşamışlar çünkü babam böyle bir insandı, bir şeye başladıysa onu mutlaka bitirmeyi amaç edinirdi. O zamanlar liseyi yeni bitirmiş, uzun boylu, iri bir genç adammış; saçlarını arkaya doğru tarıyor ve babasının mavi-beyaz LaSalle marka arabasını kullanıyormuş. İkinci Dünya Savaşı başladığında anneme, "yaşadığı yerdeki herkesten daha çok düşman öldürmek istediğini" söyleyerek hemen orduya yazılmış. Gemiyle İtalya'ya, Kuzey Apenin Dağları'na, sonra da Bolonya yakınlarındaki Po Vadisi'ne gönderilmiş. Anneme 1945 yılında oradan yazdığı bir mektupla evlenme teklif etmiş. Mektubunda, "Karım ol," yazmış ki bence bu kulağa daha çok bir emir gibi geliyor. Annemse hem sözüne hem de onu iletmek için kullandığı araca bir saygı göstergesi olarak, cevabını

kendisi için son derece pahalı olan ama yine de bir şekilde satın aldığı özel mektup kâğıtlarına yazarak iletmiş.

Mektup babamın eline geçtikten iki hafta sonra Almanlar teslimiyet anlaşmasını imzaladı. Eve dönüyordu.

Bana göre, kendisini tatmin edecek kadar savaşmaya fırsat bulamadı. Bu yüzden bize karşı kendi savaşını yarattı.

Babamın adı Leonard'dı ama herkes ona Len derdi, annemin adıysa Pauline'di ama herkes ona meşhur çocuk tekerlemesindeki gibi Posey derdi, yani *bir cep dolusu çiçek.* İri, badem gözleri, genellikle tepesinde topladığı gür saçları ve yumuşak, kadifemsi bir teni vardı. İnsanlar onu aktris Audrey Hepburn'e benzetirdi ve bizim küçük kasabamızda bu tanıma uygun çok fazla kadın bulunmazdı. Makyaj yapmayı severdi –maskara, göz kalemi, ruj, aklınıza ne gelirse– ve birçok insan onu "neşeli" veya "havai", daha sonraki zamanlarda da "tuhaf" veya "dik başlı" olarak tanımlasa da ben, çocukluğumun büyük kısmında onu "dırdırcı" olarak görmüştüm.

Botlarını giydin mi? Montunu aldın mı? Ödevlerini bitirdin mi? Pantolonun neden yırtıldı?

Her zaman konuşmalarımı düzeltirdi.

"Roberta'ylan birlikte," diye söze başlardım.

"*Roberta'yla*," diyerek sözümü keserdi.

"Jimmy'ylen birlikte," diye anlatmaya başlamışken hemen, "*Jimmy'yle* birlikte," derdi.

Anne-babalar, çocuklarının zihninde belli duruşlarıyla yer eder. Annemin zihnimdeki görüntüsü dudakları boyalı, bana doğru eğilerek tek parmağını sallayan ve sürekli kendimi geliştirmemi isteyen bir kadındı. Babamınkiyse sırtını duvara

dayamış, elinde sigarasıyla beni suya atlarken veya yüzerken seyreden hareketsiz bir adam.

Geriye dönüp baktığımda daha ziyade birinin bana doğru, diğerinin ise benden uzağa eğildiğini görmem gerektiğinin farkına varıyorum. Ama sadece bir çocuktum, çocuklar gerçeğin ne kadarını anlayabilir ki?

Annem Protestan bir Fransız, babamsa Katolik bir İtalyan'dı ve birliktelikleri ölçüsüzce Tanrı, suçluluk ve karmaşa barındırıyordu. Sürekli tartışırlardı. Çocuklar. Yemek. Din. Babam banyonun dış duvarına İsa'nın resmini asar, o işe gittiğinde annem resmi daha az görünür bir yere kaldırırdı. Eve geldiğinde, "Tanrı aşkına! İsa'yı yerinden kaldıramazsın!" diye bağırır, annemse, "Bu bir resim, Len. İsa'nın banyo duvarına asılı durmak istediğini mi düşünüyorsun?" derdi.

Babam resmi yerine koyar, annem ertesi gün yeniden yerinden indirir ve bu böyle sürüp giderdi.

İkisi farklı dünyaların ve kültürlerin birleşimi gibiydi ama ailemiz bir demokrasi olsaydı babamın her zaman iki oyu olurdu.

Akşam yemeğinde ne yiyeceğimize, evin hangi renge boyanacağına, hangi bankada hesap açılacağına, salonun başköşesindeki konsolda duran siyah-beyaz televizyonumuzda izlenecek kanala kadar hep o karar verirdi. Doğduğum gün anneme, "Çocuk, Katolik Kilisesi'nde vaftiz edilecek," dediğinde karar verilmişti.

İşin tuhaf yanı, kendisi dindar bir insan değildi. Savaştan sonra, bir likör dükkânı sahibi olarak, ayetlerden daha çok parayla ilgilenmeye başlamıştı. Benimse tapınmam gereken tek şey beyzboldu. Henüz yürümeye bile başlamamışken benimle atış çalışmaları yapardı. Annemin makas kullanmama izin

vermediği yaştayken elime ahşap bir sopa vermişti. Eğer bir "planım" olursa ve bu "plana sadık kalırsam" bir gün birinci ligde oynayabileceğimi söylerdi.

Bu kadar küçük yaştayken doğal olarak kendi planlarınıza değil, ailenizin planlarına yatırım yapıyorsunuz.

Bu yüzden, yedi yaşıma geldiğimde gazeteyi elime alıp gelecekteki işverenlerimin puan cetvellerini incelemeye başlamıştım. İşinin arasında beş dakikalık boşluk yaratıp otoparkta bana atış çalıştırabilmesi ihtimaline karşı, babamın likör dükkânında her zaman bir eldiven bulundururdum. Bazen pazar ayinine bile kramponlarımla giderdim, çünkü son ilahiden önce çıkıp Amerikan lejyonunun beyzbol maçlarını izlemeye giderdik. Kiliseden bahsederken "Tanrı'nın evi" dedikleri zaman Tanrı'nın, kramponlu ayakkabılarımın evinin zeminine saplanmasından hoşlanmayacağından endişe ederdim. Bu yüzden bir keresinde parmak ucumda durmayı denemiş, ama babamın, "Ne halt ediyorsun?" diye fısıldamasıyla bu fikrimden çabucak vazgeçmiştim.

Annemse beyzbolu hiçbir şekilde umursamazdı. Yoksul bir ailenin tek çocuğuydu, savaş zamanı çalışmak için okulu bırakmak zorunda kalmıştı. Akşam derslerine giderek lise diploması almış, sonra da hemşirelik okuluna gitmişti. Onun kafasında benim için sadece kitaplar ve üniversite vardı, bunların bütün kapıları açacağını düşünüyordu. "Bana biraz temiz hava aldırması" beyzbolla ilgili söyleyebildiği en iyi şeydi.

Ama her zaman oradaydı. Büyük güneş gözlükleri, mahallenin güzellik salonunun elinden çıkma yapılı saçlarıyla tribünlerde otururdu. Bazen yedek kulübesinden gözucuyla ona baktığımda, uzaklara, ufkun ötesine dalıp gittiğini görürdüm. Ama

vuruş sırası bana geldiğinde ellerini çırparak, "Haydi, Charley!" diye tüm gücüyle bağırırdı ve sanırım umurumda olan tek şey de buydu. Çekip gittiği güne kadar oynadığım her takıma antrenörlük yapmış olan babam, bir kez beni anneme doğru bakarken yakalamış ve, "Gözünü toptan ayırma, Chick! Yukarda sana yardımı dokunacak bir şey yok!" diye bağırmıştı.

Sanırım annem, planın bir parçası değildi.

Her şeye rağmen, bir erkek çocuğu annesinin kıymetini bilmeden onu nasıl taparcasına severse ben de annemi öyle seviyordum. Bunda onun etkisi büyüktü. Öncelikle, eğlenceli bir kadındı. Beni güldürmek için yüzüne dondurma bulaştırmayı önemsemezdi. Tuhaf sesler çıkararak Temel Reis veya Louis Armstrong taklidi yapar, vaklamaya benzer bir sesle, "İçinde olmayanı dışarı üfleyemezsin,"* derdi. Beni gıdıklar, sonra onu gıdıklamama izin verir, gülerken dirseklerini kasardı. Her gece üzerimi örtmeye gelir, saçlarımı okşar ve, "Annene bir öpücük ver," derdi. Bana zeki olduğumu ve zeki olmanın bir ayrıcalık olduğunu söyleyerek her hafta bir kitap okumam konusunda ısrar eder, bunun için mutlaka beni kütüphaneye götürürdü. Bazen fazlaca frapan giyinip çalan şarkılara eşlik etmesi sinirimi bozardı ama aramızda hiçbir zaman, bir an için bile olsun bir güven sorunu olmadı.

Annem ne söylese ona inandım.

Yanlış anlamayın, bana karşı her zaman nazik değildi.

Bana tokat attı. Beni azarladı. Bazen cezalandırdı. Ama beni sevdi. Gerçekten sevdi. Salıncaktan düştüğümde, çamurlu ayakkabılarımla eve girdiğimde, kusmuğum, sümüğüm ve

---

* Louis Armstrong'un ünlü sözü: "If ya ain't got it in ya, ya can't blow it out." (ç.n.)

kanayan dizlerimle sevdi. Beni her durumda, en iyi ve en kötü hallerimde sevdi. Bana sonsuz bir sevgi sundu.

Tek kusuru, benim bu sevgiye emek vermeden ulaşmamı sağlamasıydı.

Benim teorim şöyle: Çocuklar kendilerinden sakınılan sevginin peşinden koşar, benim için bu, babamın sevgisiydi. Bir çantadaki önemli evraklar gibi sevgisini benden sakladı. Bense sürekli o çantayı aralamaya çalıştım.

Yıllar sonra, onun ölümünün ardından, "Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar" ile "Benim Annemin Arkasında Durmadığım Zamanlar"ın birer listesini yaptım. Sonuçta, hüzün verici bir dengesizlik ortaya çıktı. Neden çocuklar tüm beklentilerini bir ebeveyne yüklerken diğeri için çıtayı bu denli düşük tutardı?

Belki de babamın söylediği gibidir: "Ya annenin oğlu ya da babanın oğlu olabilirsin ama ikisi birden olamazsın." Sonuçta, sizden uzağa gidebilecek olana tutunursunuz.

Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar

Beş yaşımdayım. Fanelli Market'e doğru yürüyoruz. Bir komşu, başında pembe bigudiler ve üzerinde sabahlığıyla evinin sineklik kapısını açıyor ve anneme sesleniyor. Onlar konuşurken yandaki evin arka bahçesinde gezinmeye başlıyorum. Aniden nerden geldiğini anlayamadığım bir Alman kurdu üzerime atlıyor. Hav hav hav! Bir çamaşır ipiyle bağlanmış. Hav hav hav hav! İpi zorlayarak arka ayaklarının üzerine yükseliyor. Hav hav hav hav!

Hızla dönüp koşmaya başlıyorum. Bir yandan çığlık atıyorum. Annem bana koşuyor.

Dirseklerimden tutarak, "Ne?" diyor. "Ne oldu?"

"Köpek!"

Rahatlamış gibi soluk veriyor. "Köpek mi? Nerede? Yakında mı?"

Ağlayarak kafamı sallıyorum.

Birlikte evin etrafını dolaşıyoruz. Köpek orada. Yeniden havlamaya başlıyor. Hav hav hav hav! Geriye sıçrıyorum. Ama annem beni yanına çekiyor. Ve havlamaya başlıyor. Havlıyor. Bir insandan duyduğum en iyi havlama sesini çıkarıyor. Köpek inleyerek yere çömeliyor. Annem bana dönerek, "Onlara patronun kim olduğunu göstermelisin, Charley, diyor.

(Chick Benetto'nun eşyaları arasında
bulduğum bir not defterindeki listeden)

Chick Eski Evine Geri Dönüyor

Bu saatlerde sabah güneşi ufkun tam üzerindeydi ve yatay bir beyzbol vuruşu gibi eski mahallemdeki evlerin arasından tam üzerime geliyordu. Elimi gözlerime siper yapıp etrafa bakındım. Ekim ayının başlarında olduğumuz için kaldırım kenarlarına şimdiden yaprak yığınları itilmişti. Burada geçirdiğim sonbaharlara göre hatırladığımdan daha çok yaprak vardı ve gökyüzü daha çok bulutluydu. Sanırım uzunca bir süre eve dönmediğinizde en çok gözünüze çarpan şey, anılarınızın arasında büyüyüp giden ağaçlar oluyor.

Pepperville Kumsalı. Bu ismin nereden geldiğini biliyor musunuz? Neredeyse utanç verici bir hikâye. Yıllar önce şehrin bir kumsalı olursa (okyanus olmasa bile) daha çekici hale geleceğini düşünen bir iş adamı buraya kamyonla bir parça kum getirmiş. Şehrin ticaret odasına üye olmuş ve "kumsalımızda" bir salıncak, bir kaydırak ve toplamda sadece on iki aileye yetecek kadar alan olmasına rağmen, şehrin ismini değiştirtmeyi başarmış. Pepperville Gölü, Pepperville Kumsalı'na dönüşmüş. Bunun kimseyi kandırmaya yetmeyeceğini bildiğimiz için çocukken bu konuda şakalaşırdık: "Hey, kumsala gitmek ister misin?", "Bugün kumsala gitmek için harika bir gün!"

Yine de evimiz göle (ve "kumsala") yakın olduğu için annem öldükten sonra evi satmadık, sanırım bir gün değerinin artacağını umduk. Açıkçası ben, evi satacak cesarete sahip değildim.

Şimdi kamburlaşmış sırtımla, bir firari gibi eve doğru yürüyordum. Bir kaza yerini öylece bırakıp gitmiştim, birileri mutlaka arabayı, kamyonu, çarptığım reklam panosunu ve silahı bulacaktı. Her yanım ağrıyordu, kanamam vardı, hâlâ yarı ser-

sem gibiydim. Her an polis sirenlerini duymayı bekliyordum ki bu, bir an önce kendimi öldürmem için daha da iyi bir sebepti.

Kapı önündeki basamakları sendeleyerek tırmandım. Çiçek saksısındaki yapay bir taşın altına sakladığımız (kız kardeşimin fikriydi) anahtarı buldum. Başımı sağa sola çevirip arkaya baktım, hiçbir şey görmediğime (ne polis ne bir insan ne de yoldan geçen bir araba) emin olunca, kapıyı açıp içeriye girdim.

Ev rutubetliydi, sanki birisi (Tuttuğumuz bekçi?) yakın zamanda temizlik yapmış gibi hafif, tatlı bir halı şampuanı kokuyordu. Koridordaki dolabın ve çocukken üzerinden kaydığımız tırabzanın yanından geçtim. Eski yer çinileriyle kaplı, kiraz ağacından yapılma ahşap dolapları olan mutfağa girdim. Alkollü bir içecek bulma umuduyla buzdolabını açtım, artık bu benim için bir refleks haline gelmişti.

Ve geri çekildim.

Dolabın içi yiyecek doluydu.

Plastik kaplar. Yarısı yenmiş lazanya. Yağsız süt. Elma suyu. Meyveli yoğurt. Bir an için, birinin gelip buraya yerleştiğini düşündüm, evi bu kadar uzun süre ihmal etmenin bedeli bu olmalıydı.

Dolaplardan birini açtım. İçinde Lipton çay ve bir kutu kafeinsiz kahve duruyordu. Başka bir dolabı açtım: şeker, tuz, paprika, kekik. Lavaboda köpükler içinde bir tabak gördüm. Elime aldım ve yavaşça aynı yere bırakmak ister gibi geri koydum.

Ve bir ses duydum.

Üst kattan geliyordu.

"Charley?"

Bir kez daha:

"Charley?"

Annemin sesiydi.

Parmaklarımda sabunlu suyla, mutfak kapısından dışarı atıldım.

Annemin Arkasında *Durmadığım* Zamanlar

Altı yaşımdayım. Cadılar Bayramı zamanı. Okulda her yıl yapılan Cadılar Bayramı geçidi var. Bütün çocuklar okul çevresinde birkaç sokak boyunca yürüyecek.

Babam, "Ona bir kostüm satın al ve bitsin bu iş, diyor. "Tuhafiye dükkânında kostüm satıyorlar."

Ama hayır, annem, bu benim ilk Cadılar Bayramı geçidim olacağı için bana bir kostüm hazırlamaya karar vermiş: En sevdiğim korku karakteri, mumya olacağım.

Beyaz kumaşları ve eski havluları kesip çengelli iğnelerle tutturarak etrafıma doluyor. Sonra kumaş parçalarını tuvalet kâğıdı ve bantlarla kat kat yükseltiyor. Bu epey zaman alıyor, bitirdiğinde aynaya bakıyorum: Gerçekten bir mumyayım. Kollarımı açıp aşağı yukarı sallıyorum.

Annem, "Uuuu, çok korkunçsun," diyor.

Beni okula bırakıyor. Geçit töreni başlıyor. Ben yürüdükçe, çengelli iğneleri tutturduğu yerler gevşiyor. Sonra henüz iki bina geçmişken yağmur yağmaya başlıyor. Tuvalet kâğıdı eriyor. Kumaş parçaları düşmeye başlıyor. Ayak bileklerime, el bileklerime ve boynuma düşüyorlar, annemin uyumlu birer içlik olacağını düşündüğü fanilam ve pijama altım ortaya çıkıyor.

Diğer çocuklar, "Charley'ye bakın!" diye cıyaklamaya başlıyor. Gülüyorlar. Bense kızarıyorum. Çekip gitmek istiyorum, ama bir geçidin ortasında nereye saklanabilirsiniz?

Ailelerin fotoğraf makineleriyle beklediği okul bahçesine vardığımızda ben ıslak tuvalet kâğıdı ve kumaş parçalarından oluşan bir paçavra gibi görünüyorum. Önce annemi görüyorum. Beni fark ettiğinde, elini ağzına götürüyor. Gözyaşlarına boğuluyorum.

"Hayatımı mahvettin!" diye bağırıyorum.

"Charley?"

Arka bahçede saklandığım ana dair en iyi hatırladığım şey, soluğumun ne kadar hızlı kesildiği. Buzdolabının karşısında duygular arasında savrulurken bir saniye içinde kalbim, nefesimin kesileceğini sanacağım kadar hızlı atmaya başlamıştı. Titriyordum. Mutfak penceresi tam arkamdaydı ama bakmaya cesaret edemiyordum. Ölen annemi görmüştüm, şimdi de sesini duyuyordum. Daha önce bedenimi yaraladığım olmuştu ama ilk kez zihnime hasar vermiş olmaktan endişeleniyordum.

Göğsüm kabarıp inerken gözlerim önümdeki toprağa dikili, orada öylece durdum. Çocukken buraya "arka bahçe" derdik ama aslında sadece küçücük bir çim alandan ibaretti. Yan komşulardan birinin evine geçmeyi düşündüm.

O sırada kapı açıldı.

Annem dışarı çıktı.

Annem.

Hemen oracıkta, kapının önünde duruyordu.

Bana döndü.

"Burada ne yapıyorsun? Dışarısı soğuk," dedi.

O an yerimden nasıl sıçradığımı açıklamam zor. Dünyayla bağım kopmuş gibiydi. Bildiğim her şey bir tarafta, yaşadığım her şey başka bir tarafta duruyordu. İkisi birbirine uymadığın-

da bir seçim yapmak zorunda kalırsınız. Annem tam karşımda, hayattaydı. Yeniden adımı söylediğini duydum: "Charley?" Bana yalnızca o, bu şekilde seslenirdi.

Halüsinasyon mu görüyordum? Ona doğru gitmeli miydim? Dokununca sabun köpüğü gibi kaybolup gidecek bir görüntüden mi ibaretti? O an, kollarımın ve bacaklarımın bana ait olduğunu hissedemiyordum.

"Charley? Neyin var? Kaskatı kesilmişsin."

Mavi kumaş pantolon ve beyaz bir kazak giymişti (saat ne kadar erken olursa olsun annem her zaman giyinik olurdu) ve onu son kez gördüğüm yetmiş dokuzuncu yaş gününde hediye gelen kırmızı çerçeveli gözlükleriyle, o günkünden daha yaşlı görünmüyordu. Usulca elini yukarı kaldırıp gelmemi işaret etti. O sırada bana bakışı ve bilemiyorum belki gözlükleri, teni, saçları, çatının üzerine tenis topları fırlattığımdaki gibi arka kapıyı açması. İçimde bir şeylerin eridiğini hissettim, sanki yüzünden ısı yayılıyor gibiydi. Sırtıma, oradan ayak bileklerime uzandı. Sonra, içimde bir şey çıt etti. Neredeyse sesini duydum. İnanç ve şüphe arasındaki sınırı geçmiştim.

Pes ettim.

Dünyayla bağımı kopardım.

"Charley?" dedi. "Neyin var?"

Herkesin yapacağı şeyi yaptım.

Asla bırakmayacakmış gibi anneme sımsıkı sarıldım.

Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar

Sekiz yaşımdayım. Bir ev ödevim var: Bir sonraki derste tüm sınıfa, "Yankı Nasıl Oluşur?" konusunu anlatacağım.

Okuldan sonra likör dükkânına gittiğimde babama soruyorum. Yankı nasıl oluşur? Reyonların arasına yaslanmış, elinde bir not panosu ve kurşun kalemle stokları kontrol ediyor.

"Bilmiyorum Chick, sekerek gitmek gibi."

"Dağda oluyordu değil mi?"

"Hım?" diyerek şişeleri saymaya devam ediyor.

"Savaş zamanı dağda değil miydin?"

Bir an bana bakıyor. "Bunu niçin merak ediyorsun?"

Elindeki notlara geri dönüyor.

O gece, anneme soruyorum. Yankı nasıl oluşur? Sözlüğü alıyor ve çalışma odasına geçiyoruz.

Babam, "Bırak kendisi yapsın, diye homurdanıyor.

Annem, "Len," diyor, "ona yardım etmemin sakıncası yok."

Tam bir saat boyunca benimle çalışıyor. Söyleyeceklerimi ezberliyorum. Onun önünde durup anlatarak pratik yapıyorum.

"Yankı nedir?" diye soruyor.

"Kaynak durduktan sonra sesin devam etmesidir," diyorum.

"Yankı oluşumu için birinci şart nedir?"

"Sesin bir yere çarpması gerekir."

"Yankı ne zaman duyulabilir?"

"Etraf sessiz olduğunda ve diğer sesler soğrulduğunda."

Gülümsüyor. "Güzel," diyor. Sonra "yankı," diyor ve eliyle ağzını kapatıp "yankı, yankı, yankı" diye mırıldanıyor.

Bizi izlemekte olan kız kardeşim, annemi işaret edip, "Gördüm," diye bağırıyor, "Annem konuşuyor."

Babamı televizyonu açıyor.

"Ne büyük bir zaman kaybı," diyor.

Müzik Değişiyor

*This Could Be the Start of Something Big?** şarkısını hatırlıyor musunuz? Genellikle büyük bir orkestranın önünde duran smokinli bir adamın söylediği hızlı, neşeli bir melodiydi. Sözleri şöyleydi:

Sokakta bir başına yürüyorsun veya bir partidesin,
Veya başka bir yerlerde yalnızsın ve aniden anlıyorsun,
Birinin gözlerine bakıyorsun ve aniden fark ediyorsun,
Bu büyük bir şeyin başlangıcı olabilir.

Annem bu şarkıyı çok severdi. Nedenini bilmiyorum. 50'li yıllarda, *Steve Allen Şov*'un başlangıcında bu şarkı çalardı, hatırımda siyah beyaz bir program olarak kalmış ama zaten o döneme ait her şey siyah beyaz görünürdü. Nedense annem bu şarkının bir *swinger* olduğunu düşünür, ne zaman radyoda çalınsa, "Ah, işte bir *swinger*," der ve orkestrayı yönetir gibi parmaklarını şaklatırdı. İyi bir ses sistemimiz vardı ve bir doğum gününde ona bir Bobby Darin albümü hediye edilmişti. Albümde bu şarkı da vardı, annem yemekten sonra bulaşıkları yıkarken mutlaka bu şarkıyı açardı. Babamın hâlâ bizimle olduğu günlerdi. O, gazetesini okurken annem ona doğru yürüyerek, "Bu büyük bir şeyin başlangıcı olabilir," diye şarkı

* (İng.) "Bu büyük bir şeyin başlangıcı olabilir mi?" (ç.n.)

söyler, omuzlarıyla tempo tutar, tabii ki babam kafasını bile kaldırmazdı. Sonra bana doğru gelir ve şarkıya eşlik ederken göğsümde trampet çalar gibi yapardı.

Yirmi Bir'de yemek yiyor ve diyetine dikkat ediyorsun,
Pastayı reddediyor, incire hayır demiyorsun,
Sonra bir anda, bir kız ve bir oğlan,
Ve bu, büyük bir şeyin başlangıcı olabilir.

İçimden gülmek gelirdi, özellikle de "incir" dediği anlarda ama babam olaya katılmadığı için ona ihanet ediyormuş gibi hissederdim. Sonra annem beni gıdıklamaya başlardı ve ben de dayanamayıp gülerdim.

"Bu büyük bir şeyin başlangıcı olabilir, küçük adam," derdi, "küçük adam, küçük adam, küçükadamküçükadamküçükadam."

Her akşam bu şarkıyı dinlerdi. Ama babam gittikten sonra hiç dinlemedi. Bobby Darin albümü bir daha raftan inmedi. Pikap, olduğu yerde tozlandı. Başlarda sadece müzik zevkinin değiştiğini düşünmüştüm, çocukken Johnnie Ray'in iyi bir şarkıcı olduğunu düşünürken daha sonra Gene Vincent'ın çok daha iyi olduğuna karar vermek gibi. Sonraları, aslında onun hayatındaki "büyük bir şey"in nasıl bambaşka yerlere gittiğini hatırlamak istemediğini fark ettim.

Evin İçindeki Yüzleşme

Mutfak masamız yuvarlaktı ve meşe ağacından yapılmıştı. Kız kardeşim ve ben, ilkokula giderken bir öğleden sonra, isimlerimizi et bıçağıyla masaya kazımıştık. Annemin işten dönüp kapıyı açtığını duyduğumuzda henüz işimiz bitmemişti, bıçakları hızla çekmeceye fırlattık. Kız kardeşim bulabildiği en büyük şeyi, iki litrelik elma suyu kutusunu kapıp masanın üzerine koydu. Annem hemşire üniforması ve elinde bir yığın dergiyle içeri girdiğinde öyle telaşlı, "Merhaba anne," demiş olmalıyız ki bir şeyler çevirdiğimizi hemen anladı. Annenizin yüzünde, "Yine ne yaptınız?" bakışını gördüğünüzde hemen anlarsınız. Belki de akşam üzeri beş buçukta normalde bomboş olması gereken mutfak masasında, aramızda koca elma suyu kutusuyla oturmamızdan şüphelenmişti.

Elindeki dergileri bırakmadan elma suyu kutusunu dirseğiyle ittirdi ve CHAR ve ROBER ortaya çıktı (bu kadarına zamanımız yetmişti) ve annemden, "offf" benzeri bezgin bir ses yükseldi. Sonra, "Harika, bu gerçekten harika!" diye bağırdı ve çocuk zihnimde belki de durumun o kadar da kötü olmadığını düşündüm. Ne de olsa harika, harikadır öyle değil mi?

Annem, o sırada şehir dışında olan babam döndüğünde bize öfkeleneceğini söyleyerek gözümüzü korkutmaya çalışmıştı. Yine de o akşam, masada oturmuş içinde haşlanmış yumurta olan dalyan köfte yerken –muhtemelen annemin eve getirdiği dergilerde gördüğü bir tarifti– kız kardeşimle eserimize göz atmaktan kendimizi alamıyorduk.

"Masayı mahvettiğinizi biliyorsunuz, değil mi?" dedi annem.

"Özür dileriz," diye mırıldandık.

"Hem o bıçaklarla parmaklarınızı da kesebilirdiniz."

Fırçayı yemiş, suçlu olduğumuzdan başımız öne eğilmiş halde oturuyorduk. İkimiz de aynı şeyi düşünüyorduk ama sadece kız kardeşim düşündüğünü söyledi:

"Peki, bitirebilir miyiz? En azından isimlerimizi doğru yazmış oluruz."

Bunu söyleyecek cesareti göstermesi karşısında afallayarak bir an nefesimi tuttum. Annem ona sert bir bakış attı. Sonra birden gülmeye başladı. Kız kardeşim de gülmeye başladı. Ben de bir ağız dolusu köfteyi püskürterek onlara katıldım.

İsimlerimizi hiçbir zaman tamamlamadık. Masada hep CHAR ve ROBER olarak kaldılar. Babam eve geldiğinde öfkeden deliye döndü. Ama sanıyorum ki annem, Pepperville Kumsalı'ndan ayrıldıktan yıllar sonra, birkaç harf eksik olsa da arkamızda bir iz bırakmış olma fikrini sevmeye başlamıştı.

Şimdi, o eski mutfak masasında oturmuş kazıdığımız harflere bakarken annem (veya hayaleti veya her neyse) elinde antiseptik solüsyon ve küçük bir havluyla diğer odadan geldi. Solüsyonu havluya döküşünü, sonra da salıncaktan düşen küçük bir çocukmuşum gibi koluma uzanıp gömleğimin kolunu yukarı sıyırmasını izledim. Belki şöyle düşünüyorsunuzdur: Bu durumun abesliğini, özellikle de tüm bu olan biteni imkânsız kılan temel gerçeği neden haykırmadın? "Anne, sen öldün!"

Yalnızca şunu söyleyebilirim, bu soruyu sormak şu an hikâyeyi aktarırken size anlamlı geldiği gibi bana da anlamlı geliyor. Ama o anda annemi yeniden gördüğüm için öyle afallamıştım ki yaşananları düzeltme fikri imkânsız gibiydi.

Rüyaydı sanki, hatta belki de bir parçam rüya gördüğüne inanıyordu. Bilemiyorum. Annenizi kaybettikten sonra onu yeniden karşınızda gördüğünüzü, dokunabilecek, kokusunu alabilecek kadar yakınınızda durduğunu hayal edebiliyor musunuz? Onu toprağa verdiğimizi biliyordum. Cenazeyi hatırlıyordum. Tabutunun üzerine kürekle bir miktar sembolik toprak bile atmıştım.

Ne var ki o, karşımda oturmuş havluyla yüzümü ve kollarımı silerken kesiklerimi gördüğünde yüzünü buruşturup, "Şu haline bak," diye mırıldanırken nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum... Tüm kalkanlarımı indirmiştim. Uzun zamandır kimse bana gömleğimin kolunu kıvıracak şefkati gösterecek kadar yakın olmak istememişti. Benimle ilgilendi. Beni umursadı. Kendimi hayatta tutacak özsaygıyı dahi yitirmişken yaralarımı sildi ve akşam başımı yastığa koyar gibi usulca yeniden bir annenin oğlu oldum. Ve bunun sona ermesini istemedim. Açıklayabilmemin tek yolu bu. İmkânsız olduğunu biliyordum. Ama bitmesini istemedim.

"Anne?" diye fısıldadım.

Bunu uzun zamandır söylememiştim. Ölüm, annenizi alıp götürdüğü zaman, bu kelimeyi de sonsuza kadar hayatınızdan çıkartır.

"Anne?"

Aslında sadece bir ses, dudakların ucundan dökülüveren iki hece. Bu gezegende bir yığın kelime vardır ama hiçbiri ağzınızdan bu şekilde çıkmaz.

"Anne?"

Elindeki havluyla kolumu nazikçe sildi.

"Charley," diye iç çekti. "Başını nasıl bir belaya sokmuşsun."

Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar

Dokuz yaşımdayım. Mahallemizdeki kütüphanedeyim. Danışma masasındaki kadın, gözlüklerinin üstünden bana bakıyor. Jules Verne'den Denizler Altında 20.000 Fersah'ı seçtim; çünkü kapak resmi ve insanların okyanusun altında yaşaması fikri hoşuma gitti. Kelimelerin büyüklüğüne veya baskının ne kadar kalın olduğuna bakmadım. Kütüphaneci beni inceliyor. Gömleğim pantolonumun dışında, ayakkabımın tekinin bağı çözülmüş.

"Bu senin için fazla zor," diyor.

Kitabı alıp arkasında duran bir rafa koyarken onu izliyorum. Kilitli bir kasaya koymuş bile olabilir. Çocuk kitapları bölümüne dönüyor ve bir maymunla ilgili resimli bir kitap seçiyorum. Danışma masasına geri dönüyorum. Bu sefer yorum yapmadan kitabı onaylıyor.

Annem arabayla beni almaya geliyor, ön koltuğa tırmanıyorum. Seçtiğim kitabı görünce, "Bunu daha önce okumamış mıydın?" diyor.

"Oradaki kadın istediğim kitabı almama izin vermedi."

"Hangi kadın?"

"Kütüphaneci kadın.

Kontağı kapatıyor.

"Neden izin vermedi?"

"Fazla zor olduğunu söyledi."

"Fazla zor olan neymiş?"

"Kitap.

Annem beni arabadan indiriyor. Beni kapıya, oradan da danışma masasına götürüyor.

"Ben Bayan Benetto. Bu da oğlum Charley. Ona bir kitabın onun için fazla zor olduğunu mu söylediniz?"

Kütüphanecinin ifadesi sertleşiyor. Yaşı anneme göre çok büyük olduğu için, normalde yaşlı insanlarla konuşma biçimini bildiğim annemin onunla bu tonda konuşabilmesine şaşırıyorum.

Gözlüklerini düzelterek, "Denizler Altında 20.000 Fersah'ı almak istedi," diyor, "ona baksanıza, yaşı çok küçük."

Başımı öne eğiyorum. Kendime bakıyorum.

Annem, "Kitap nerede?" diyor.

"Nasıl?"

"Kitap nerede?"

Kadın arkasına uzanıp kitabı alıyor. Ağırlığına vurgu yapmak ister gibi, sertçe masanın üzerine bırakıyor.

Annem kitabı alıp kolumun altına sokuşturuyor.

"Bir çocuğa asla bir şeyin fazla zor olduğunu söylemeyin," diye çıkışıyor. "Ve asla –ASLA– hele ki bu çocuğa.

Sonra, kollarımın arasında sıkı sıkı tuttuğum Jules Verne'le, hızla oradan çıkıyoruz. Annemle birlikte bir bankayı soymuşuz gibi hissediyorum ve başımızın belaya girip girmeyeceğini merak ediyorum.

Annemin Arkasında *Durmadığım* Zamanlar

Sofradayız. Annem yemeklerimizi koyuyor. Fırında kıymalı-sosisli düdük makarna.

"Yine olmamış," diyor babam.

"Yine mi," diyor annem.

Kız kardeşim çatalı ağzında yuvarlayarak, "Yine mi," diye annemin taklidini yapıyor.

Annem, kardeşimin elini ağzından uzaklaştırarak, "Dikkat et, ağzına batacak," diyor.

Babam, yemeğine midesini bulandırıyormuş gibi bakarak, "Peynir veya yağda sorun var," diyor.

Annem, "Yüz kere denedim, diyor.

"Abartma Posey, yiyebileceğimiz bir şey yapmak bu kadar zor mu?"

"Bunu yiyemiyor musun? Şimdi de yenilemez mi oldu?"

"Tanrım," diye homurdanıyor, "Bununla uğraşamayacağım."

Annem, babama bakmayı bırakarak, "Bununla uğraşamazsın, diyor, tabağıma sertçe bir kepçe yemek koyarken, "Ama ben uğraşabilirim değil mi, benim tartışacak halim var. Yemeğini ye, Charley."

"Bu çok fazla," diyorum.

"Tabağına koyduğumu ye," diyor hışımla.

"Ama bu çok fazla!"

Kız kardeşim, "Anne," diyor.

"Tek söylediğim, Posey, eğer senden rica ediyorsam, bunu yapabilirsin. Hepsi bu. Tadının neden iyi olmadığını milyonlarca kez söyledim. Olmamışsa olmamıştır. Seni mutlu etmek için yalan söylememi mi istiyorsun?"

Kız kardeşim, bu kez çatalını sallayarak, "Anne," diyor.

Annem burnundan soluyarak "off" diyor, kız kardeşimin çatalını indiriyor. "Kes şunu, Roberta. Ne yapalım biliyor musun, Len? Bir dahakine, kendin yap. Sen ve şu İtalyan mutfağı meselen. Charley, yemeğini ye!

Babam alaycı bir gülümsemeyle başını sallıyor. "Hep aynı şey," diye söyleniyor. Ona bakıyorum. Baktığımı görüyor. Hemen ağzıma bir çatal yemek tıkıştırıyorum. Başıyla tabağımı işaret ediyor.

"Annenin pişirdiği makarna hakkında ne düşünüyorsun?" diyor.

Çiğniyorum. Yutuyorum. Ona bakıyorum. Anneme bakıyorum. Bıkkınlıkla omuzlarını indiriyor. İkisi de cevabımı bekliyor.

Babama bakarak, "Olmamış," diye mırıldanıyorum.

Burun kıvırarak anneme bir bakış atıyor.

"Çocuk bile anlıyor," diyor.

Yeni Bir Başlangıç

Annem, "Bütün gün kalabilecek misin?" diye sordu. Ocağın yanında durmuş, elindeki plastik spatulayla çırpılmış yumurta pişiriyordu. Ekmek kızarmış, tereyağı masaya konulmuştu. Yanında bir demlik kahve duruyordu. Hâlâ sersem halde oraya öylece çöktüm, yutkunmakta bile güçlük çekiyordum. Hızlı hareket edersem her şeyin yok olup gitmesinden korkuyordum. Beline bir önlük bağlamıştı ve onu ilk gördüğüm andan beri sanki bu herhangi bir günmüş, onu haber vermeden ziyarete gelmişim, o da bana kahvaltı hazırlıyormuş gibi davranıyordu.

"Bunu yapabilir misin, Charley?" dedi, "Bir gününü annene ayırabilir misin?"

Yumurtaların yağda cızırdadığını duyuyordum.

"Hı?" dedi.

Tavayı bırakıp yanıma yaklaştı.

"Neden bu kadar sessizsin?"

Birkaç saniye sonra sesimi çıkarabildim, nasıl yapılacağını hatırlamaya çalışıyordum. Ölülerle nasıl konuşulur? Farklı kelimeler, gizli bir şifre gerekir mi?

Sonunda, "Anne," diye fısıldadım, "Bu imkânsız."

Yumurtaları tavadan alıp hızlıca tabağıma aktardı. Damarlı elleriyle spatulayı tutuşunu izledim.

"Hadi ye," dedi.

Amerikan tarihinde bir noktada bir şeyler değişti ve ebeveynler boşanma kararlarını çocuklarına birlikte açıklamaya başladı. Onları karşılarına oturtup yeni kuralları anlattılar. Benim ailem bu aydınlanma çağından önce dağıldı, babam bizi terk etmeye karar verdiğinde yalnızca çekip gitmekle yetinmişti.

Birkaç ağlamaklı günden sonra, annem tekrar rujunu sürdü, kirpiklerini maskarayla boyadı, bize patates kızarttı ve patatesleri tabağımıza koyarken, "Babanız artık burada yaşamayacak," dedi. Hepsi buydu. Yalnızca oyundaki set değişmiş gibiydi.

Eşyalarını ne zaman aldığını bile hatırlayamıyorum. Bir gün okuldan eve gelmiştim ve ev daha ferah görünüyordu. Koridordaki dolabın önünde daha fazla boşluk vardı. Garajda duran bazı aletler ve kutular gitmişti. Kız kardeşimin anneme, ağlayarak, "Babam benim yüzümden mi gitti?" diye sorduğunu ve eve dönecekse daha uslu olacağına söz verdiğini hatırlıyorum. Ben de ağlamak istemiştim ama kendi kendime şimdi dört değil, yalnızca üç kişi kaldığımızı ve ailenin tek erkeği olduğumu hatırlattığımı anımsıyorum. Henüz on bir yaşımdayken omuzlarımda "erkeklik" yükümlülüğünü hissediyordum.

Zaten babam ne zaman ağlasam "neşelenmemi" söylerdi. "Toparlan evlat, neşelen." Anne babası ayrılan her çocuk gibi giden kişiyi geri getireceğine inandığım şekilde davranmaya çalışıyordum. Bu yüzden ağlamak yok, Chick. Sana ağlamak yok.

İlk birkaç ay, bu durumun geçici olduğunu düşünmüştük. Öylesine bir tartışma. Ardından yatışma dönemi. Kavga etmek, anne babalar için normaldir, değil mi? En azından bizimkiler için öyleydi. Kız kardeşimle birlikte, ben beyaz atletim, o ise soluk sarı renkteki pijamaları ve babet ev ayakkabılarıyla merdivenin başına uzanır, tartışmalarını dinlerdik. Bazen tartışma konusu biz olurduk:

"Neden bir kez olsun meseleyi sen halletmiyorsun, Len?"

"O kadar da büyütülecek bir şey değil.

"Hayır, tam olarak öyle. Onlara nasihat eden cadı hep ben oluyorum!"

Bazen de işle ilgili tartışırlardı:

"*Daha özenli olmalısın, Posey, hayatında önem taşıyan tek şey hastanedeki insanlar değil!"*

"Onlar hasta, Len. Hasta insanlara, üzgünüm ama kocam gömleklerinin ütülenmesini istiyor mu demeliyim?"

Veya konu benim beyzbolum olurdu:

"*Bu kadarı çok fazla, Len!"*

"Kendi geleceği için iyi olacak."

"Her seferinde ne kadar yorulduğunu görmüyor musun?"

Kız kardeşim bazen basamaklara oturur, elleriyle kulaklarını kapatarak ağlamaya başlardı. Ama ben, yetişkinlerin dünyasına gizlice sızıyormuş gibi hisseder, söylediklerini duymaya çalışırdım. Babamın geç saatlere kadar çalıştığını ve son birkaç yıldır likör distribütörlerine şehir dışı ziyaretlere gittiği için bazı geceler eve gelmediğini biliyordum. Anneme, "Posey, eğer bu adamlarla bu boş muhabbetleri yapmazsam ne olduğunu anlamadan beni soyup soğana çevirirler," derdi. Hemen hemen bir saat mesafedeki Collingswood'da yeni bir dükkân

açmaya hazırlandığını ve bu yüzden haftanın birkaç günü orada çalıştığını biliyordum. Yeni bir dükkânın "daha çok para ve daha iyi bir araba" anlamına geldiğini ve annemin bunların hiçbirinden hoşlanmadığını da...

Evet, kavga ederlerdi ama hiçbir zaman bunun sonuçları olabileceğini düşünmemiştim. O zamanlar ebeveynler ayrılmazdı. Bir yolunu bulup devam ederlerdi.

Bir düğüne gittiğimizi hatırlıyorum, babam bir smokin kiralamış, annemse parlak kırmızı renkte bir elbise giymişti. Tören sırasında kalkıp dans etmişlerdi. Annem, sağ elini kaldırmış, babam da koca elini ona doğru uzatmıştı. Yaşım ne kadar küçük olsa da onların salondaki en iyi görünen çift olduğunu anlayabiliyordum. Babamın uzun, atletik bir silueti vardı ve diğer babalardan farklı olarak nervürlü beyaz gömleğinin altında karnı dümdüzdü. Annem mi? Parlak kırmızı rujlu dudaklarıyla gülümserken mutlu görünüyordu ve annem mutlu göründüğünde herkesi gölgede bırakırdı. Öyle hoş dans ederdi ki onu izlemekten kendinizi alamazdınız. Dans ederken parlak kırmızı elbisesi daha da ilgi çekici hale geliyordu. Masadaki bazı yaşlı kadınların "fazla dikkat çekici", "aşırı gösterişli" gibi yorumlar yaptığını duyuyor ama onun kadar güzel görünmedikleri için kıskançlık ettiklerini anlayabiliyordum.

Benim için anne ve babam buydu. Tartışır ama sonra dans ederlerdi. Babam ortadan kaybolduktan sonra sürekli bu düğünü düşünür olmuştum. Annemi tekrar o kırmızı elbise içinde görmek için dönüp geleceğine kendimi inandırmıştım. Nasıl dönmezdi ki? Fakat bir süre sonra bunu düşünmeyi bıraktım. Zamanla bu olay hafızamda solgun bir tatil fotoğrafına benzer bir anıya dönüştü. Yalnızca uzun zaman önce gitmiş olduğum bir yer olarak kaldı.

Boşanmalarından sonraki ilk eylülde annem, "Bu sene ne yapmak istiyorsunuz?" diye sordu. Okullar açılmak üzereydi, "yeni başlangıçlar" ve "yeni projeler" hakkında konuşmak istiyordu. Kız kardeşim bir kukla tiyatrosuna gitmek istediğini söyledi.

Anneme baktım ve asık suratlı ifadelerimden birini takındım.

"Ben beyzbol oynamak istiyorum," dedim.

Birlikte Yenen Yemek

Mutfakta ne kadar zaman geçirdiğimi tam olarak bilmiyorum. Hâlâ başım dönüyordu ve sersemlemiş haldeydim, kafamı az önce arabanın bagaj kapağına çarpmış gibi hissediyordum. Ama bir noktada, belki de annemin, "Hadi ye," demesiyle fiziksel olarak orada bulunduğum fikrini kabullendim. Annemin söylediğini yaptım.

Ağzıma bir çatal dolusu çırpılmış yumurta aldım.

Dilim damağım bir anda canlandı. İki gündür yemek yemiyordum, kıtlıktan çıkmış gibi hızla yemeye başladım. Çiğnerken durumun imkânsızlığını düşünmeyi bıraktım. Dürüst olmam gerekirse yemek tanıdık olduğu kadar lezzetliydi de. Annelerin yaptığı yemek –krep, köfte veya ton balıklı salata– herkesin yapabileceği kadar sıradan ve basit bir şey olsa da nedendir bilinmez hafızada benzersiz bir tat bırakıyor. Annem her zaman çırpılmış yumurtaya frenk soğanı koyardı –ben onlara küçük yeşil şeyler derdim– ve yine buradaydılar.

Geçmiş zamandaki annemle geçmiş zamandaki masada oturmuş geçmiş zamandaki kahvaltıyı yapıyordum.

"Yavaş ye, miden bulanacak," dedi.

Bu da geçmiş zamandandı.

Yemeyi bitirdiğimde tabakları lavaboya koydu ve musluğu açtı.

"Teşekkürler," diye mırıldandım.

Başını kaldırdı. "Sen az önce *teşekkürler* mi dedin, Charley?"

Belli belirsiz başımı salladım.

"Ne için?"

Boğazımı temizledim. "Kahvaltı için?"

Bulaşıkları yıkamayı bitirdiğinde gülümsedi. Lavabonun önünde dururken ona baktım, bir anda her şey fazlasıyla tanıdık geldi, ben masadayım, annem bulaşık yıkıyor. Tam da bu şekilde onunla ne kadar çok şey konuşmuştuk; okul, arkadaşlar, komşuların anlattığı ama benim inanmadığım dedikodular... Her defasında, musluğun sesini bastırabilmek için sesimizi yükseltmek zorunda kalırdık.

"Burada olman mümkün değil," diye söze başladım. Sonra sustum. Cümlenin devamını getiremiyordum.

Musluğu kapattı ve ellerini bir havluyla kuruladı.

"Saate bak," dedi. "Yola çıkmamız lazım."

Bana doğru eğildi ve yüzümü ellerinin arasına aldı. Elleri sıcak ve bulaşık yüzünden nemliydi.

"Bir şey değil," dedi, "kahvaltı için."

Sandalyedeki kol çantasını aldı.

"Şimdi iyi bir çocuk ol ve montunu giy."

20 Temmuz 1959

Sevgili Charley,

Korktuğunu biliyorum ama korkacak hiçbir şey yok. Hepimizin bademcikleri alındı ve görüyorsun, gayet iyiyiz.

Bu mektubu iyi sakla. Doktorlar gelmeden önce yastığının altına koy. Sana uykunu getirecek bir ilaç verecekler, uyumadan hemen önce mektubumun orada olduğunu anımsa, böylece ben odana gelmeden uyanırsan yastığının altına uzanıp bu mektubu tekrar okuyabilirsin. Okumak, konuşmak gibidir; odaya gelip seninle konuştuğumu hayal edebilirsin.

Çok geçmeden ben de yanında olacağım.

Ve istediğin kadar dondurma yiyebileceksin, buna ne dersin?

Seni her an seviyorum.

Annen

Boşanmanın Ardından Chick'in Ailesi

Annemle babam ayrıldıktan sonra bir süre hiçbir şey değişmemiş gibi davrandık. Ama çevremizdekiler buna izin vermedi. Küçük şehirler metronom gibidir, en ufak harekette ritim değişir. İnsanlar bana ve kız kardeşime daha nazik davranmaya başladı. Doktora gittiğimizde fazladan lolipop alıyorduk, dondurma külahımıza daha büyük toplar konuyordu. Yolda karşılaştığımız yaşlı kadınlar büyük bir ciddiyetle omuzlarımızdan tutarak, "Nasılsınız çocuklar?" diye sorardı. Bu bunaltıcı yetişkin sorusunun çocuk versiyonuysa, "Neler yapıyorsunuz?" ile başlardı.

Bize daha nazik davranıyorlardı ama annem için durum farklıydı. O zamanlar insanlar boşanmazdı. Başına böyle bir şey gelen tek bir çocuk tanımıyordum. Ayrılık, en azından bizim yaşadığımız yerde ayıplanır ve taraflardan biri kabahatli ilan edilirdi.

Annem hâlâ ortalarda olduğu için suç ona yüklenmişti. Hiç kimse Len ile Posey arasında neler olduğunu bilmiyordu ama Len gitmişti ve Posey yargılamaya açık şekilde olduğu yerde duruyordu. Başkalarından merhamet dilenmeyi veya onların omzunda ağlamayı reddetmesi de işe yaramamıştı. İşin kötüsü, hâlâ genç ve güzeldi. Kadınlar için tehdit, erkekler için fırsat, çocukların gözündeyse tuhaftı. Üzerine düşününce hiçbiri iyi bir alternatif değildi.

Zaman içinde, markette alışveriş yaparken veya boşanmadan bir sene sonra beni ve kız kardeşimi beyaz hemşire üni-

forması, beyaz çorapları ve beyaz ayakkabılarıyla okula bırakırken insanların anneme bakışlarının değiştiğini fark etmeye başladım. Bizi öpmek için mutlaka arabadan inerdi ve o sırada diğer annelerin gözlerini üzerimize diktiğini hissederdim. Roberta'yla okul kapısına yaklaşırken herkesin bize bakacağı bir şey yapmışız gibi utanıp sıkılmaya başlamıştık.

Annem bir gün, hafifçe eğilerek, "Annene bir öpücük ver," dedi.

Bu kez yana doğru kayıp, "Yapma," dedim.

"Ne yapmayayım?"

"Sadece... Omuzlarımı dikleştirdim ve geri çekildim. "Yapma işte."

Gözlerine bakamıyordum, bu yüzden ayaklarıma baktım. Doğrulmadan önce bir süre öylece durdu. İç çekişini duydum. Elini saçımda hissettim.

Kafamı kaldırdığımda araba uzaklaşmaya başlamıştı.

Bir öğleden sonra, kilisenin park yerinde bir arkadaşımla top oynarken arka kapıdan iki rahibe çıktı. Yanlış bir şey yaptığımızı düşünerek olduğumuz yerde durduk. Rahibeler elleriyle işaret ederek beni çağırdılar. İkisi de ellerinde birer alüminyum tepsi tutuyordu. Onlara yaklaşırken köfte ve taze fasulye kokusunu alabiliyordum.

Rahibelerden biri, "Al," dedi. "Bu ailen için."

Bana neden yemek vermek istediklerini anlayamamıştım. Ama bir rahibeye, "Hayır, teşekkürler," diyemezdiniz. Bu yüzden tepsileri aldım ve yemeği annemin sipariş etmiş olduğunu düşünerek eve götürdüm.

İçeri girdiğimde annem, "Bu da ne?" diye sordu.

"Rahibeler verdi."

Tepsinin üzerindeki yağlı kâğıdı çekip kokladı.

"Bunu sen mi istedin?"

"Yoo, ben arkadaşımla oynuyordum."

"Yani sen istemedin."

"Hayır."

"Yemeğe ihtiyacımız yok Charley, eğer düşündüğün buysa sadakaya ihtiyacımız yok."

Savunmaya geçtim. Sadakanın ne anlama geldiğini tam olarak bilmesem de herkese verilen bir şey olmadığını anlamıştım.

"Ben istemedim!" diye bağırdım. "Taze fasulyeyi sevmiyorum bile."

Birbirimize baktık.

"Benim *suçum* değil," dedim.

Tepsileri elimden aldı ve lavaboya döktü. Köfteleri bir kaşıkla ezerek çöp öğütücüye ittirdi. Aynısını fasulyelere de yaptı. Yemeği ezip küçük yuvarlak deliğe sıkıştırırken öyle hızlı hareket ediyordu ki gözlerimi ondan ayıramıyordum. Suyu açtı. Çöp öğütücü gürlemeye başladı. Ses sıklaştığında öğütücünün işi bitmişti, mıknatıslı kapağı kaldırdı. Suyu kapattı. Ellerini önlüğüne kuruladı.

Bana döndü ve, "Şimdi söyle bakalım," dedi. "Karnın acıktı mı?"

"Dul" sözcüğünü ilk kez Amerikan Lejyonu ligindeki bir maçımızdan sonra duymuştum. Antrenörler bir steyşının arkasına sopaları fırlatıyorlardı. Diğer takımdaki çocuklardan birinin babası yanlışlıkla benim sopamı aldı. Ona doğru koşarak, "O benim," dedim.

Sopayı avucunda döndürerek, "Öyle mi?" dedi.

"Evet, onu bisikletimle getirmiştim."

Çocukların çoğu babalarıyla geldiği için bana inanmayabilirdi.

"Peki," diyerek sopayı bana verdi. Sonra gözlerini kıstı ve, "Sen, şu dulun oğlusun, değil mi?" dedi.

Tek kelime etmeden dönüp ona baktım. Dul? Kulağa tuhaf geliyordu, annemi hiç bu şekilde düşünmemiştim. İnsanlar bana genellikle, "Sen, Len Benetto'nun oğlusun, değil mi?" derlerdi. Şimdi bu yeni kelimenin oğlu olmak mı yoksa eski kelimelerin oğlu olamamak mı daha çok canımı sıkıyor, emin olamıyordum.

"Annen nasıl?" diye sordu.

Omuz silkerek, "İyi," dedim.

"Öyle mi?" dedi. Sahaya göz gezdirip tekrar bana baktı. "Evle ilgili yardıma ihtiyacı var mı?"

Annem tam arkamdaymış ve ikisinin arasında duran tek şey benmişim gibi hissettim.

"O, iyi," dedim.

Başını salladı.

Bir insanın başını sallamasından şüphe duyabileceğimi o gün gördüm.

"Dul" sözcüğünden tiksindiğim günü de onu ilk kez duyduğum gün kadar net hatırlıyorum. Annem işten eve dönmüş, ketçap ve hazır köfte almam için beni markete göndermişti. Arka bahçeleri kullanarak kısa yoldan gitmeye karar verdim. Tuğlalı bir çiftlik evinin yakınına geldiğimde üst sınıflardan iki çocuğun oralarda takıldığını gördüm. İçlerinden iriyarı olan Leon ismindeki çocuk göğsünün üzerinde bir şey saklıyordu.

Beni görünce hemen, "Selam Benetto," dedi.

"Selam Leon," diye cevap verdim.

Diğer çocuğa dönüp, "Selam Luke," dedim.

"Selam Chick."

Leon, "Nereye gidiyorsun?" diye sordu.

"Fanelli'ye," dedim.

"Öyle mi?"

"Evet."

Kollarını gevşetti, tuttuğu şeyin dürbün olduğunu gördüm.

"Bununla ne yapıyorsunuz?" dedim.

Dönüp ağaçlara doğru baktı. "Ordu teçhizatı," dedi. "Bino's marka."

"Yirmi kata kadar büyütüyor," dedi Luke.

"Bakayım."

Dürbünü bana verdi. Alıp gözlerime doğru bastırdım, çerçeveleri ısınmıştı. Yukarı aşağı hareket ettirerek gökyüzüne, çam ağaçlarına, sonra da ayaklarıma çevirdim.

"Düşmanın yerini belirleyebilmek için savaşta kullanmışlar," dedi Luke.

"Babamın," dedi Leon.

Bu kelimeyi duymaktan nefret ediyordum. Dürbünü geri verdim.

"Görüşürüz," dedim.

Leon başını salladı.

"Görüşürüz."

Yürümeye devam ettim ama huzursuz olmuştum. Leon'un hızlıca ağaçlara doğru dönmesi beni şüphelendirmişti. Geri döndüm ve evin arkasından dolaşıp çitlerin arkasına saklandım. Oradan izlediklerim bugün bile canımı sıkıyor.

İkisi dip dibe durmuş, yüzleri bu kez ağaçlara değil bizim evin olduğu tarafa doğru dönük, sırayla dürbüne bakıyorlardı. Dürbünün ucu annemin yatak odasının penceresine çevrilmişti. Camda annemin gölgesinin hareket ettiğini gördüm, kollarını yukarı kaldırmıştı, bir anda aklıma geldi: *işten eve dönüş, üstünü değiştirme, yatak odası.* Bir anda her yanım buz kesti. Tepeden tırnağa ürperdiğimi hissettim.

"Vay be", diye mırıldandı Leon. "Şu dula bak..."

Hayatımda bu kadar öfkelendiğim başka bir an hatırlamıyorum, ne bu olaydan önce ne de daha sonra. Gözlerimden ateş püskürerek onlara doğru koşmaya başladım, benden daha iri olmalarına aldırmadan arkadan üstlerine atladım ve Leon'u ensesinden yakalayıp hareket ettiğini gördüğüm her şeye ama her şeye yumruklar savurdum.

Yürüyüş

Annem beyaz tüvit ceketini üzerine aldı ve iyice oturması için omuzlarını salladı. Son zamanlarını evden çıkamayan yaşlı kadınların saç ve makyajını yaparak, onları evlerinde ziyaret edip güzellik ritüellerini devam ettirebilmelerini sağlayarak geçirmişti. O gün, üç randevusu olduğunu söyledi. Hâlâ sersemliğim geçmemişti, garaj kapısından çıkan annemi takip ettim.

"Göl kıyısında yürümek ister misin, Charley?" dedi. "Bu mevsimde çok güzeldir."

Konuşmadan başımı salladım. Islak çimlere uzanıp gözümü kaza yerine diktiğim anın üzerinden ne kadar geçmişti? Ne zaman beni almaya geleceklerdi? Hâlâ ağzımda kan tadını ve bedenime dalga dalga gelen acıyı hissedebiliyordum, bir an hiçbir şey hissetmezken birkaç saniye içinde her yanım sızlamaya başlıyordu. Ne olursa olsun oradaydım ve elimde, annemin saç malzemelerini doldurduğu mor çantasıyla eski sokağımızdan aşağı yürüyordum.

Sonunda, "Anne," diye mırıldandım. "Nasıl...

"Ne nasıl, tatlım?"

Boğazımı temizledim.

"Nasıl *burada* olabiliyorsun?"

"Burada yaşıyorum," dedi.

Kafamı salladım.

"Artık değil," diye mırıldandım.

"Biliyor musun, doğduğun gün hava aynı böyleydi. Serin ama güzel. Doğum akşama doğru başlamıştı, hatırladın mı?" (Bunu sanki, "Ah, evet hatırladım," diye cevap vermem gerekirmiş gibi söylemişti.) "Doktorun adı neydi? Rapposo mu? Evet, Doktor Rapposo. Bana saat altıya kadar doğurmam gerektiğini, çünkü karısının en sevdiği yemeği yaptığını ve bunu kaçırmak istemediğini söylemişti."

Bu hikâyeyi daha önce duymuştum.

"Balık kroket mi?"

"Balık kroket, inanabiliyor musun? Ne kadar kolay bir yemek. Bu kadar acelenin ardından en azından biftek yiyeceğini umarsın. Neyse, o an bu pek de umurumda değildi. Sonuçta balık kroketlerini yiyebildi."

Neşeyle bana baktı.

"Ben de sana kavuştum."

Birkaç adım daha yürüdük. Beynim zonkluyordu. Avucumun içiyle alnımı ovaladım.

"Ne oldu, Charley? Bir yerin mi acıyor?"

Öyle basit bir soruydu ki cevap vermemek olanaksızdı. Acı? Nereden başlamalıydım? Kaza? Kuleden atlamam? Üç gün boyunca aralıksız içmem? Kızımın düğünü? Evliliğim? Depresyon? Son sekiz yıl? Acı çekmediğim bir an hatırlamıyordum.

"Son zamanlarda pek iyi değildim, anne," dedim.

Çimleri inceleyerek yürümeye devam etti.

"Biliyor musun, babanla evlendikten sonraki üç yıl boyunca bebek istedim. O günlerde üç yıl hamile kalmak için uzun bir süreydi. İnsanlar bende bir sorun olduğunu düşünüyordu. Ben de buna inanmaya başlamıştım."

Usulca iç çekti. "Çocuksuz bir hayat düşünemiyordum. Hatta bir keresinde... Bekle, sana göstereceğim."

Evimizin yakınlarındaki köşede duran büyük ağaca doğru gittik.

"Bir gece geç saatlere kadar uyuyamamıştım." Elini, eski bir hazineyi ortaya çıkarıyormuş gibi yavaşça ağaç kabuğuna sürttü. "Hah, işte burada."

Gösterdiği yere doğru eğildim. Ağacın kenarına küçük, eğri büğrü harflerle LÜTFEN kelimesi kazınmıştı. Biraz dikkatli bakmak gerekiyordu ama oradaydı. LÜTFEN.

Gülümseyerek, "Harf kazımakla uğraşan yalnızca sen ve Roberta değildiniz," dedi.

"Bu neydi?"

"Bir dua."

"Çocuk için mi?"

Başını salladı.

"Benim için mi?"

Tekrar başını salladı.

"Neden ağaca yazdın?"

"Ağaçlar tüm günlerini yukarıya, Tanrı'ya bakarak geçirirler."

Dudağımı büktüm.

"Biliyorum." Ellerini iki yana açtı. "'Bu çok *klişe*, anne,' diyeceksin."

Ağacın kabuğuna tekrar dokundu ve "hımm" der gibi bir ses çıkardı. Beni dünyaya getirdiği o akşamüstünden sonra olan her şeyi gözünün önünden geçiriyor gibiydi. Tüm hikâyeyi biliyor olsa çıkardığı "hımm" sesinin neye dönüşeceğini düşündüm.

Oradan uzaklaşırken, "Yani Charley," dedi, "seni bu kadar çok isteyen biri olduğunu hiç unutma. Çocuklar bazen bunu unutur. Kendilerini gerçekleşen bir dilek yerine yük gibi görmeye başlarlar."

Doğrulup ceketini düzeltti. Ağlamak üzereydim. Gerçekleşen bir dilek? En son ne zaman birinin beni tarif etmek için buna benzer bir ifade kullandığını hatırlamıyordum. Minnettar olmalıydım. Kendi hayatıma sırt çevirdiğim için utanç duymalıydım. Oysa sadece içki içmek istiyordum. Loş bir barda, düşük voltajlı ampullerin altında, boşalan bardağıma bakarken ne kadar hızlı içersem o kadar çabuk uzaklara gideceğimi bildiğim alkol tadıyla yeniden uyuşmak için can atıyordum.

Ona yaklaştım ve elimi omzuna koydum, bir yanım hayalet filmlerindeki gibi içinden geçip gideceğine inanıyordu. Ne var ki öyle olmadı. Ona dokundum ve kumaşın altında ince kemiklerini hissettim.

Bir anda, "Sen öldün," deyiverdim.

Hafif bir rüzgâr bir yaprak yığınını savurdu.

"Bazı şeyleri fazla büyütüyorsun," dedi.

Posey Benetto iyi bir hatipti, herkes böyle söylerdi. Ama güzel konuşan kişilerin birçoğunun aksine, aynı zamanda iyi bir dinleyiciydi. Hastanede çalışırken morali bozuk olan hastaları dinlerdi. Sıcak yaz günlerinde kumsaldaki şezlonglarda komşuları dinlerdi. Şakalaşmayı severdi. Onu güldüren kişilerin omzuna elini koyardı. Büyüleyici bir kadındı. İnsanlar onun hakkında böyle düşünürdü.

Görünen o ki, babamın onu saran büyük elleri, resimden çıkınca büyü bozuldu. Boşanıp babamın avuçlarından kurtulduktan sonra diğer kadınlar bu "büyü"nün kocalarının yakınında bulunmasını istemedi.

Böylece annem, bütün arkadaşlarını kaybetti. O günlerde verem olmasının sebebi belki de buydu. Anne ve babamın komşularla oynadığı kâğıt oyunları bitmişti. Doğum günü davetleri bitmişti. 4 Temmuzlarda her yerden mangal kokusu

gelir ama kimse bizi barbekü partisine davet etmezdi. Noel zamanı evlerin önünde arabalar ve pencerelerden birbiriyle kaynaşan yetişkinler görürdük ama annem mutfağımızda kurabiye pişiriyor olurdu.

"Partiye gitmeyecek misin?" diye sorardık.

"Parti zaten burada," derdi.

Bunu kendi seçimiymiş gibi göstermek isterdi. Sadece üçümüz, baş başa. Uzun süre yılbaşı gecesinin evde dondurmanın üzerine çikolata sosu dökerek televizyon izlenen ve kâğıttan düdüklere üflenen bir aile etkinliği olduğunu düşünmüştüm. Arkadaşlarımın o geceyi evdeki likör dolabını boşaltarak geçirdiğini çünkü ebeveynlerinin saat sekizden sonra giyinip dışarı çıktığını öğrenince çok şaşırmıştım.

"Yılbaşı gecesi annenle eve mi hapsoluyordun?" diye soruyorlardı.

"Aynen öyle," diyerek yakınırdım.

Ne var ki birlikte eve hapsolduğum kişi büyüleyici bir kadındı.

Annemin Arkasında *Durmadığım* Zamanlar

Babam henüz evden ayrılmadan ben Noel Baba'dan umudumu kesmiştim ama Roberta daha altı yaşında ve bütün rutinleri yerine getiriyor: Noel Baba'ya mektup yazıyor, ona kurabiyeler bırakıyor, gizlice pencereyi gözetliyor ve arada yıldızları göstererek, "Bu bir rengeyiği olabilir mi?" diye soruyor.

Bu baş başa geçirdiğimiz ilk aralık ayı ve annem özel bir şeyler yapmak istiyor. Eksiksiz bir Noel Baba kostümü bulmuş; kırmızı ceket, kırmızı pantolon, çizmeler ve takma sakal. Noel arifesinde Roberta'ya dokuz buçukta yatağa gitmesini ve saat on olduğunda hiçbir şekilde salona yaklaşmamasını söylüyor, bu tabii ki Roberta'nın ona beş kala yataktan çıkıp kartal gibi etrafı gözetleyeceği anlamına geliyor.

Elimde el feneriyle ona katılıyorum. Merdivenlere oturuyoruz. Oda aniden kararıyor ve kulağımıza hışırtılar geliyor. Kız kardeşim nefesini tutmuş bekliyor. El fenerini yakıyorum. Roberta fısıltıyla, "Yapma, Chick!" diye bağırıyor, feneri söndürüyorum ama yaşım gereği hemen tekrar yakıyorum ve Noel Baba kostümü ve çuvala dönüştürdüğü bir yastıkla annemi görüyoruz. Bize dönüp, "Ho! Ho! Ho! Orada kimler varmış?" diyor. Kız kardeşimin ağzı açık kalıyor ama nedenini bilmesem de ışığı annemin sakallı suratına tutmaya devam ediyorum, boştaki elini alnına götürüp siper yapmak zorunda kalıyor.

"Ho! Ho!" diye tekrar bağırmayı deniyor.

Roberta küçük bir böcek gibi olduğu yerde çömeliyor, elleri yüzünde, parmaklarının arasından annemi izliyor.

"Chick, feneri söndür! Onu korkutup kaçıracaksın!" diye fısıldıyor. O an sadece içinde bulunduğumuz durumun ne kadar saçma olduğunu ve bundan sonraki hayatımızın hep sahte olacağını düşünüyorum: eksiksiz gibi görünen sahte yemek sofrası, kadından sahte bir Noel Baba, sadece dörtte üçü mevcutken tammış gibi gösterilen sahte bir aile.

Hiç düşünmeden, "O, annem, diyorum.

Annem, "Ho! Ho! Ho!" demeye devam ediyor.

"Hayır, değil," diyor Roberta.

"Evet, öyle, salak. O annem. Noel Baba kadın değildir, aptal."

Işığı anneme doğru tutarken duruşunun değiştiğini, polise yakalanan kaçak bir Noel Baba gibi kafasının geriye düşüp omuzlarının çöktüğünü görüyorum. Roberta ağlamaya başlıyor. Annemin bana kızıp bağırmak istediğini hissedebiliyorum ama sakal ona engel olduğu için kayak beresi ve pamuk sakalının arasından gözlerini üzerime dikerek bunu yapıyor. Odanın her yanında babamın yokluğunu hissediyorum. Sonunda içine küçük hediyeler koyduğu yastık kılıfını yere boşaltıyor ve bir kez daha, "ho, ho, ho" demeden ön kapıdan dışarı çıkıyor. Kız kardeşim hıçkırıklara boğulup yatağına koşuyor. Bense şimdi boş bir odayı ve bir ağacı aydınlatan el fenerimle merdivenlerde tek başıma kalıyorum.

Rose

Eski mahallemizde yürümeye devam ettik. O an itibariyle bu durumu –adına ne derseniz deyin– belki de geçici bir delilikti, belirli bir sersemlik içinde kabullenmiştim. Yaptığım şey peşime düşüp beni yakalayıncaya kadar, annem nereye gitmek isterse onunla gidecektim. Açıkçası bir yanım, hiç sona ermemesini istiyordu. Sevdiğiniz biri, onu kaybettikten sonra karşınıza dikildiğinde bu durumu kabullenmekle savaşan beyninizdir, kalbiniz değil.

"Randevu" verdiği ilk kadın, evimizden sadece iki sokak ötedeki Lehigh Sokağı'nın ortasında yer alan küçük tuğla bir evde yaşıyordu. Kapının üzerinde metal bir sundurma vardı, yukarıdan çakıltaşlarıyla dolu bir çiçeklik sarkıyordu. Sabah serinliği ayaza dönmeye başlamıştı ve köşeleri keskinleştirip etraftaki her şeyi mürekkeple çizilmiş gibi gösteren tuhaf bir ışık vardı. Şimdiye kadar annemden başka hiç kimseyi görmemiştim. Sabahın geç saatleriydi, komşuların çoğu işte olmalıydı.

"Kapıyı çal," dedi annem.

Kapıyı çaldım.

"Kulağı zor işitiyor. Biraz daha güçlü."

Hafifçe kapıya vurdum.

"Tekrar çal."

Bu sefer yumrukladım.

"O kadar sert değil," dedi.

Sonunda kapı açıldı. Büzgülü bol gömlek içinde yürüteçli yaşlı bir kadın biraz şaşkınlıkla gülümsedi.

"Günaydıın Rose," dedi annem neşeli bir sesle. "Yanımda genç bir adam getirdim."

"Ah," dedi Rose. Kuş cıvıltısına benzer tiz bir sesi vardı. "Evet, görüyorum."

"Charley'yi hatırlıyor musun, oğlum?"

"Ah, evet. Hatırladım."

Geri çekildi. "Girin, girin."

Evi derli toplu, ufacık ve 1970'li yıllarda donup kalmış gibiydi. Halı parlak mavi renkteydi. Kanepeler plastikle kaplanmıştı. Çamaşır odasına doğru onu takip ettik. Rose ve yürütecinin arkasından, ufak ve yavaş adımlarla ilerlemeye çabalıyorduk.

"Bugün iyi misin, Rose?" diye sordu annem.

"Ah evet, sen burada olduğuna göre gayet iyiyim."

"Charley'yi hatırladın mı?"

"Evet, tabii. Yakışıklı olan."

Bunu, arkası bana dönükken söylemişti.

"Senin çocuklar nasıl, Rose?"

"Ne nasıl?"

"Çocukların?"

"Ah!" Elini salladı. "Haftada bir beni kontrol ediyorlar. Neredeyse görev gibi."

Bu noktada Rose'un kim veya ne olduğunu tam olarak bilemiyordum. Bir hayalet mi? Gerçek bir kişi mi? Evi, gerçekmiş gibi hissettiriyordu. Kaloriferler yanıyordu ve kahvaltıdan kalan kızarmış ekmek kokusunu alabiliyordum. Lavabonun önüne bir sandalye yerleştirilmiş olan çamaşır odasına girdik. Radyoda 1930'lu yıllardan bir şarkı çalıyordu.

Rose, yüzüme bakmadan, "Radyoyu kapatır mısın genç adam?" dedi. "Bazen sesi çok açıyorum."

Ses düğmesini bulup kapattım.

"Olanları duydunuz mu?" dedi Rose. "Otobanda korkunç bir kaza olmuş. Haberlerde bundan bahsediyorlardı."

Donakaldım.

"Bir araba bir kamyona çarpmış, sonra da bir reklam tabelasını ezip geçmiş. Hepsi yerle bir olmuş, gerçekten korkunç."

Bana dönüp itiraf etmemi bekleyeceğini düşünerek annemin yüzüne baktım. *Suçunu kabul et, Charley.*

Annem, çantasındakileri boşaltırken, "Evet Rose, haberler moral bozuyor," dedi.

"Ah, evet," dedi Rose. Hem de çok.

Bir şey anlamıyordum. Biliyorlar mıydı? Bilmiyorlar mıydı? Bir an için birilerinin pencereyi tıklatıp dışarı gelmemi söyleyeceğini düşünerek korkudan rengimin değiştiğini hissettim.

Ama kimse gelmedi. Rose yürütecini, dizlerini, sonra da sıska omuzlarını bana doğru çevirdi.

"Annenle bir gün geçirmen çok hoş," dedi. "Çocuklar bunu daha sık yapmalı."

Titreyen eliyle lavabonun önünde duran sandalyeye tutundu.

"Söyle bakalım Posey," dedi. "Beni hâlâ güzel bir kadına dönüştürebilir misin?"

Annemin nasıl kuaför olduğunu merak ediyor olabilirsiniz. Daha önce söz ettiğim gibi esas mesleği hemşirelikti ve mesleğini çok seviyordu. Yaraları dikkatlice bandajlamak, kan almak ve hastaların endişeli sorularını neşeyle yanıtlayarak onları rahatlatmak için sonsuz sabra sahipti. Erkek hastalar için etrafta

genç ve güzel birinin olması hoş bir durumdu. Kadın hastalarsa saçlarını taradığı ve rujlarını sürdüğü için anneme minnettar kalırlardı. Kurallara uygun olduğu konusunda şüphelerim var ama annem ilçemizdeki hastanede yatanların birçoğuna makyaj da yapardı. Bunun daha iyi hissetmelerini sağladığına inanırdı. Zaten hastanede yatmanın amacı da bu değil miydi? "Oraya gidip bakımsızlıktan küflenmen gerekmiyor," derdi.

Bazen akşam yemeğindeyken uzaklara dalar ve "zavallı Bayan Halverson'ın amfizeminden" veya "zavallı Roy Endicott'ın diyabetinden" söz ederdi. Arada sırada anlatmayı bıraktığı kişiler olunca kız kardeşim, "Yaşlı Bayan Golinski bugün ne yaptı?" diye sorar; annemse, "O evine gitti, tatlım," derdi. Babam kaşlarını kaldırıp ona bakar, sonra da lokmasını çiğnemeye devam ederdi. *Eve gitmenin*, ölmek anlamına geldiğini ancak büyüyünce anladım. Her nasılsa sohbet bu noktaya geldiğinde genellikle konuyu değiştirirdi.

Yaşadığımız ilçede yalnızca bir hastane vardı ve babam gittikten sonra annem çalışma saatlerini mümkün olduğunca uzatmak zorunda kalmıştı, bu da kız kardeşimi okuldan alamayacağı anlamına geliyordu. Bu yüzden çoğu gün gidip Roberta'yı alır, onu yürüyerek eve bıraktıktan sonra bisikletle beyzbol antrenmanına giderdim.

Bazen, "Sence bugün babam eve gelecek mi?" diye sorardı.

"Hayır, aptal," derdim, "Neden eve bugün gelsin ki?"

"Çünkü çimler uzadı ve onları biçmesi gerekiyor," derdi. Veya, "Çünkü süpürülmesi gereken çok fazla yaprak var." Bazen de, "Çünkü bugün perşembe ve perşembe günleri annem kuzu pirzola pişirir," derdi.

"Bunun iyi bir sebep olduğunu sanmıyorum," diye cevap verirdim.

Biraz bekledikten sonra kaçınılmaz soruyu sorardı.

"Peki, babam neden gitti, Chick?"

"Bilmiyorum. Sadece gitti işte."

"Bu da iyi bir sebep değil," diye mırıldanırdı.

Ben on iki, Roberta yedi yaşındayken bir öğleden sonra okul bahçesinden bir korna sesi duyduk.

Roberta, "Bu, annem!" diye bağırarak koşmaya başladı.

Annem arabanın içinde bekliyordu ki bu onun için oldukça tuhaf bir davranıştı. Annem insanları kornayla çağırmanın nezaketsizlik olduğunu düşünürdü; yıllar sonra Roberta'ya arabadan inip onu almak için kapıya gelmeyen erkekleri hayatına sokmasına değmeyeceğini söylemişti. Ama o gün, bizi arabanın içinde bekliyordu. Ben de kardeşimi takip edip sokağın karşısına geçtim ve arabaya bindik.

Annem iyi görünmüyordu. Gözlerinin altı siyaha boyanmıştı ve sürekli boğazını temizliyordu. Beyaz hemşire üniforması üzerinde değildi.

"Neden buradasın?" diye sordum. O günlerde annemle böyle konuşuyordum.

"Annene bir öpücük ver," dedi.

Başımı ön koltuğa doğru uzattım, beni saçımdan öptü.

Roberta, "Bugün işten erken çıkmak için izin mi aldın?" diye sordu.

"Evet, tatlım, onun gibi bir şey."

Burnunu çekti. Dikiz aynasına bakarak gözlerinin etrafındaki boyaları sildi.

"Dondurma yemeye gidelim mi?"

Roberta, "Evet! Evet!" dedi.

"Benim antrenmanım var," dedim.

"Ya, bugünlük antrenmanı eksen nasıl olur?"

Öfkeyle, "Hayır!" dedim. "Antrenman ekilmez. Gitmek zorundayım."

"Kim demiş?"

"Antrenörler ve herkes."

"Ben gitmek istiyorum, külah dondurma yiyeceğim," dedi Roberta.

Annem, "Sadece hızlıca birer dondurma yesek?" dedi.

"Off, hayır dedim. Tamam mı?"

Kafamı kaldırıp anneme baktım. Onu daha önce böyle gördüğümü sanmıyorum. Kaybolmuş gibiydi.

O gün hastaneden kovulmuş olduğunu sonradan öğrendim. Hastane görevlilerinden biri, artık bekâr olduğu için erkek doktorların dikkatini dağıttığı fikrindeymiş. Yöneticilerden biriyle bir hadise yaşandığını ve annemin uygunsuz davranıştan şikâyetçi olduğunu da sonradan öğrendim. Hakkını aramasının karşılığını, "Bundan sonra seninle devam edemeyeceğiz," diyerek vermişler.

Tuhaf olan ne biliyor musunuz? O gün annemin gözlerine baktığımda bir şekilde tüm bunları biliyordum. Elbette detayları değil ama kaybolup giden kişinin bakışlarını iyi bilirim çünkü daha sonraları o bakış, benim olacaktı. O bakışa sahip olduğu için ondan nefret ettim. Benim kadar zayıf olmasından nefret ettim.

Arabadan indim ve, "Ben dondurma falan istemiyorum, antrenmana gidiyorum," dedim. Sokağın karşısına geçerken kız kardeşim camı açıp, "Sana da bir külah dondurma getirmemizi ister misin?" diye bağırdı. Çok aptalsın Roberta, diye düşünmüştüm. Külahlı dondurmalar erir.

Annemin Arkasında *Durmadığım* Zamanlar

Annem çorap çekmecemde sigaralarımı bulmuş. On dört yaşımdayım.

"Burası benim odam!" diye bağırıyorum.

"Charley! Bunu konuşmuştuk! Sana sigara içmemeni söyledim! Yapabileceğin en kötü şey bu! Senin sorunun ne?"

"Sen ikiyüzlüsün!"

Duruyor. Gerilen boynunu tutuyor. "Bu kelimeyi kullanamazsın!"

"İkiyüzlüsün! Kendin sigara içiyorsun!"

"Bu kelimeyi kullanma!"

"Neden, anne? Her zaman zor kelimeleri cümle içinde kullanmamı istersin. Bu da bir cümle. Sen sigara içiyorsun. Ama ben içemem. Demek ki annem ikiyüzlü!"

Bağırırken bir yandan hareket ediyorum ve bana vuramayacağını bildiğim için bu, kendimi özgüvenli ve güçlü hissettiriyor. Güzellik salonunda işe girdiği ve artık beyaz hemşire üniformaları yerine şık kıyafetlerle işe gittiği zamanlar. Şimdi de kapri pantolon ve turkuaz bir bluz giymiş. Bu kıyafetler hatlarını ortaya çıkartıyor ve onlardan nefret ediyorum.

Sigaraları alıp, "Bunlar gidiyor!" diye bağırıyor. "Sen de dışarı çıkmıyorsun, beyefendi!"

"Umurumda değil!" Ona ters ters bakıyorum. "Ayrıca böyle giyinmek zorunda mısın? Midemi bulandırıyorsun!"

"Ne yapıyorum?" der demez yüzümü tokatlamaya başlıyor. "NE YAPIYORUM? Mideni mi" –Şlak!– "bulandırıyorum? Senin" –Şlak!– "mideni mi BULANDIRIYORUM?" –Şlak!– "Bunu mu" –Şlak!– "söyledin?" –Şlak şlak!– "Öyle mi? Benim hakkımda düşündüğün şey BU MU?"

"Hayır! Hayır!" diye bağırıyorum. "Dur!"

Kafamı tutarak uzaklaşıyorum. Merdivenlerden aşağı inip garajdan dışarı çıkıyorum. Hava kararddıktan sonra uzun süre dışarda kalıyorum. Nihayet eve döndüğümde annemin odasının kapısını kapalı buluyor, ağladığını düşünüyorum. Odama gidiyorum. Sigaralar orada duruyor. Bir tanesini yakıp ağlamaya başlıyorum.

Utanan Çocuklar

Rose, kafasını arkaya atarak lavaboya yaslamış, annemse musluk duşuyla nazikçe saçını ıslatıyordu. Görünüşe göre önceden defalarca yaptıkları bir rutini tekrarlıyorlardı. Rose'un kafası rahatça yerleşinceye kadar yastık ve havlularla desteklediler. Annem boşta kalan elini Rose'un saçlarında gezdiriyordu.

"Yeterince sıcak mı, canım?"

"Ah, evet hayatım. Gayet iyi." Rose gözlerini kapadı. "Biliyor musun Charley, annen genç bir kadın olduğum zamanlardan beri benim saçlarımı yapıyor."

Annem, "Senin ruhun hâlâ genç, Rose," dedi.

"Genç olan başka bir yerim yok."

Güldüler.

"Güzellik salonuna gittiğim zaman sadece Posey'yi isterdim. Eğer orada değilse ertesi gün tekrar giderdim. 'Başka birini istemez misin?' diye sorduklarında, 'Bana Posey'den başka kimse elini süremez,' derdim."

"Çok tatlısın, Rose," dedi annem. "Ama diğer kızlar da iyiydi."

"Ah, tatlım sus da seni rahatça öveyim. Senin annen Charley, bana her zaman vakit ayırırdı. Benim için güzellik salonuna gitmek bu kadar zorlaştıktan sonra da her hafta evime geldi."

Titreyen parmaklarıyla annemin koluna dokundu.

"Bunun için teşekkür ederim hayatım."

"Bir şey değil, Rose."

"Ayrıca çok da güzeldin."

Annemin gülümsemesini izledim. Lavaboda birinin saçını yıkamaktan nasıl bu kadar keyif alabiliyordu?

"Esas, Charley'nin küçük kızını görmelisin, Rose. Güzellik ne kelime. Çok can yakıyor."

"Yaa, adı ne?

"Maria. Çok can yakıyor, değil mi Charley?"

Buna nasıl cevap verebilirdim ki? Birbirimizi en son sekiz yıl önce, annemin öldüğü gün görmüştük. Maria henüz ergenliğe girmiş bir kız çocuğuydu. O günden sonra neler olduğunu ona nasıl anlatabilirdim? Kızımın hayatından dışlandığımı? Artık yeni bir soyadı olduğunu? Düğününe bile davet edilmeyecek kadar dibe battığımı? Maria beni severdi, gerçekten severdi. İşten eve geldiğimde kollarını yukarı kaldırıp, "Baba, beni kucağına al!" diye bağırarak bana doğru koşardı. Ne değişmişti?

Sonunda, "Maria benden utanıyor," diye mırıldandım.

"Saçmalama," dedi annem.

Kafasını kaldırıp bana baktı ve avuçlarının arasındaki şampuanı köpürttü. Başımı öne eğdim. Canım çok fena içki istiyordu. Annemin gözlerini çevirişini hissedebiliyordum. Rose'un saçlarını ovalayan parmaklarının sesini duyabiliyordum. Annemin gözünde kendimi rezil olmuş hissettiğim şeyler içinde en kötüsü, berbat bir baba olmamdı.

Aniden, "Biliyor musun, Rose?" dedi. "Charley hiçbir zaman saçını kesmeme izin vermedi. Buna inanabiliyor musun? Berbere gitmekte ısrar etti."

"Neden, tatlım?"

"Ah, bilirsin ya. Belli bir yaşa gelirler ve durmadan, 'Beni rahat bırak anne, uzak dur,' derler."

"Çocuklar, ebeveynlerinden utanır," dedi Rose.

"Çocuklar, ebeveynlerinden utanır," diye tekrar etti annem.

Bu doğruydu, ergenliğimde annemi hep kendimden uzaklaştırmıştım. Sinemada yanına oturmak istemez, beni öpmek istediğinde kaçardım. Onun kadınsı görüntüsü beni huzursuz ediyordu ve etraftaki tek boşanmış kadın olduğu için öfke duyuyordum. Ev kıyafetleri giyip gazete kupürleri biriktirmesini ve kek yapmasını, kısacası etraftaki diğer anneler gibi olmasını istiyordum.

"Bazen çocukların seninle öyle edepsizce konuşurlar ki, 'Bu kimin çocuğu' diye sormak istersin, değil mi Rose?"

Rose kıkırdadı.

"Ama bunu genellikle, yalnızca acı çektikleri ve bir çıkış yolu aradıkları için yaparlar."

Bana bir bakış attı. "Bunu unutma Charley, bazen çocuklar kendileri acı çektiği için seni de aynı şekilde acıtmak isterler."

Aynı şekilde acıtmak? Yaptığım şey bu muydu? Annemin yüzünde, babamın bana hissettirdiği reddedilişi görmek mi istemiştim? Kızım da bana aynısını mı yapmıştı?

"Benim amacım bu değildi anne," diye fısıldadım.

"Ne zaman?"

"Utandığımda. Senden, kıyafetlerinden veya... Durumundan."

Ellerindeki şampuanı akıttı, sonra suyu Rose'un saçlarına doğru tuttu.

"Annesinden utanan bir çocuk, yalnızca henüz yeterince uzun yaşamamış bir çocuktur," dedi.

Oturma odasındaki guguklu saat, mekanik sürme sesleri ve ufak çanlarıyla sessizliği bozdu. Annem elinde bir tarak ve makasla Rose'un saçlarını kesmeye başlamıştı.

Telefon çaldı.

"Charley, tatlım," dedi Rose. "Benim için telefona bakabilir misin?"

Diğer odaya yürüdüm, mutfak duvarının dışına asılı telefonu buluncaya kadar sesi takip etim.

Ahizeyi kaldırıp, "Alo?" dedim.

Ve o anda her şey değişti.

"CHARLES BENETTO?"

Bağırarak konuşan bir erkek sesiydi.

"CHARLES BENETTO! BENİ DUYABİLİYOR MUSUN, CHARLES?"

Donakaldım.

"CHARLES? BENİ DUYABİLDİĞİNİ BİLİYORUM! CHARLES! BİR KAZA OLMUŞ! CHARLES! KONUŞ BİZİMLE!"

Ellerim titreyerek ahizeyi yerine koydum.

Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar

Babam gideli üç yıl oluyor. Gece yarısı, kız kardeşimin koridordaki gürültüsüne uyanıyorum. Geceleri genellikle uyanıp annemin odasına koşar. Kafamı yastığa gömüp yeniden uykuya dalıyorum.

"Charley!" Annem odama gelmiş, yüksek sesle fısıldıyor. "Charley! Beyzbol sopan nerde?"

Dirseklerimin üzerine doğrularak "Ne?" diye homurdanıyorum.

"Hişşt!" diyor kardeşim.

"Sopa lazım, diyor annem.

"Sopayı ne yapacaksın?"

"Hişşt!" diyor kız kardeşim.

"Bir ses duymuş.

"Eve hırsız mı girmiş?"

"Hişşt!" diyor kız kardeşim.

Kalp atışlarım hızlanıyor. Çocukken duvarlara tırmanıp eve giren hırsızları ve evdeki herkesi rehin alıp bağladıkları hikâyeleri duyarsınız. Aklıma hemen daha kötü olan ihtimal, tek amacı hepimizi öldürmek olan birinin eve girdiği düşüncesi geliyor.

"Charley? Sopa?"

Dolabı işaret ediyorum. Göğsümün inip kalktığını hissediyorum. Annem siyah Louisville Slugger marka sopamı alıyor,

kız kardeşim elini bırakıp yatağıma atlıyor. Avuçlarımı yatağa bastırıyorum, ne yapmam gerektiğini bilmiyorum.

Annem kapının dışına yöneliyor. "Burada kalın, diye fısıldıyor. Sopayı yanlış tuttuğunu söylemek istiyorum ama çıkıp gidiyor.

Kız kardeşim yanımda titriyor. Onunla birlikte saklandığım için utanıp kız kardeşimin pijamamın eteklerini yırtacak kadar sıkı tutmasına aldırmadan yataktan sessizce inerek kapıya gidiyorum.

Koridorda evden gelen her çıtırtıyı duyuyorum ve her birinde elinde bıçağıyla bir hırsız hayal ediyorum. Hafif bir tıkırtı duyuyorum. Sonra ayak sesleri. İriyarı ucube gibi bir adamın merdivenlerden çıkıp kız kardeşim ve bana doğru geldiğini hayal ediyorum. Sonra gerçek bir ses duyuyorum, bir şey kırılıyor. Ve... Konuşma sesleri. Birileri mi konuşuyor? Evet. Yo, hayır. Bu annemin sesi değil mi? Bir an merdivenlerden aşağı koşmak istiyorum. Sonra koşup yatağıma geri dönmek istiyorum. Daha derinden bir ses duyuyorum. Başka bir insanın sesi mi? Bir erkek sesi mi?

Yutkunuyorum.

Bir süre sonra kapının sertçe kapandığını duyuyorum.

Sonra, yaklaşan ayak sesleri.

Annemden önce sesi geliyor. "Sorun yok, her şey yolunda," diyor. Artık fısıldamıyor, hızlıca odaya giriyor, yanımdan geçip kız kardeşime yönelirken kafamı okşuyor. Elinden bıraktığı sopa yere çarpıyor. Kız kardeşim ağlıyor. "Sorun yok, hiç kimse yokmuş," diyor.

Duvara yaslanıp kendimi bırakıyorum. Annem kız kardeşime sarılıyor. Uzun uzun soluk veriyor, daha önce hiç kimsenin bu kadar uzun soluk verdiğini gördüğümü hatırlamıyorum.

"Kimmiş?" diye soruyorum.

"Hiçbir şey, hiç kimse," diyor. Yalan söylediğini biliyorum. Kimin burada olduğunu da biliyorum.

"Yanıma gel, Charley." Bir kolunu bana doğru uzatıyor. Kollarım aşağıda, ona doğru gidiyorum. Beni kendine çekiyor ama direniyorum. Ona kızgınım. Bu evden çıkıp gideceğim güne kadar ona kızgın kalacağım. Kimin burada olduğunu biliyorum ve babamın kalmasına izin vermediği için ona çok kızgınım.

Odaya geri döndüğümde annem, "İşte bu kadar, Rose, sadece yarım saat bekle, harika görüneceksin," diyordu.

"Arayan kimdi tatlım?" diye sordu Rose.

Kafamı güçlükle salladım. Ellerim titriyordu.

"Charley?" dedi annem, "İyi misin?"

"Hiç kimse..." Yutkundum. "Kimse konuşmadı."

"Belki bir satıcıdır," dedi Rose. "Telefonu bir erkek açınca çekiniyorlar. Benim gibi yaşlı kadınları tercih ediyorlar."

Oturdum. Aniden kendimi başımı dik tutamayacak kadar yorgun ve bitkin hissettim. Az önce ne yaşamıştım? Konuşan kimdi? Nasıl oluyordu da birileri beni nerede bulacağını bilmesine rağmen beni almaya gelmiyordu? Düşünmeye çalıştıkça daha çok başım dönüyordu.

Annem, "Yorgun musun Charley?" diye sordu.

"Sadece... Bana birkaç dakika ver."

Gözlerim kapandı.

Birinin, "Uyu," dediğini duydum ama hangisi olduğunu anlayamayacak kadar kendimden geçmiştim.

Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar

On beş yaşımdayım ve hayatımda ilk kez tıraş olmam gerekiyor. Çenemde ve dudaklarımın üzerinde dağınık ve seyrek tüyler var. Bir akşam, Roberta uyuduktan sonra annem beni banyoya çağırıyor. Bir tüp Burma marka tıraş kremiyle paslanmaz çelik çift bıçaklı Gillette tıraş bıçağı almış.

"Nasıl yapacağını biliyor musun?"

"Tabii ki," diyorum. Nasıl yapılacağı hakkında hiçbir fikrim yok.

"Başla o zaman," diyor.

Tüpteki tıraş kremini sıkıp yüzüme sürüyorum.

"Yayman lazım," diyor.

Yayıyorum. Yanaklarımı ve çenemi kremle kaplıyorum. Tıraş bıçağını alıyorum.

"Dikkat et," diyor. "Tek bir yöne doğru çekmelisin, bir aşağı bir yukarı yapma."

Sinirlenerek, "Biliyorum, diyorum. Bunu annemin önünde yapmaktan rahatsız oluyorum. Onun yerinde babam olmalıydı. Bunu biliyor. Ben de biliyorum. Ama hiçbirimiz söyleyemiyoruz.

Onun söylediği gibi yapıyorum. Bıçağı tek yönde çekiyorum, krem geniş çizgiler çizerek yüzümden sıyrılıyor. Çenemin üzerine geldiğinde bıçak takılıyor ve bir kesik hissediyorum.

"Ah, Charley, iyi misin?"

Bana doğru uzanıyor, sonra bunu yapmaması gerektiğini hissederek elini geri çekiyor.

Devam etmeye kararlı şekilde, "Endişelenmeyi bırak," diyorum.

Beni izliyor. Devam ediyorum. Jileti çenemden aşağı boynuma indiriyorum. Bitirdiğimde bir elini yanağına dayıyor ve gülümsüyor. İngiliz aksanıyla, "Vay canına, başardın," diyor.

Kendimi iyi hissediyorum.

"Şimdi yüzünü yıka," diyor.

Annemin Arkasında *Durmadığım* Zamanlar

Cadılar Bayramındayız. On altı yaşımdayım, şeker toplamaya çıkmak için fazla büyüğüm. Ama kız kardeşim hava kararıktan sonra daha çok şeker toplayacağına inandığı için akşam yemeğinden sonra onunla beraber dolaşmaya çıkmamı istiyor. Kız arkadaşım Joanie'nin de bizimle gelmesi şartıyla istemeyerek de olsa kabul ediyorum. Joanie, lise ikiye giden bir amigo kız ve ben de o zamanlar okul beyzbol takımının yıldızlarından biriyim.

Kız kardeşim, "Hadi uzaklaşalım ve en yeni şekerleri biz alalım, diyor.

Dışarıda hava soğuk, ellerimiz ceplerimizde, bir evden diğerine gidiyoruz. Roberta şekerlerini kahverengi kartondan bir alışveriş torbasında topluyor. Benim üzerimde beyzbol ceketim var. Joanie ise amigo hırkasını giyiyor.

Bir kapı açılıyor ve kız kardeşim, "Şeker mi, şaka mı?" diye bağırıyor.

Kapıdaki kadın, "Ah, peki sen kimsin, tatlım?" diyor. Kadının annemin yaşlarında olduğunu tahmin ediyorum ama kızıl saçları, ev elbisesi ve kötü çizilmiş kaşları var.

"Ben bir korsanım, diyor Roberta. "Gırrr."

Kadın gülümsüyor ve kız kardeşimin poşetine küçük bir çikolata barı atıyor, kumbaraya bozuk atar gibi bir ses çıkıyor.

"Ben abisiyim, diyorum.

"Ben de... Onlarla birlikteyim, diyor Joanie.

"Peki, ailenizi tanıyor muyum?"

Kız kardeşimin poşetine bir şeker daha atmaya hazırlanıyor.

"Annem, Bayan Benetto," diyor Roberta.

Kadın duruyor. Elindeki şekeri geri çekiyor.

"Benetto'nun eski eşi demek istiyorsun değil mi?" diyor.

Hiçbirimiz ne cevap vereceğimizi bilemiyoruz. Kadının ifadesi değişiyor ve kalemle boyanmış kaşları çatılıyor.

"Şimdi beni dinle, tatlım. Annene, kocamın her gün dükkânında onun küçük moda şovunu izlemesine gerek olmadığını söyle. Boş hayallere kapılmasın, anlıyor musun? Boşuna hayal kurmasın.

Joanie, bana bakıyor. Ensemin terlediğini hissediyorum.

Roberta gözünü şekerden ayırmadan, "Onu da alabilir miyim?" diyor.

Kadın şekeri göğsüne yaklaştırıyor.

Kız kardeşimi çekiştirerek, "Hadi Roberta," diye mırıldanıyorum.

"Aileden geliyor olmalı. Her şeye sahip olmak istiyorsunuz. Söylediklerimi annene ilet. Hayallere kapılmasın, duydun mu?"

O bunları söylerken bahçesinden çıkmak üzereyiz.

Rose'la Vedalaşma

Rose'un evinden çıktığımızda güneş öncekinden daha parlaktı. Rose, bizi kapı önündeki sundurmaya kadar takip etti ve orada durup yürütecini alüminyum kapı çerçevesine yasladı.

Annem, "Rose, şimdilik hoşça kal, tatlım," dedi.

"Teşekkür ederim canım, yakında görüşürüz."

"Tabii."

Annem onu yanağından öptü. Kabul etmeliyim ki iyi iş çıkarmıştı. Rose'un saçları toparlanmış şekle girmişti, onu ilk gördüğümüz haline göre epeyce genç görünüyordu.

"Çok güzel görünüyorsunuz," dedim.

"Teşekkürler Charley. Bugün, özel bir gün."

Yürütecini yeniden kavrayarak kendini dengeledi.

"Öyle mi?"

"Kocamı görmeye gideceğim."

Kocasının bakımevinde veya hastanede olma ihtimaline karşı daha fazla detaya girmek istemedim. Bu yüzden, "Ya, bu çok hoş," demekle yetindim.

"Evet," dedi usulca.

Annem, ceketinin üzerindeki bir ipliği çekiştirdi. Sonra bana baktı ve gülümsedi. Rose, geriye çekilerek kapının kapanmasını izledi.

Annemin eli kolumda, yavaşça uzaklaştık. Kaldırıma vardığımızda eliyle sol tarafı işaret etti ve döndük. Güneş artık neredeyse tam üzerimizdeydi.

"Öğle yemeğine ne dersin, Charley?" dedi.

Neredeyse kahkaha attım.

"Ne?"

"Hiçbir şey. Öğle yemeği. Tabii, olur." Olup biten diğer her şey kadar mantıklıydı.

"Kendini daha iyi hissediyor musun? Biraz kestirmek iyi gelmiştir."

Kafamı salladım. "Sanırım."

Şefkatle elime dokundu.

"Ölüyor, biliyor musun?"

"Kim? Rose mu?"

"Hı hıı."

"Nasıl yani? Gayet iyi görünüyordu."

Gözlerini kısarak güneşe baktı.

"Bu gece ölecek."

"Bu gece mi?"

"Evet."

"Ama kocasını görmeye gideceğini söylemişti."

"Gidecek."

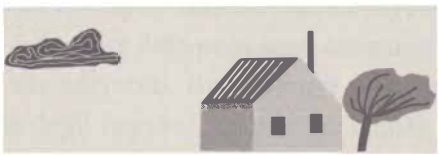
Yürümeyi bıraktım.

"Anne, bunu nereden biliyorsun?" dedim.

Gülümsedi.

"Hazırlanmasına yardım ediyordum."

III. Öğle Vakti

Chick ve Üniversite

Tahmin ediyorum ki üniversiteye başladığım gün, annemin hayatının en mutlu günlerinden biriydi. En azından başlangıçta böyleydi. Beyzbol bursu sayesinde okul harcımın yarısını üniversite ödüyordu ama annem arkadaşlarına sadece *burstan* söz ediyordu. Bu kelimeye olan sevgisi, üniversiteye kitaplarla değil beyzbol topuyla ilgilenmek için kabul aldığım gerçeğini gölgede bırakıyordu.

Birinci sınıfa başladığım yılın ilk günü beni arabayla okula bıraktığı sabahı hâlâ hatırlıyorum. Güneş doğmadan uyanmış ve bazlama, yumurta, pastırma ve diğer pek çok malzemeyle altı kişiyi doyurmaya yetecek eksiksiz bir kahvaltı hazırlamıştı. Merdivenden inip masayı o halde gördüğümde afallamıştım. Roberta da bizimle gelmek istemişti ama kesinlikle olmaz, demiştim –esas söylemek istediğim oraya annemle gitmenin zaten yeterince kötü olduğuydu– o da kendisini bir tabak şerbetli Fransız tostu yiyerek teselli etmişti. Kız kardeşimi komşulardan birine bıraktıktan sonra dört saatlik yolculuğumuza başladık.

Bu, anneme göre önemli bir gün olduğu için "özel" kıyafetlerinden birini giymişti: eflatun bir pantolon-ceket, eşarp, yüksek topuklu ayakkabılar ve güneş gözlükleri. Benim de beyaz bir gömlek giyip kravat takmam konusunda ısrar etmişti. "Üniversiteye başlıyorsun, balık tutmaya gitmiyorsun," demişti. İkimiz bu halde, Pepperville'de de yeterince kötü görünüyorduk ama unutmayın ki, üniversitede ne kadar kötü giyinirseniz

o kadar makbul kabul edildiğiniz 60'lı yılların ortalarından söz ediyorum. Sonunda kampüse varıp Chevrolet marka steyşın arabamızdan indiğimizde etrafımız sandaletler ve rahat etekler giymiş kızlar ve kolsuz atlet ve şortla gezen, saçları kulaklarının altına inecek kadar uzun erkeklerle doluydu. Biz orada kravat ve eflatun bir takımla dururken bir kez daha, annemin üzerime gülünç bir ışık tuttuğunu hissetmiştim.

Kütüphanenin nerede olduğunu bilmek istiyordu ve bize tarif edecek birini buldu. Giriş katında dolanırken, büyülenmiş halde, "Charley, şu kitaplara bak," dedi. "Dört yıl boyunca burada kalıp hiçbir şeye ihtiyaç duymadan vakit geçirebilirsin."

Gittiğimiz her yerde heyecanla bir şeyleri işaret ediyordu: "Bak, küçük bölmeler var burada ders çalışabilirsin," "Bak, kafeterya, burada yemek yiyebilirsin." Sesimi çıkarmıyordum çünkü yakında gideceğini biliyordum. Ama çimlerde yürürken ağzında sakızı, açık renk ruju ve alnında kâkülleriyle son derece hoş görünen bir kızla göz göze geldik, kol kaslarımı sıktım ve kim bilir belki de üniversitedeki ilk kız arkadaşım, diye düşündüm. Annemse tam o anda, "Tuvalet malzemelerini almış mıydık?" diye sordu.

Buna nasıl cevap verebilirdim? Evet? Hayır? Anne, lütfen! Hepsi birbirinden kötüydü. Kız yanımızdan geçip giderken küçük bir kahkaha attı ya da bana öyle geldi. Zaten her şekilde, onun dünyasında değildik. Bir ağacın altında uzanan iki sakallı çocuğun yanına doğru süzülerek gidişini izledim. Çocuklardan birini dudağından öptü ve onların yanına uzandı, bense tuvalet eşyalarımı soran annemleydim.

Bir saat sonra, bavulumu yurt odamın kapısına giden merdivenlerden yukarı çekiyordum. Annemse Pepperville yerel liginde sayı vuruşu yaptığım iki "şanslı" sopamı taşıyordu.

"Tamamdır," dedim elimi uzatarak, "sopaları da alabilirim."

"Seninle yukarı kadar çıkayım."

"Hayır, böyle iyi."

"Ama odanı görmek istiyorum."

"Anne."

"Ne?"

"Lütfen."

"Ne?"

"Biliyorsun. Lütfen."

Onu kırmadan söyleyebileceğim başka bir sözcük bulamıyordum bu yüzden elimi daha da ileri uzattım. Suratı asıldı. Ondan on beş santim daha uzundum. Sopaları bana verdi. Onları bavulun üzerine koyup dengeledim.

"Charley," dedi. Sesi yumuşamıştı ve kulağa farklı geliyordu. "Annene bir öpücük ver." Bavulu yavaşça düşürerek yere bıraktım. Anneme doğru eğildim. Tam o sırada benden daha büyük iki öğrenci yüksek sesle konuşup gülerek gürültüyle merdivenlerden inmeye başladı. Bir anlık refleksle annemden uzaklaştım. İçlerinden biri etrafımızdan dolaşırken, "Affedersiniz," dedi.

Onlar gittikten sonra, yalnızca yanağına bir öpücük kondurma maksadıyla anneme doğru eğildim ama o, kollarını boynuma doladı ve beni kendine doğru çekti. Parfümünün, saç spreyinin, nemlendiricisinin ve bu özel gün için süründüğü tüm losyon karışımlarının kokusunu alabiliyordum.

Geri çekildim, bavulumu kaldırdım ve merdivenleri tırmanıp üniversite eğitimine en çok yaklaşabildiği yer olan bu yurt merdivenlerinde annemden ayrıldım.

Gün Ortası

"Peki, Catherine nasıl?"

Yeniden annemin mutfağına dönmüş, birlikte yemeyi teklif ettiği öğle yemeğini yiyorduk. Yalnız yaşamaya başladığımdan beri çoğunlukla bar taburesinde veya *fast food* satan yerlerde yemeye alışmıştım. Ama annem ev dışında yemek yemekten her zaman kaçınırdı. "Kötü yemek için neden para ödeyelim ki?" derdi. Babam gittikten sonra işler biraz değişti. Artık dışarıda yemeye gücümüz yetmeyeceği için evde yiyorduk.

"Charley? Tatlım?" diyerek tekrar sordu: "Catherine nasıl?"

Catherine'in nasıl olduğu hakkında hiçbir fikrim olmadığı halde, "İyi," diyerek yalan söyledim.

"Peki ya Maria'nin senden utanması meselesi? Catherine, bu konuda ne düşünüyor?"

Elindeki tabakta sandviç vardı: çavdar ekmeği, rozbif, domates ve hardal. Kare ekmek dilimlerini verev kesmişti. En son ne zaman verev kesilmiş bir sandviç gördüğümü hatırlamıyordum.

"Anne," dedim, "açıkçası... Catherine ve ben ayrıldık."

Ekmeği kesmeyi bitirmişti. Bir şey düşünür gibiydi.

"Ne dediğimi duydun mu?"

Kafasını kaldırmadan, sessizce, "Hımm," dedi. "Evet, Charley, duydum."

"Sorun onda değil, bendeydi. Aslında bir süredir pek iyi değilim. Bu yüzden..."

Ne söyleyebilirdim ki? *Bu yüzden kendimi öldürmeye çalıştığımı* mı? Tabağı önüme itti.

"Anne..." Sesim titremeye başladı. "Senin cenazeni yaptık. Uzun süre önce aramızdan ayrıldın."

Önümdeki sandvice, iki üçgen ekmek dilimine baktım. "Artık hiçbir şey eskisi gibi değil," diye fısıldadım.

Bana doğru uzandı ve elini yanağıma koydu. Sanki içinden bir acı geçiyormuş gibi yüzünü ekşitti.

"Her şey yoluna girer," dedi.

8 Eylül 1967

Charley,

Daktilo yazımı nasıl buldun? İşteyken Henrietta'nın daktilosunda pratik yapıyorum. Çok havalı değil mi!

Bu notu ben gidinceye kadar okumayacağını biliyorum. Ama senin üniversiteye gitmen beni çok heyecanlandırdığı için unutabileceğimi düşünerek sana bir şey söylemek istiyorum. Seninle gurur duyuyorum, Charley. Ailemizde üniversiteye giden ilk kişi sensin!

Charley, oradaki insanlara iyi davran. Öğretmenlerine karşı nazik ol. Şimdilerde üniversite öğrencilerinin öğretmenlerine isimleriyle hitap ettiğini duydum ama bunun doğru bir şey olduğunu düşünmüyorum. Sen onlara her zaman

"Bayan ve "Bay diye hitap et. Ayrıca, çıktığın kızlara da nazik davran. Benden aşkla ilgili tavsiye istemediğini biliyorum ama kızların seni yakışıklı bulması, sana onlara kötü davranma hakkını vermez. Her zaman nazik ol.

Bir de iyi uyuduğuna emin ol. Güzellik salonuna gelen Josie, üniversitedeki oğlunun derslerde uyuyakaldığını söylüyor. Bunu yaparsan öğretmenlerine hakaret sayılır, Charley. Derste uyuma. Sana öğretecekleri, öğreneceklerin ve herhangi bir dükkânda çalışmak zorunda kalmayacağın için çok şanslısın.

Seni her an seviyorum.

Ve artık seni her an özlüyorum.

Sevgiyle,

Annen.

Hayaletler Geri Döndüğünde

Bir dönem sık sık babamı bulduğum rüyalar görürdüm. Rüyamda yan mahalleye taşınmış olurdu, bisikletimle onun evine giderdim, o da kapıyı açar ve bana tüm bunların büyük bir hata olduğunu söylerdi. Sonra önde ben, arkamda bana yetişmeye çalışan babam, birlikte eve dönerdik, annem kapıya koşar ve sevinç gözyaşlarına boğulurdu.

Zihin bilinçaltındaki düşünceleri inanılmaz şekilde bir araya getiriyor. İşin gerçeği, babamın nerede yaşadığını bilmiyordum ve bunu hiçbir zaman öğrenemedim. Okuldan sonra bazen likör dükkânına uğrardım ama hiçbir zaman orada olmazdı. Dükkânı artık arkadaşı Marty işletiyordu ve bana babamın sürekli Collingswood'daki yeni dükkânda durduğunu söylemişti. Evimizden yalnızca bir saatlik sürüş mesafesindeydi ama benim yaşımdaki bir çocuk için Ay'a gitmiş olsa aynı şey sayılırdı. Bir zaman sonra dükkâna uğramayı bıraktım. Bisikletle eve döndüğümüze dair hayaller kurmayı da... Babamdan hiç haber almadan ilkokul, ortaokul ve liseyi bitirdim.

Bir hayalete dönüşmüştü.

Ama onu hâlâ görüyordum.

Ne zaman bir vuruş yapsam veya top fırlatsam onu görüyordum, beyzbolu bu yüzden hiç bırakmadım, her ilkbahar ve her yaz, olabilecek her lig ve her takımda oynadım. Babamı sahadaki ana plakada, dirseğime dokunup vuruş pozisyonumu

düzeltirken kafamda canlandırabiliyordum. Topa doğru koşarken, "Haydi, haydi, haydi!" diye bağırdığını duyabiliyordum.

Bir çocuk, beyzbol sahasında her zaman babasını görebilir. Benim zihnimdeyse gerçekten çıkıp gelmesi an meselesiydi.

Bu yüzden yıllar boyunca farklı takımların formalarını giydim (kırmızı çorap, gri şort, mavi üst, sarı başlık ve daha niceleri) ve her seferinde babamın ziyaretine hazırlanır gibi hissettim. Ergenlik yıllarım kitapların birinci hamur kâğıt kokusu (annemin tutkusu) ile beyzbol eldivenlerinin deri kokusu (babamınki) arasında geçti. Geniş ve güçlü omuzlarım ve beş santimetre daha uzayan boyumla bedenim bu çerçevenin içinde filizlendi.

Büyürken, dalgalı denizde bir sala tutunur gibi vuruş sopama ve beyzbola sarıldım.

En azından, beni babama kavuşturuncaya kadar...

Her zaman beklediğim şey, sonunda olmuştu.

Sekiz yıl boyunca ortadan kaybolduktan sonra, 1968 baharında üniversitedeki ilk maçımda bir anda yeniden ortaya çıktı. Kondisyonumu en iyi gözlemleyebileceği yerde, vuruş alanının hemen solunda kalan ön sıradaki koltuklarda oturuyordu.

O günü hiç unutmayacağım. Gökyüzünün her an yağmur yağacakmış gibi parlak gri renge dönüştüğü rüzgârlı bir öğleden sonraydı. Vuruş alanına doğru yürüdüm. Normalde seyircilere bakmam ama nedense o gün baktım. Oradaydı. Şakaklarındaki saçlar beyazlaşmaya başlamıştı ve sanki yukarıdan aşağı bastırılmış gibi omuzları küçülüp beli kalınlaşmıştı. Bunun dışında aynı görünüyordu. O an kendini huzursuz hissetse bile zaten bunu göstermezdi. Babamın "huzursuz olmuş" görüntüsünü ayırt edebileceğimden de emin değildim.

Göz göze gelince kafasını salladı. O anda her şey dondu. Sekiz yıl. Koskoca sekiz yıl. Dudaklarımın titrediğini hissettim. O an içimde bir sesin, *"Hayır, Chick. Sakın ağlama seni adi herif, sakın ağlama,"* dediğini hatırlıyorum.

Ayaklarıma baktım. Onları hareket ettirmeye zorladım. Vurucu kutusuna varıncaya kadar gözlerimi ayaklarımdan ayırmadım.

Ve ilk atışı sahanın solunda kalan duvarın üzerine fırlattım.

Bayan Thelma

Annem, bir sonraki randevusunun kasabanın Flats denen bölgesinde olduğunu söyledi. Genellikle yoksul insanların yaşadığı bitişik binaların olduğu bir yerdi. Oraya arabayla gitmemiz gerekeceğine emindim ama sormama fırsat kalmadan kapı çaldı.

Annem, elindeki tabağı lavaboya bırakırken, "Kapıya bak, Charley," dedi.

Bir an tereddüt ettim. Hiçbir kapıya veya telefona bakmak istemiyordum. Annem yeniden, "Charley, kapıya bakabilir misin?" dediğinde ayağa kalktım ve ağır ağır kapıya doğru yürüdüm.

Kendi kendime her şeyin yolunda olduğunu söylüyordum. Ama kapı topuzuna dokunduğum an gözlerimi karartan bir şimşek çaktı, bir ışık dalgası gördüm ve bir erkek sesi duydum, Rose'un telefonundaki adamın sesi. Bu sefer bağırıyordu.

"CHARLES BENETTO! BENİ DİNLE! BEN BİR POLİS MEMURUYUM!"

Sesi fırtına gibi yüzüme çarpıyordu. O kadar yakındaydı ki uzansam dokunacağımı hissediyordum.

"BENİ DUYABİLİYOR MUSUN, CHARLES? BEN POLİSİM!"

Geriye doğru tökezledim ve ellerimi yüzümden çektim. Işık kayboldu, rüzgâr aniden kesildi. Yalnızca güçlükle alıp verdiğim nefesimi duyuyordum. Hemen anneme doğru döndüm, hâlâ lavaboda bulaşık yıkıyordu; yaşadığım her neyse kafamın içinde olup bitiyordu.

Birkaç saniye bekledim, üç kez derin derin nefes aldım, sonra karşımda bana bağıran polis memurunu bulacağım inancıyla, gözlerimi yerden kaldırmadan dikkatlice kapı tokmağını çevirdim. Nedense kafamda onu genç biri olarak canlandırmıştım.

Gözlerimi kaldırdığımda boynunun etrafında gözlük zinciri, darmadağın saçları ve ağzında sigarasıyla yaşlı, siyahi bir kadınla karşılaştım.

"Sen misin, Chickadoo?" dedi. "Şuna bak, nasıl da büyümüşsün."

Biz, ona Bayan Thelma derdik. Evimize temizliğe gelirdi. Cılız görünümlü ve dar omuzluydu, çabuk sinirlenirdi ama kocaman bir gülümsemesi vardı. Saçlarını kızılımsı turuncu bir renge boyar, sürekli sigara içer ve Lucky Strikeslarını* bir erkek gibi gömleğinin cebinde taşırdı. Alabama'da doğup büyümüş ama her nasılsa hayat onu 1950'lerde bizim oralarda yaşayan hemen her evin onun gibi birini işe aldığı Pepperville Kumsalı'na sürüklemişti. Onlara "ev hizmetlisi" veya insanlar dürüst davrandığında "hizmetçi" deniyordu. Babam her cumartesi sabahı onu Horn & Hardart Kafeteryası'nın önündeki otobüs durağından alır ve evden çıkmadan önce katlanıp kıvrılmış banknotları kimsenin görmemesi gerekiyormuş gibi avucuna sıkıştırarak parasını öderdi. Biz beyzboldayken gün boyunca evi temizlerdi. Eve döndüğümüzde, hoşuma gitse de gitmese de odam pırıl pırıl olurdu.

Annem ısrarla ona, "Bayan Thelma" dememizi isterdi. Bunu ve temizlediği odalara girmemizin yasak olduğunu hatırlıyorum. Bazen arka bahçede benimle top oynadığını ve en az benim kadar sert atışlar yapabildiğini de hatırlıyorum.

Ayrıca, yanlışlıkla da olsa takma adımı bulan kişi de o olmuştu. Babam bana "Chuck" demek istemişti –annem,

* Bir Amerikan sigara markası.

"Chuck mı? Kulağa kovboy ismi gibi geliyor," diyerek bu isimden nefret etmişti– ama sürekli arka bahçeden eve doğru, "Anneee!" veya "Robertaaa!" diye seslendiğim için Bayan Thelma bir gün sinirli şekilde, "Oğlum, böyle bağırırken horoza benziyorsun, *Chuckadoodle-doo!*" demişti. O zaman anaokuluna giden kız kardeşim, "*Chickadoodle-doo! Chickadoodle-doo!*" diye bağırmış ve nedendir bilinmez, "Chick" kısmı bana yapışıp kalmıştı. Babamın bu yüzden Bayan Thelma'dan çok hoşlandığını sanmıyorum.

Şimdiyse gülümsemesi giderek yüzüne yayılırken anneme, "Posey," dedi, "hiç aklımdan çıkmıyordun."

"Ya, teşekkür ederim," dedi annem.

"Gerçekten öyle."

Sonra bana döndü.

"Artık seninle top oynayamam, Chickadoo," dedi ve güldü. "Bunun için fazla yaşlıyım."

Sonra onun arabasına bindik, sanırım Flats'a birlikte gidecektik. Annemin Bayan Thelma'ya bakım yapacak olması bana tuhaf gelmişti. Ama sonra, hayatının son on yılında onun neler yaptığı hakkında çok az şey bildiğimi fark ettim. Kendi hayatımın dramına kapılıp gitmiştim.

Arabanın camından bakarken ilk defa bizden başka insanlar gördüm. Garajına bir tırmık taşıyan gri sakallı, sıska, yaşlı bir adam vardı. Annemin ona el salladığını görünce o da el salladı. Vanilyalı dondurma renginde saçları olan, ev elbisesi giymiş bir kadın evinin kapısının önüne oturmuştu. Annem ona da el salladı. O da aynı şekilde karşılık verdi.

Daha engebeli ve küçük sokaklara varıncaya kadar bir süre daha gittik. Çakıllı bir yola saptık ve üstü kapalı verandası olan, yanlardan kiler kapılarıyla desteklenmiş, boyası berbat durumda olan ikiz bir eve geldik. Garaj yoluna bir sürü araba

park etmişti. Ön bahçede yan devrilip yatırılmış bir bisiklet duruyordu. Bayan Thelma arabayı park etti ve kontağı kapattı.

Bir anda kendimizi evin içinde bulduk. Yatak odası zeytuni yeşil halılarla kaplanmıştı. Yatak eski, sayvanlı bir karyolaydı. Bayan Thelma aniden yatağa girip arkasına iki yastık dayadı.

Anneme, "Neler oluyor?" diye sordum.

"Şimdi olmaz," der gibi başını salladı ve çantasındaki malzemeleri boşaltmaya başladı. Başka bir odadan çocuk cıyaklamaları, boğuk bir televizyon sesi ve masada yer değiştiren tabakların gürültüsü geliyordu.

Bayan Thelma, "Hepsi uyuduğumu düşünüyor," diye fısıldadı. Annemin gözlerine baktı.

"Posey, şimdi yapabilirsen çok mutlu olacağım. Olur mu?" dedi.

"Tabii ki," diye yanıtladı annem.

Annemin Arkasında *Durmadığım* Zamanlar

Babamı gördüğümü anneme söylemiyorum. Bir sonraki oyunuma da geliyor ve vuruş alanına geldiğimde yine kafasını sallıyor. Bu sefer belli belirsiz de olsa ben de kafamı sallayarak karşılık veriyorum. Bu oyunda, bir sayı vuruşu ve iki çift sayıyla üçte üç yapıyorum.

Birkaç hafta böyle sürüp gidiyor. O oturup izliyor. Bense bir kez bile kaçırmadan topa vuruyorum. Nihayet, iki sayı daha yaptığım bir deplasman maçı çıkışında takım otobüsünün yanında bekliyor. Beyaz boğazlı kazağının üzerine mavi bir rüzgârlık giyiyor, gözüm şakaklarındaki gri saçlara takılıyor. Beni görünce artık ondan daha uzun olduğum gerçeğiyle mücadele etmek ister gibi başını dikleştiriyor. Bana ilk söylediği, "Antrenörüne sor bakalım, kampüse seni benim götürmeme izin verir miymiş?" oluyor.

O an her şeyi yapabilirim. Ona tükürebilirim. Cehenneme kadar yolu olduğunu söyleyebilirim. Bizi nasıl görmezden geldiyse, ben de onu görmezden gelebilirim.

Annemle ilgili bir şey söyleyebilirim.

Ama bunların yerine, bana söylediği şeyi yapıyorum. Antrenörümden kampüse otobüsle dönmemek için izin alıyorum. Babam, antrenörümün otoritesine saygı gösteriyor, ben babamın otoritesine saygı gösteriyorum ve hepimiz erkek gibi davranınca dünya bu şekilde anlam kazanmış oluyor.

"Bilemiyorum, Posey," dedi Bayan Thelma, "mucize yaratman gerekecek."

Bunu söylerken elindeki aynaya bakıyordu. Annem çantasından küçük kavanozlar ve renkli taşlarla bezenmiş kutular çıkardı.

"İşte bu da benim mucize çantam," dedi.

"Ya? Orada kanser için bir tedavi de var mı?"

Annem elindeki şişeyi gösterdi.

"Nemlendiricim var."

Bayan Thelma güldü.

"Sence bu aptalca mı, Posey?"

"Neden söz ediyorsun, tatlım?"

"Güzel görünmek için uğraşmak... Bu durumdayken?"

"Eğer kastettiğin buysa bunda hiçbir yanlışlık yok."

"Görüyorsun, kızlarım ve oğullarım oradalar. Ve onların ufaklıkları var. Onlara sağlıklı görünebilmek istiyorum, anlıyor musun? Beni eskimiş bir paçavra gibi görüp üzülmelerini istemiyorum."

Annem avuç içleriyle geniş daireler çizerek Bayan Thelma'nın yüzüne nemlendirici kremi sürmeye başladı.

"Sen asla paçavra gibi görünemezsin."

"Bana böyle şeyler söyle, Posey."

Güldüler.

"Bazen cumartesi günlerimizi özlüyorum," dedi Bayan Thelma. "İyi eğlenirdik, değil mi?"

"Gerçekten eğlenirdik," dedi annem.

"Gerçekten eğlenirdik," diye tekrarladı Bayan Thelma.

Annemin elleri yüzünde gezinirken gözlerini kapadı.

"Chickadoo, annen birlikte çalıştığım en iyi iş arkadaşıydı."

Ne kastettiğini anlayamamıştım.

"Sen de güzellik salonunda mı çalışıyordun?" dedim.

Annem gülümsedi.

"Yoo," dedi Bayan Thelma, "Denesem bile kimsenin daha güzel görünmesini sağlayabileceğimi sanmıyorum."

Annem nemlendirici şişesini kapattı ve başka bir kavanoza uzandı. Kapağını kaldırıp elindeki süngeri hafifçe içerisine bastırdı.

"Nasıl yani?" dedim. "Anlamadım."

Kanvas tabloya fırçasını dokundurmak üzere olan bir sanatçı edasıyla süngeri kaldırdı.

"Birlikte ev temizliğine gidiyorduk, Charley," dedi.

Suratımdaki ifadeyi görünce kayıtsız bir tavırla kafasını salladı.

"Sizleri üniversiteye nasıl gönderdiğimi düşünüyordun?"

Üniversitedeki ikinci yılımda tamamı kastan oluşan beş kilo almıştım ve bunun vuruşlarımda yaptığı değişiklik hemen fark ediliyordu. Sayı ortalamamla üniversite oyuncuları arasında ulusal sıralamada ilk elliye girmiştim. Babamın teşvikleri sonucunda, profesyonel yetenek avcıları, not defterleri ve purolarıyla tribünlerde oturan yaşlı adamlar için vitrin işlevi gören birçok turnuvada oynamıştım. Bir gün bir maç çıkışında içlerinden biri yanımıza geldi.

Babama, "Bu senin oğlun mu?" diye sordu.

Babam şüpheyle başını salladı. Adamın çok az saçı ve kemerli bir burnu vardı, seyrek dokulu kazağının altındaki atleti görünüyordu.

"Ben St. Louis Cardinals ekibindenim."

"Öyle mi?" dedi babam.

Heyecandan havaya sıçramak üzereydim.

"Tutucu pozisyonunda bir açığımız olabilir. Küçükler liginde."

"Öyle mi?" dedi babam.

"Bu pozisyon için oğlunuzu değerlendirebiliriz, tabii eğer ilgileniyorsa."

Adam ıslak, gürültülü bir sesle burnunu çekti. Bir mendil çıkarıp sümkürdü.

"Olay şu ki," dedi babam, "Pittsburgh sizden erken davrandı. Bir süredir onu izliyorlar."

Adam, babamın sakız çiğnerken oynayan çenesine baktı.

"Öyle mi?" dedi.

Tüm bunlardan yeni haberdar oluyordum ve adam gider gitmez babamı soru yağmuruna tuttum. Bu ne zaman olmuştu? Yanımıza gelen adam ciddi miydi? Pittsburgh gerçekten beni mi izliyordu?

"Ne fark eder ki?" dedi. "Yapman gereken şey aynı, Chick. Burada kalacaksın, antrenörlerinle çalışmaya devam edeceksin ve zamanı geldiğinde hazır olacaksın. Bırak, kalanını ben halledeyim."

İtaatkâr şekilde başımı salladım. Kafamdan bin türlü düşünce geçiyordu.

"Peki, okul ne olacak?"

Çenesini kaşıdı. "Okula ne olmuş?"

Gözümde, benimle birlikte kütüphaneyi gezerken annemin yüzünün aldığı ifade canlandı. Bunu düşünmemeye çalıştım.

"St. Louis Caaardinals," dedi babam yavaşça ve üstüne bastıra bastıra. Ayakkabısını çimlere bastırdı. Sonra gerçek anlamda sırıttı. Öyle gururluydum ki tüylerim diken diken olmuştu. Bira içmek isteyip istemediğimi sordu, evet dedim ve iki erkeğin yapacağı gibi gidip birer bira içtik.

"Babam maçlarımdan birine geldi."

Yatakhanedeki ankesörlü telefonlardan birindeydim. Babamın ilk ziyaretinin üzerinden çok zaman geçmişti ama bunu anneme söyleyecek cesareti ancak bulabilmiştim.

"Ya," dedi annem, kısa bir sessizlikten sonra.

Hemen, "Tek başınaydı," diye ekleme ihtiyacı hissettim. Bunu belirtmek önemli gibi görünmüştü.

"Kız kardeşine söyledin mi?"

"Hayır."

Bir süre daha sustu.

"Hiçbir şeyin derslerini etkilemesine izin verme, Charley."

"Vermem."

"En önemlisi bu."

"Biliyorum."

"Eğitim her şeydir, Charley. Ancak bu şekilde kendine iyi bir gelecek çizebilirsin."

Daha fazlasını söylemesini bekledim. Korkunç bir olay hakkında korkunç bir hikâye anlatmasını bekledim. Anne-babası boşanmış bütün çocukların beklediği gibi, terazimin bir kefesine koyup ağırlığını ölçeceğim, taraflardan birini seçmeme yardımcı olacak bir gerçeklik için bekledim. Ama annem, babamın neden gittiği hakkında hiç konuşmamıştı. Hiçbir seferinde, Roberta ile benim, babamdan nefret etmek veya ona öfke duymak için attığımız oltalara gelmemişti. Tek yaptığı yutup içine atmaktı. Kelimeleri, konuşmaları... Aralarında olup biten her neyse bunu da içine atmıştı.

"Babamlan görüşmem senin için sorun olur mu?"

"Babamla görüşmem," diye düzeltti.

"Babamla," dedim oflayarak. "Sorun olur mu?"

Nefes verdi.

"Artık küçük bir çocuk değilsin, Charley."

Peki, neden hâlâ öyleymiş gibi hissediyordum?

Şimdi dönüp geriye baktığımda o zaman bilmediğim çok şey olduğunu fark ediyorum. Annemin söylediklerimi gerçekte nasıl karşıladığını bilmiyordum. Korkmuş muydu yoksa endişe-

lenmiş miydi, bilmiyordum. Ben babamla bira içerken evdeki faturaların nasıl ödendiği ve bunun için annemin bir zamanlar evimize temizliğe gelen kadınla birlikte ev temizliğine gittiği hakkında da hiçbir fikrim yoktu.

Bayan Thelma, yastıklara yaslanmış uzanırken annemin elinde sünger ve göz kalemleriyle onun yüzünü boyamasını izledim.

"Neden bana söylemedin?" diye sordum.

"Neyi söylemedim?" dedi annem.

"Biliyorsun işte, para kazanmak için..."

"Yerleri paspasladığımı mı? Çamaşır yıkadığımı mı?" Annem kıkırdadı. "Bilmiyorum, belki şimdi bana bakarken yüzünün aldığı ifade yüzündendir."

İçini çekti. "Her zaman biraz kibirliydin, Charley."

"Hayır, bu doğru değil!" diye çıkıştım.

Kaşlarını kaldırdı ve Bayan Thelma'nın makyajıyla uğraşmaya devam etti. "Öyle diyorsan."

"Bunu yapma!" dedim.

"Neyi?"

"Öyle diyorsan. Bunu söyleme."

"Bir şey demedim, Charley."

"Hayır, söyledin!"

"Bağırma."

"Kibirli falan değildim. Sadece..."

Sesim titredi. Ne yapıyordum? Ölmüş olan annemle yarım gün geçirdikten sonra tekrar tartışmaya mı başlayacaktık?

Bayan Thelma, "Çalışmak zorunda olmak utanılacak bir şey değildir, Chickadoo," dedi. "O güne kadar yaptığım şey dışında bildiğim bir iş yoktu. Annen, 'Neden olmasın?' dediğinde, 'Posey, bir başkasının temizlikçi kadını mı olmak isti-

yorsun?' demiştim ama o, 'Thelma, eğer ev temizlemek senin için uygunduysa *benim için* neden olmasın ki?' demişti. O günü hatırladın mı, Posey?"

Annem içini çekti.

"Uygunduysa, dememişimdir."

Bayan Thelma kahkaha attı. "Hayır hayır, demedin. Buna eminim, uygunduysa demedin."

İkisi de gülüyordu. Bu sırada annem, Bayan Thelma'nın gözlerinin altını boyamaya çalışıyordu.

"*Kıpırdama*," dedi, ama gülmeye devam ettiler.

"Bence annem yeniden evlenmeli," dedi Roberta.

Üniversitedeyken eve telefon ettiğim günlerden biriydi.

"Neden söz ediyorsun?"

"O hâlâ güzel. Ama kimse hep güzel kalamaz. Eskiden olduğu kadar zayıf değil."

"Evlenmek istemiyor ki."

"Nereden biliyorsun?"

"Evlenmeye ihtiyacı yok, Roberta, tamam mı?"

"Eğer bir an önce birini bulmazsa kimse onu beğenmeyecek."

"Kes şunu."

"Artık korse giyiyor Charley, onu gördüm."

"Bu *umurumda* değil Roberta! Tanrım!"

"Üniversiteye gittiğin için havalı olduğunu zannediyorsun."

"Yeter artık."

"İçinde sürekli, '*Yummy, yummy, yummy*' geçen şu şarkıyı duydun mu? Bence çok aptalca. Neden her yerde sürekli bunu çalıyorlar?"

"Sana evlenmekle ilgili bir şey söyledi mi?"

"Olabilir."

"Roberta, ben ciddiyim. Ne dedi?"

"Hiçbir şey demedi, tamam mı? Ama kim bilir babam hangi cehennemdedir. Annem sürekli yalnız kalmak zorunda değil."

"Küfretme," dedim.

"Ne istersem onu söylerim, Charley, patronum değilsin."

On beş yaşındaydı. Bense yirmi yaşımdaydım. Babamla ilgili hiçbir şey bilmiyordu. Bense onu görmüş ve onunla konuşmuştum. Annemin mutlu olmasını istiyordu. Bense aynı kalmasını istiyordum. Annemin mısır gevreklerini avucunda ezdiği cumartesi sabahının üzerinden dokuz yıl geçmişti. Dördümüzün bir aile olduğu zamanlar dokuz yıl geride kalmıştı.

Üniversitede Latince dersi alıyordum ve bir gün "boşanma" kelimesi karşıma çıktı. Ben hep "bölünmek" anlamına gelen bir kökeni olduğunu düşünürdüm. Oysa, dağılmak, başka yöne gitmek anlamına gelen *divertere* kökünden geliyormuş.

Bunun doğru olduğunu düşünüyorum. Boşanma, insanı bildiğini veya istediğini sandığı her şeyden uzaklaştırıp bambaşka şeylerle uğraşmaya itiyormuş; örneğin annenizin korsesi ve başkasıyla evlenmesi gerekip gerekmediği gibi...

Chick Seçimini Yapıyor

Üniversite yaşamımla ilgili sizinle paylaşmak istediğim iki gün var; çünkü bunlardan biri bu tecrübenin en iyi anını, diğeriyse en dibe vurduğum noktasını temsil ediyor. En iyi anım, ikinci yılın sonbahar dönemindeydi. Beyzbol antrenmanları başlamadığı için kampüste takılacak vakit bulabiliyordum. Üniversite derneklerinden biri, yarıyıl sınavlarının bittiği bir perşembe akşamı büyük bir parti düzenlemişti. Karanlık ve kalabalıktı. Bangır bangır müzik çalıyordu. UV ışık yayan lambalar, duvarlardaki posterlerin –ve partideki herkesin– fosforlu görünmesini sağlıyordu. Yüksek sesle gülüyor ve plastik bira bardaklarıyla kadeh kaldırıyorduk.

Bir noktada, uzun dağınık saçlı bir çocuk sandalyelerden birine çıktı ve hayali gitarını çalıp kalçasını sallayarak (bir Jefferson Airplane şarkısı eşliğinde) dans etmeye başladı. Hemen herkes, aynısını yapma yarışına girerek, albümlerin dizili olduğu kutuların içinde *performansını* sergileyecek bir şarkı aramaya girişti.

Bu albümlerin kime ait olduğunu bilmiyordum ama bulmayı beklemediğim bir şeyle karşılaştım ve arkadaşlarıma, "Hey, durun! Şuna bakın!" diye bağırdım. Annemin biz çocukken çaldığı Bobby Darin albümünü bulmuştum. Darin, kapaktaki resimde beyaz bir smokin giymişti ve saçları can sıkıcı derecede kısa ve düzgündü.

"Bunu biliyorum!" dedim. "Bütün sözlerini ezbere biliyorum!"

"Hadi oradan," dedi bir arkadaşım.

Bir başkası, "Hadi çal," dedi. "Şu salağı seyredin!"

Pikap makinesinin başına çöküp pikabın iğnesini *This Could Be the Start of Something Big* şarkısına getirdik ve müzik başladığında herkes donup kaldı, çünkü çalan kesinlikle *rock and roll* değildi. Kendimi aniden iki arkadaşımla beraber herkesin karşısında buldum. Ne yapacaklarını bilemeyerek birbirlerine baktılar ve kalçalarını sallarken parmaklarını bana doğrulttular. Bense zaten çakırkeyiftim ve kimin umurunda, diye düşündüm. Hoparlörlerden klarnet ve trompetlerin gümbürtüsü yükselmeye başlayınca ezbere bildiğim sözleri söylemeye başladım:

Sokakta bir başına yürüyorsun veya bir partidesin,
Veya başka bir yerlerde yalnızsın ve aniden anlıyorsun,
Birinin gözlerine bakıyorsun ve aniden fark ediyorsun,
Bu, büyük bir şeylerin başlangıcı olabilir.

Steve Allen Şov'da izlediğim şarkıcılar gibi, söylerken bir yandan parmaklarımı şaklatıyordum. Bir anda herkes gülüp tezahürat yapmaya başladı: "Çok iyi, yürü be!" Giderek daha da gülünç hale geliyordum. Sanırım hiç kimse tüm sözleri bu kadar hisli şekilde ezbere bildiğime inanamıyordu.

Şarkı bittiğinde büyük bir alkış koptu ve arkadaşlarım beni belimden tutup kaldırmaya kalkıştılar, itiş kakış içerisinde gülüp birbirimizle dalga geçtik.

Catherine'le o gece tanıştım. Bana en iyi anımı yaşatan şey bu oldu. Kız arkadaşlarıyla birlikte benim *performansımı* izlemişti. Bana bakışını yakalamış ve o sırada kollarımla kanat çırpıp kalçamı sallıyor olsam da heyecandan ürpermiştim. Kol-

suz pembe bir bluz ve kalçasını saran bir kot pantolon giymişti, dudaklarını çilek rengi rujla boyamıştı ve ben Bobby Darin'e eşlik ederken neşeyle parmaklarını şaklatmıştı. Bugün bile, eğer kendimi elimden gelen en ahmakça kılığa sokmuş olmasaydım bana ikinci kez bakmayı aklından geçireceğinden emin değilim.

Bira fıçısının yanında durmuş bardağımı doldururken yanıma gelip, "Bu şarkıyı nereden öğrendin?" dedi.

"Ah! Annem," diye cevap verdim.

Kendimi aptal gibi hissetmiştim. Kim bir konuşmaya annesinden söz ederek başlar ki? Ama cevabım hoşuna gitmişe benziyordu ve bu şekilde başlamış olduk.

Ertesi gün sınav sonuçlarımın iyi olduğunu öğrendim, iki A ve bir B almıştım. Güzellik salonunu arayıp annemi istedim. Telefona çıktığında ona sınav sonuçlarımdan, Catherine'den ve Bobby Darin'den bahsettim. Gün ortasında aramam onu çok mutlu etmişti. Saç kurutma makinelerinin gürültüsü arasında bana, "Charley, seninle o kadar çok gurur duyuyorum ki!" dedi.

Bu benim için en yüksek noktaydı.

Bir yıl sonra üniversiteyi bıraktım.

Bu da dibe vurduğum nokta oldu.

Babamın önerisi üzerine, annemi sonsuza dek hayal kırıklığına uğratacak kararı alıp küçükler liginde beyzbol oynamak için üniversiteyi bıraktım. Pittsburg Pirates kulübü bana kış liginde oynamam için bir pozisyon teklif etmişti, işler iyi giderse küçükler ligi kadrosuna girecektim. Babam bunun doğru zaman olduğunu düşünüyordu. "Üniversite çocuklarıyla oynamaya devam ederek daha fazla kendini geliştiremezsin," demişti.

Anneme bu tekliften söz ettiğimde ilk tepkisi bağırarak, "Kesinlikle hayır!" demek olmuştu. Beyzbolun bana para kazandıracak olmasının önemi yoktu. Yetenek avcılarının belki de birinci ligde oynayabilecek kadar potansiyelim olduğunu düşünmelerinin önemi yoktu. Bu konudaki düşüncesi belliydi: "Kesinlikle hayır."

Ve ben kesinlikle ona kulak asmamaya kararlıydım.

Öğrenci işlerine gidip okulu bırakacağımı söyledim, eşyalarımı bir çantaya doldurdum ve oradan ayrıldım. Benim yaşımdaki erkeklerin çoğu Vietnam'a gönderiliyordu. İster şans ister kader deyin, askere alma kurasında düşük bir sayı çekmiştim. Kendisi gazi olan babam bu haberle rahatlamış görünüyordu. "Savaşa gitmenin sıkıntısına girmeye ihtiyacın yok," dedi.

Ben de bunun yerine, babamın ritminde ilerledim ve onun talimatlarını izledim: Porto Riko, San Juan'da bir küçükler ligi kulübüne dahil oldum ve böylece öğrencilik yıllarım sona erdi. Bana cazip gelen beyzbol mu yoksa babamın onayı mıydı, bilemiyorum. Sanırım her ikisi de. Her şey çok doğal görünüyordu, çocukken her şey altüst olup da annemin oğlu olduğum hayatım başlamadan önce takip ettiğim yolda yürümeye devam ediyor gibiydim.

San Juan'da kaldığımız motel telefonundan annemi aradığımı hatırlıyorum. Hayatımda ilk kez uçağa binmiş ve okuldan ayrılınca doğruca oraya uçmuştum. Annemin olay çıkartacağını bildiğim için eve uğramak istememiştim.

Telefon operatörü, İspanyol aksanıyla, "Oğlunuzdan ödemeli aramanız var," dedi.

Annem nerede olduğumu ve artık konunun kapandığını anlayınca afallamıştı. Sesi donuk geliyordu. Yanıma ne tür kıyafetler aldığımı sordu. Yemek işini ne yaptığımı. Sorulması gereken sorulardan oluşan bir listeyi okuyor gibiydi.

"Kaldığın yer güvenli mi?" dedi.

"Güvenli mi? Sanırım öyledir."

"Orada kimleri tanıyorsun?"

"Hiç kimseyi. Ama takımdan çocuklar var. Bir oda arkadaşım var. Indiana'dan gelmiş. Veya Iowa'dan, öyle bir yer."

"Hımm."

Sessizlik.

"Anne, okula her zaman geri dönebilirim."

Bu sefer daha uzun bir sessizlik oldu. Kapatmadan önce tek bir şey daha söyledi:

"Bir şeylere geri dönmek düşündüğünden daha zor olabilir."

Özel olarak çaba göstersem bile annemin kalbini bundan daha fazla kırabileceğimi sanmıyorum.

Yapman Gereken Şey

Bayan Thelma gözlerini kapadı ve annemin kaldığı yerden makyajına devam edebilmesi için kafasını arkaya yasladı. Elindeki süngeri eski iş arkadaşının yüzünde gezdirirken karışık duygular içinde onu izledim. Her zaman isminizden sonra gelen şeyin çok önemli olduğunu düşünürdüm. Chick Benetto, *profesyonel beyzbol oyuncusu*; Chick Benetto, *satış elemanı,* değil. Şimdiyse Posey Benetto, *hemşire* ve Posey Benetto, *güzellik uzmanı* Posey Benetto, *temizlikçi kadın* olduğunu öğreniyordum. Bu kadar aşağıya düşmesi beni öfkelendirmişti.

"Anne," dedim, tereddüt ederek. "Babamdan para alsan olmaz mıydı?"

Annem başını kaldırdı.

"Babandan gelecek bir şeye daha ihtiyacım yoktu."

Bayan Thelma, "Hı hıı," diyerek onayladı.

"Her şeyi yoluna koyduk, Charley."

"Hı hıı, aynen öyle yaptın."

"Neden hastaneye geri dönmedin?" dedim.

"Beni istemediler."

"Neden hakkını aramadın?"

"Bu *seni* mutlu eder miydi?" İçini çekti. "Bugünkü gibi en ufak şeye dava açabildiğin zamanlar değildi. Çevredeki tek hastane orasıydı. Öylece çekip gidemezdik. Burası bizim evimizdi. Senin ve kardeşinin hayatı zaten fazlasıyla değişmişti. Dert etme. Sonuçta iş buldum."

"Ev temizliği," diye mırıldandım.

Ellerini aşağı indirdi.

"Bundan senin kadar utanmıyorum," dedi.

"Ama..." Doğru kelimeleri bulmakta güçlük çekiyordum. "Sevdiğin işi yapamadın."

Gözlerinde meydan okuyan bir pırıltıyla bana baktı.

"Sevdiğim işi yaptım," dedi. "Sizin anneniz oldum."

Bundan sonra bir süre sessiz kaldık. Sonunda Bayan Thelma gözlerini açtı.

"Peki ya senden ne haber, Chickadoo?" dedi. "Hâlâ o büyük sahalarda beyzbol oynamıyorsun değil mi?"

Kafamı salladım.

"Ya, tahmin etmiştim," dedi. "Beyzbol, genç adamların işi. Ama benim için her zaman elinde eldiveniyle ciddi görünmeye çalışan o küçük çocuk olarak kalacaksın."

"Charley'nin artık bir ailesi var," dedi annem.

"Öyle mi?"

"Ve iyi bir işi."

"Aferin sana." Bayan Thelma, kafasını tekrar geri bıraktı. "O zaman her şey şahane demektir Charley, çok iyi."

Yanılıyorlardı. Hiçbir şekilde iyi değildim.

"İşimden nefret ediyorum," dedim.

Bayan Thelma, "Hım..." diyerek omuz silkti. "Bazen öyle olur. Ama banyo küvetini fırçalamaktan daha kötü olamaz değil mi?" Kıkırdadı. "Aileni bir arada tutmak için yapman gereken neyse onu yapmaya mecbursun. Doğru değil mi, Posey?"

Makyaj bitinceye kadar onları izledim. Bayan Thelma'nın çocuklarının karnını doyurmak için kaç sene boyunca süpürge

yapmak veya küvet fırçalamak zorunda kaldığını düşündüm. Annem bize bakabilmek için kaç kişinin saçını şampuanlayıp boyamıştı? Peki ya ben? On yıl boyunca beyzbol oynamış ve bir on yıl daha oynayamadığım için isyan etmiştim. Bir an kendimden utandığımı hissettim.

Bayan Thelma, "İşinle ilgili sevmediğin şey ne?" dedi.

Satış ofisini, çelik masaları, loş odaları ve floresan lambaları düşündüm.

"Sıradan olmak istemiyordum," diye mırıldandım.

Annem kafasını kaldırıp bana baktı. "Sıradan olmak ne demek, Charley?"

"Bilirsin işte, unutulup gidecek biri."

Diğer odadan çocukların bağrışma sesleri geldi. Bayan Thelma başıyla seslerin geldiği tarafı işaret etti. Gülümsedi. "Unutulmamamı sağlayan şey işte bu," dedi.

Annemin işine devam edebilmesi için gözlerini kapadı.

Nefes aldı ve bu sefer daha da geriye yaslandı.

"Ama ben ailemi bir arada tutamadım," dedim.

Annem, parmağını dudaklarına götürerek sessiz olmamı işaret etti.

Düğün gününde, Sevgili Charley'me,

Bu notları saçma bulduğunu biliyorum. Yıllar boyunca sana bu notları verirken yüzünü buruşturmanı izledim. Ama şunu anlamalısın, bazen sana söyleyecek bir şeyim oluyor ve bunu doğru şekilde yapabilmek istiyorum. Söyleyeceklerimi kâğıda dökmek bana yardımcı oluyor. Daha iyi yazabilmeyi isterdim. Keşke üniversiteye gidebilseydim. Sanırım İngilizce alanında eğitim alırdım ve daha zengin bir sözcük dağarcığım olurdu. Çoğu zaman her gün aynı elbiseyi giyen bir kadın gibi sürekli aynı sözcükleri kullandığımı hissediyorum. Bu çok sıkıcı!

Sana şunu söylemek istiyorum Charley, harika bir kızla evleniyorsun. Catherine'i birçok bakımdan Roberta'yı gördüğüm gibi görüyorum. Kendi kızım gibi. Tatlı ve sabırlı biri. Sen de ona karşı böyle olmalısın, Charley.

Evlilikle ilgili fark edeceğiniz şey şu olacak: Birlikte emek vermeniz gerekiyor. Ve üç şeyi sevmeniz gerekiyor:

1. Birbirinizi
2. Çocuklarınızı (Çocuklarınız olacağı zaman, evet üstü kapalı mesaj verildi!)
3. Evliliğinizi

En sonuncuyla kastettiğim şey, bazen tartışacağınız ve birbirinizden hoşlanmayacağınız zamanlar olacak. Böyle zamanlarda evliliğinizi sevmeniz gerekiyor. Üçüncü bir kişi gibi. Evlilik fotoğraflarınıza bakın, güzel anılarınızı hatırlayın, bunlar sizi tekrar bir araya getirecektir.

Bugün seninle gurur duyuyorum Charley. Bu notu, her şeyi nasıl kaybettiğini bildiğim için smokininin cebine koyuyorum.

Seni hep seviyorum!

Annen.

(Chick Benetto'nun belgelerinden, 1974 dolayları)

En Yükseğe Ulaşmak

Profesyonel hayatta başıma gelen en iyi ve en kötü şeyi size henüz anlatmadım. Aslında beyzbol rüyasının olabilecek en yüksek noktasına ulaştım: Amerikan Ligi'nde oynadığımda sadece yirmi üç yaşımdaydım. The Pirates kulübünün yedek yakalayıcısı eylül ayının başında bacağını kırmıştı ve onun yerini almam için beni çağırdılar. Halı kaplı soyunma odasını ilk kez gördüğüm o günü hâlâ hatırlıyorum. Odanın büyüklüğü karşısında şaşkına dönmüştüm. Ankesörlü telefondan Catherine'i arayıp (evleneli altı ay olmuştu) sürekli, "Gözlerime *inanamadım*," diyordum.

Birkaç hafta sonra Pirates şampiyon oldu. Bunda bir payım olduğunu söylersem yalan söylemiş olurum, çünkü takıma girdiğimde zaten birinciydiler. Eleme maçlarından birinde dört atış yakaladım ve ikinci vuruş hakkımda topu doğruca sahanın sağ tarafının derinliklerine gönderdim. Karşı takım topu yakaladı ve oyundan çıktım ama kendi kendime, "Sadece bir başlangıç, bunu başarabilirim," diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Bu sadece bir başlangıç değildi, en azından benim için. Şampiyonluk Serisi'nde oynamaya hak kazanmıştık ama Baltimore Orioles'a karşı oynadığımız beş maçı da kaybetmiştik. Son maçta 5-0 yenilmiştik ve maç çıkışında yedek kulübesine oturup Baltimore oyuncularının sahada koşup, atıcı tümseğinde birbirlerinin üzerine atlayarak zaferlerini kutlamalarını izlemiştim. Başkalarına sevinçli görünseler de bana daha çok sonunda üzerlerindeki baskıyı atmanın hafifliğiyle rahatlamış görünüyorlardı.

Bir daha asla böyle bir görüntü izlemedim ama hâlâ ara sıra rüyama girer. Kendimi atıcı tümseğinde üst üste yığılmış oyuncuların içinde görürüm.

Pirates, şampiyonluğu kazanmış olsaydı büyük ihtimalle Pittsburgh'da bir zafer alayına katılmış olacaktık. Bu ihtimali kaçırdığımız için Baltimore'da bir bar kapattık. O günlerde yenilgiyi unutmak için kafayı çekmek gerektiğine inanılırdı, biz de üzerimize düşeni hakkıyla yaptık. Ben, takımdaki yeni çocuk olarak daha çok eski oyuncuların konuşup söylenmelerini dinledim. İçmem gerektiği kadar içtim. Onlar küfrettiğinde ben de küfrettim. Oradan sendeleyerek çıktığımızda gün ağarmaya başlamıştı.

Birkaç saat sonra eve dönmek için uçağa bindik. O günlerde herkes tarifeli uçakla seyahat ederdi. Birçoğumuz akşamdan kalma olmanın etkisiyle uçuşu uyuyarak geçirdi. Havaalanı çıkışında sıraya dizilmiş taksiler bizi bekliyordu. El sıkıştık. Birbirimize, "Önümüzdeki sezon görüşmek üzere," dedik. Taksi kapıları birbiri ardına kapandı, *pat, pat, pat*.

Sonraki mart ayı geldiğinde, bahar antrenmanları sırasında dizimi parçaladım. Üçüncü kaleye doğru koşarken bir anda bacağım kilitlendi, dış meydan oyuncusu bana takılıp düştü ve daha önce hiç hissetmediğim bir kütürtü hissettim. Doktor ön, arka ve orta bağlarımın hepsinin aynı anda yırtıldığını söyledi: diz yaralanmaları üçlemesini tamamlamıştım.

Zamanla iyileştim. Yeniden beyzbol oynamaya başladım. Ama bu olayı takip eden altı yıl boyunca ne kadar çabalasam ve ne kadar iyi olduğumu düşünsem de birinci ligin yakınından dahi geçemedim. Üzerimdeki sihir kaybolup gitmiş gibiydi. Bir zamanlar birinci ligde oynadığıma dair tek kanıt 1973 yılına ait gazetelerdeki puan cetvelleri ve elimde beyzbol so-

pasıyla ciddi bir bakış attığım fotoğrafımla birlikte büyük harflerle adımın yazdığı balonlu çiklet kokulu beyzbol kartlarıydı. Kartları basan firma bana iki kutu kart göndermişti, kutulardan birini babama yollamış, diğerini ise saklamıştım.

Beyzbol kariyeri kısa sürenlerin "bir kahve içip çıktığı" söylenir. Benim başıma gelen de tam olarak buydu, şehrin en iyi mekânının en güzel masasında bir kahve içmiştim.

Tabii bu iyi olduğu kadar kötü bir durumdu.

Pirates'ta oynadığım altı hafta, o zamana değin ve daha sonrasında, hayatımda kendimi en "canlı" hissettiğim dönemdi. İlginin üzerimde olması, kendimi ölümsüz hissetmemi sağlamıştı. Sonraki günlerde, o devasa büyüklükteki halıyla kaplı soyunma odasını çok özledim. Takım arkadaşlarımla, havaalanı koridorlarında taraftarların bakışlarını üzerimizde hissederek yürümeyi çok özledim. Büyük stadyumları, flaşları, tezahüratların uğuldamasını ve bütün o anların görkemli havasını çok özledim. Neredeyse içim acıyarak özledim. Babam da böyle hissediyordu. İkimiz hiç konuşmadan ama inkâr edilemez şekilde aynı isteği duyuyorduk.

Bu yüzden aslında bırakmam gereken zamandan sonra çok uzun süre beyzbola tutunmaya çalıştım. İkinci lig takımlarında oynayabilmek için, sporcuların çoğu gibi yaşlanma sürecini yenebileceğimi düşünerek o şehirden bu şehre gezip durdum. Catherine'i de kendimle beraber ülkenin dört bir yanına sürükledim. Portland, Jacksonville, Albuquerque, Fayetteville ve Omaha'da evlerimiz oldu. Hamileliği boyunca üç farklı doktora gitmek zorunda kaldı.

Sonunda Pawtucket, Rhode Island'da şiddetli yağmur onları dağıtmadan önce belki seksen kişi olan bir seyirci grubu önünde oynadığımız maçtan iki saat sonra Maria dünyaya gel-

di. Hastaneye gitmek için taksi beklemek zorunda kalmıştım. Kızım dünyaya geldiğinde neredeyse onun kadar ıslaktım.

Doğumdan kısa bir süre sonra beyzbolu bıraktım.

Ve bundan sonra denediğim hiçbir şeyi sonuçlandıramadım. Kendi işimi kurmaya çalıştım ama bu bana sadece para kaybettirdi. Antrenörlük yapmak için iş aradım ama bulamadım. Sonuçta satış departmanında çalışmamı teklif eden bir adamın önerisini kabul ettim. Gıda ve ilaç sektörü için plastik şişeler üreten bir firması vardı. İş sıkıcıydı. Çalışma saatleri yoğundu. Daha kötüsü, beyzbol hikâyeleri anlatıp spor muhabbeti yaparak saçma bir özgüven kazanan erkekleri ikna edip satış yapabileceğimi düşündükleri için beni işe almışlardı.

Günün birinde uzun süre dağcılık yapmış bir adamla karşılaştım. Ona hangisinin daha zor olduğunu sordum; yukarı tırmanmak mı, aşağı inmek mi? Hiç düşünmeden, "İnmek," dedi. "Çünkü tırmanırken tepeye ulaşmaya yoğunlaştığın için hata yapmaktan kaçınırsın."

"Dağcılığın görünmeyen yüzü, insan doğasına karşı bir mücadeledir," demişti. "Yukarı tırmanırken kendine ne kadar dikkat ettiysen aşağı inerken de aynı ölçüde özen göstermelisin."

Beyzbolu bıraktıktan sonraki yaşamım hakkında uzun süre konuşabilirim. Ama onun söyledikleri, başıma gelenleri büyük ölçüde özetliyor.

Babam, ondan bekleneceği üzere, beyzbol kariyerimin bitmesiyle birlikte tekrar gözden kayboldu. Aslında birkaç kez bebeği ziyarete geldi. Ama bir torununun olması onu beklediğim ölçüde etkilememişti. Zamanla konuşacak daha az şeyimiz olmaya başladı. Likör dükkânlarını sattı ve bayilik hisselerinin yarısını satın aldı, bu, fazla çaba harcamadan faturalarını ödeyecek paradan fazlasını kazanmasına yetiyordu. İşin tuhafı,

babam işe ihtiyacım olduğunu bilmesine rağmen bana asla bir teklifte bulunmadı. Beni belirli bir kalıba sokmak için fazla çabaladığı için gerçekte olduğum kişiye ilgi gösterecek vaktinin kalmadığını düşünüyorum.

Zaten fark etmezdi. Beyzbol aramızdaki en temel bağı temsil ediyordu, o olmadan kürekleri yukarı çekilmiş iki tekne gibi savruluyorduk. Pittsburgh'un kenar mahallelerinden birinden kendine bir apartman dairesi satın aldı, bir golf kulübüne üye oldu, kontrol altına aldığı bir diyabete yakalandı, diyetine dikkat etmesi ve her gün kendisine iğne yapması gerekti. Üniversitede yıllarımda, gri gökyüzünün altında nasıl çaba göstermeden birden beliriverdiyse aynı şekilde arada bir edilen telefonlardan ve yeni yıl kartlarından ibaret puslu bir yokluğa gömüldü.

Annemle aralarında ne geçtiği hakkında bir şey söyleyip söylemediğini merak ediyor olabilirsiniz. Söylemedi. Sadece, "İlişkimiz yürümedi," demekle yetindi. Üstüne gittiğim zamanlarda, "Söylesem de anlamazsın," derdi. Annem hakkında ağzından çıkan en kötü söz, "İnatçı bir kadındı," olmuştu.

Ayrılık sebepleri hakkında hiç konuşmamak üzerine bir anlaşma yapmış gibiydiler. Ama aynı soruyu her ikisine de sormama rağmen, yalnızca babam cevap verirken bakışlarını yere indirirdi.

İkinci Randevu Sona Eriyor

"Posey," diye fısıldadı, Bayan Thelma. "Kısa bir süre torunlarımı ziyaret edeceğim."

Annemin evine gelip kapıyı çaldığı haline göre çok daha iyi görünüyordu. Yüzü pürüzsüzdü, gözleri ve dudakları özenle boyanmıştı. Annem, turuncuya boyalı saç buklelerini dışa doğru taramıştı. İlk kez Bayan Thelma'nın aslında güzel bir kadın olduğunu, gençliğinde de muhtemelen oldukça çekici olduğunu fark ediyordum.

Annem, Bayan Thelma'nın yanağına bir öpücük kondurdu, sonra çantasını topladı ve onu takip etmemi işaret etti. Koridora çıktığımızda kurdeleli saçları bize dönük, ayaklarını yere vura vura yürüyen küçük bir kızla karşılaştık.

"Büyükanne, uyandın mı?" dedi.

Ona yol vermek için geriye çekildim ama yanımızdan geçip giderken kafasını bile kaldırmadı. Arkasından gelen küçük erkek çocuğu (belki de kardeşiydi) kapının önünde durup parmağını emmeye başladı. Ona doğru eğilip el salladım. Hiçbir tepki vermedi. Onlar için bariz şekilde görünmezdik.

Duraksayarak, "Anne," dedim. "Neler oluyor?"

Annem torunuyla birlikte yatakta el çırpma oyunu oynayan Bayan Thelma'ya bakıyordu, gözlerinde yaşlar vardı.

"Bayan Thelma da mı ölüyor?"

"Az zamanı kaldı," dedi.

Tam karşısına geçtim.

"Anne, lütfen açıklar mısın?"

"Beni çağırdı, Charley."

İkimiz de yatağa baktık.

"Bayan Thelma? Gelmeni o mu istedi?"

"Hayır tatlım. Beni aklından geçirdi, hepsi bu. Onun için sadece bir düşünceydim. Hasta görünmek istemiyordu, hâlâ buralarda olup iyi görünmesine yardımcı olmamı diledi, ben de buradayım."

"Bir düşünce mi?" Başımı öne eğdim. "Anlayamıyorum."

Annem bana doğru yaklaştı. Sesi yumuşamıştı. "Hiç kaybettiğin birini rüyanda görüp onunla gerçekmiş gibi sohbet ettiğin oldu mu, Charley? O an içine girdiğin dünya benim şu anda içinde bulunduğum dünyadan çok farklı değil."

Elini, elimin üstüne koydu. "Kalbinde yeri olan kişiler asla tamamen gitmez. Hiç beklemediğin bir anda çıkıp sana dönebilirler."

Küçük kız yatakta Bayan Thelma'nın saçıyla oynuyordu. Bayan Thelma gülümseyerek bize baktı.

Annem, "Yaşlı Bayan Golinski'yi hatırlıyor musun?" dedi.

Hatırlıyordum. Hastanede yatan hastalardan biriydi. Hastalığının son aşamasındaydı. Ölmek üzereydi. Ama anneme her gün onu "ziyaret eden" insanlardan söz ederdi. Geçmişte birlikte konuşup güldüğü insanlar. Annem bize bir akşam yemeği sofrasında, Bayan Golinski'yi hastane odasında gözleri kapalı olduğu halde gülümseyerek görünmez muhatabına bir şeyler mırıldanırken bulduğunu anlatmıştı. Babam onun "delirdiğini" söylemişti. Bayan Golinski bir hafta sonra ölmüştü.

"Deli değildi," dedi annem.

"O zaman Bayan Thelma da..."

"Yakında." Annem gözlerini kıstı. "Ne kadar yaklaştıysan ölülerle konuşman o kadar kolaylaşır."

Omuzlarımdan ayaklarıma uzanan buz gibi bir ürperti hissettim.

"Bu benim de...

Ölmekte olduğum anlamına mı geliyor demek istemiştim. Öldüğüm anlamına mı geliyor?

"Sen benim oğlumsun," diye fısıldadı. "Hepsi bu."

Yutkundum. "Ne kadar zamanım var?"

"Biraz," dedi.

"Çok değil mi?"

"Çok, nedir ki?"

"Bilmiyorum, anne. Sonsuza kadar seninle birlikte mi kalacağım yoksa bir dakika sonra gitmiş mi olacağım?"

"Bir dakika sonra gerçekten önemli bir şey keşfedeceksin," dedi.

Bir anda Bayan Thelma'nın evinde ne kadar cam varsa patladı, pencereler, aynalar, televizyon ekranları, hepsi. Tuzla buz olmuş parçalar bir hortum girdabındaymışız gibi etrafımızda dönüyordu. Dışarıdan gelen bir ses gök gürültüsü gibi hepsini delip geçti.

"CHARLES BENETTO! BENİ DUYABİLDİĞİNİ BİLİYORUM! CEVAP VER!"

"Ne yapmam gerekiyor?" diye anneme seslendim.

Cam parçaları etrafında uçuşurken sakince gözlerini kırptı.

"Bu sana kalmış, Charley," dedi.

IV Gece

Gün Kararıyor

"CENNETİN BABAANNEMLE İŞİ BİTTİĞİNDE LÜTFEN ONU GERİ GÖNDERİN, TEŞEKKÜRLER." Kızım, annemin cenazesindeki ziyaretçi defterine bunları yazmıştı; ergen bir çocuğun ağzından çıkan, mağrur ve yersiz sözcükler. Ama annemi tekrar görüp "ölüler" dünyasının nasıl işlediğini, insanların onu hatıralarla nasıl yanına çağırdığını dinledikten sonra belki de Maria'nın bildiği bir şey vardır, diye düşünmeye başladım.

Bayan Thelma'nın evindeki cam fırtınası dinmişti, bunun için gözlerimi sımsıkı kapatmam gerekmişti. Etime saplanan cam parçalarını silkelemeye çalıştım ama bu bile benim için büyük bir çaba gerektiriyordu. Zayıflayıp soluyordum. Annemle geçirdiğim gün, ışığını kaybetmeye başlamıştı.

"Ölecek miyim?" diye sordum.

"Bilmiyorum, Charley. Bunu sadece Tanrı bilir."

"Cennette miyiz?"

"Pepperville Kumsalı'ndayız. Unuttun mu?"

"Eğer öldüysem... Ölüyorsam... Seninle kalabilecek miyim?"

Sırıttı. "Bak sen, demek *artık* benimle kalmak istiyorsun."

Bu, kulağa soğuk gelebilir. Ama annem tam olarak annem gibiydi. Biraz muzip, biraz alaycı, bugünü o ölmeden önce birlikte geçirseydik nasıl olacaksa öyle.

Ayrıca bunu söylemekte haksız sayılmazdı. Onunla olmayı tercih etmediğim çok zaman olmuştu. Fazla meşguldüm. Fazla

yorgundum. Canım istemiyordu. *Kiliseye gidelim mi?* Hayır, teşekkürler. *Akşam yemeği?* Üzgünüm. *Ziyarete gelmek ister misin?* Yapamam, belki gelecek hafta.

Annenizle geçirmiş olabileceğiniz saatleri hesap edin. Toplasanız bir ömür edebilir.

Annem elimi tuttu. Bayan Thelma'nın evinden çıktıktan sonra öylece yürüdük, dekor değişirken insanların hayatlarında kısa süreliğine belirdiğimiz bir dizi anın içinden geçip gittik. Bazıları annemin iyi tanıdığım eski arkadaşlarıydı. Bazılarıysa çok az tanıdığım, bir zamanlar anneme hayran olan adamlardı: Armando isminde bir kasap, Howard isminde bir vergi memuru, Gerhard isminde küt burunlu bir saat tamircisi. Annem gülümseyerek ve karşılarında oturarak her biriyle sadece birkaç saniye geçirdi.

"Yani onlar şu anda seni mi düşünüyorlar?" dedim.

"Hı hı," dedi kafa sallayarak.

"Düşünüldüğün her yere gidiyor musun?"

"Hayır," dedi. "Her yere değil."

Pencereden dışarıyı gözleyen bir adamın yakınlarında belirdik. Daha sonra da hastane yatağında yatmakta olan başka bir adamın yanında.

"Ne kadar çokmuş," dedim.

"Onlar sadece insan Charley, düzgün insanlar. Bazıları duldu."

"Onlarla çıktın mı?"

"Hayır."

"Sana çıkma teklif ettiler mi?"

"Defalarca."

"Peki, şimdi onları niçin görüyorsun?"

"Ah, sanırım bu kadınlara özgü bir yetenek." Ellerini birleştirdi ve yüzündeki ufak tebessümü saklayacak şekilde burnuna yasladı. "Hem, hâlâ düşünülüyor olmak güzel bir şey."

Yüzünü inceledim. Şimdi bulutlu bir öğleden sonrasının gümüş rengini alan –bir zamanlar gece yarısı gibi lacivert-siyah olan– saçları, gözlüklerinin ardındaki gözleri ve ona zarafet katan ince kırışıklıklarıyla yetmişli yaşlarının sonunda bile güzelliği şüphe götürmezdi. Tüm bu adamlar ona bir kadın olarak bakmışlardı. Bense onu asla bu şekilde görmemiştim. Onu, ailesinin ona verdiği isimle Pauline olarak ya da arkadaşlarının taktığı isimle Posey olarak hiç tanımamıştım. Onu sadece kendi verdiğim isimle, anne olarak biliyordum. Onu sadece mutfak eldivenleriyle sofraya yemek taşırken veya bizi arabayla bovlinge götürürken hayal edebiliyordum.

"Neden tekrar evlenmedin?" diye sordum.

"Charley." Gözlerini kıstı. "Yapma."

"Hayır, ciddiyim. Biz büyüdükten sonra kendini yalnız hissetmedin mi?"

Kafasını çevirdi. "Bazen. Ama senin ve Roberta'nın çocukları olmuştu, yani artık torunlarım vardı ve buradaki kadınlar... Bilirsin Charley, zaman geçiverdi."

Ellerini açıp gülümserken onu izledim. Annemi kendisi hakkında konuşurken dinlemenin verdiği tatlı keyfi unutmuştum.

"Hayat çabucak geçiyor, değil mi Charley?"

"Evet," diye mırıldandım.

"Boşa vakit harcıyor olmamız ne yazık. Her zaman çok fazla zamanımız olduğunu sanıyoruz."

Kendimi bir içki şişesine teslim ettiğim günleri düşündüm. Hatırlayamadığım geceleri. Uyuyarak geçirdiğim sabahları. Kendimden kaçarken heba ettiğim onca zamanı.

"Hatırlıyor musun?" Gülmeye başladı. "Cadılar Bayramı için sana mumya kıyafeti hazırladığımı. Ve yağmur yağdığını?"

Yere baktım. "*Hayatımı mahvettin.*"

O zaman bile bir başkasını suçlamayı düşünmüştüm.

"Akşam yemeğinden biraz yemelisin," dedi.

Böylece yeniden ve son kez, annemin mutfağındaki yuvarlak masaya dönmüştük. Kızarmış tavuk, safranlı pilav ve közlenmiş patlıcan vardı, hepsi sıcak, hepsi tanıdıktı: annemin kız kardeşim ve bana yüzlerce kez pişirdiği yemekler... Ama daha önce bu odada hissettiğim sersemlemiş hissiyatın yerini kötü bir şeyler olacağını biliyormuşum gibi korku ve kaygı almıştı. Annemin endişeyle bana baktığını görünce dikkatini başka yöne çekmeye çalıştım.

"Bana ailenden söz etsene," dedim.

"Charley," dedi. "Bunları sana zaten anlatmıştım."

Başım zonkluyordu.

"Yeniden anlat."

O da anlattı. Bana ikisi de göçmen olan ve ben doğmadan önce ölen anne ve babasından söz etti. İki amcasından, İngilizce öğrenmeyi reddeden ve hâlâ aile lanetlerine inanan deli teyzesinden söz etti. Şehrin diğer yakasında yaşayan Joe ve Eddie ismindeki kuzenlerinden söz etti. Genellikle her bir kişiyi tanımlayan küçük bir anekdot oluyordu: "Köpeklerden çok korkardı," veya "On beş yaşındayken donanmaya katılmaya çalışmıştı," gibi... İsimleri bu küçük detaylarla bağdaştırmanın çok önemli olduğunu anladım. Roberta ve ben, annem bu hikâyeleri anlatmaya başladığında gözlerimizi devirirdik. Ama yıllar sonra, cenazeden sonra Maria, bana ailemiz hakkında kimin, kimin nesi olduğu gibi sorular sorduğunda bocaladım.

Aklımdan uçup gitmişti. Aile hikâyemizin büyük bölümü annemle birlikte toprağa gömülmüştü. Geçmişinizin böyle kaybolup gitmesine asla izin vermemelisiniz.

Bu yüzden bu sefer, annem anlattığı her bir kişi için bir parmağını geriye doğru açarak aile ağacımızın dalları üzerinden geçerken onu dikkatlice dinledim. Anlatmayı bitirdiğinde ellerini birleştirdi ve parmaklarını (temsil ettikleri kişiler gibi) iç içe geçirdi.

"*İşte böylee*," dedi ahenkli bir sesle. "Bu da bizim..."

"Seni özledim, anne."

Sözcükler ağzımdan dökülüvermişti. Gülümsedi ama cevap vermedi. Söylediğim şeyi düşünüyor, ağını yavaşça yukarı çeken bir balıkçı gibi içimdekileri kavramaya çalışıyordu.

Bir süre sonra, hangi dünyadaysak ve hangi ufku seyrediyorsak, işte orada güneş batmaya başlarken kısa bir nefes aldı ve, "Uğrayacağımız tek bir yer daha kaldı, Charley," dedi.

Geri Gelmesini İstediği Gün

Şimdi size, annemi son gördüğüm anı ve o anda yaptığım şeyi anlatmam gerekiyor. Bundan sekiz yıl önce, yetmiş dokuzuncu yaşını kutladığı doğum günü partisindeydik. "Herkes gelse iyi olur çünkü önümüzdeki yıldan itibaren doğum günüm olduğunu bir daha asla kimseye söylemeyeceğim," diyerek bizi güldürüyordu. Tabii aynı şeyi altmış dokuz, elli dokuz hatta belki yirmi dokuz yaşında da söylemişti.

Doğum günü partisi için bir cumartesi günü annem kendi evinde öğle yemeği vermişti. Karım, kızım, kız kardeşim Roberta ve kocası Elliot, onların üç çocuğu (en küçükleri beş yaşındaki Roxanne, şimdi de o her yere babet ev ayakkabılarıyla gidiyordu) ve saçlarını anneme yaptıran yaşlı kadınlarla birlikte mahalleden bir düzine insan daha partiye katılmıştı. Bu kadınların çoğunluğunun sağlığı kötü durumdaydı, bazıları tekerlekli sandalyeyle gelmişti. Yine de hepsinin saçları yapılı ve sprey boca edildiği için kazık gibi hareketsizdi. Annemin bu partiyi yalnızca bu kadınların süslenip püslenebilecekleri bir yer olsun diye organize ettiğini düşünebilirdiniz.

"Makyajımı babaannemin yapmasını istiyorum, tamam mı?" dedi Maria, hâlâ küçük ve tuhaf görünen on dört yaşındaki bedeniyle önümde zıplayarak.

"Neden?" dedim.

"Çünkü onun yapmasını istiyorum. Sen tamam dersen yapacağını söyledi."

Catherine'e baktım. Omuz silkti. Maria art arda omzuma dokunuyordu.

"Lütfen-lütfen-lütfen-lütfen-lütfen?"

Beyzbolu bıraktıktan sonra hayatımın ne kadar sevimsiz bir hal aldığından fazlasıyla söz ettim. Maria bütün olan bitenin içindeki tek istisnaydı. En büyük neşe kaynağımdı. İyi bir baba olmaya çabaladım. Ufak şeylere özen göstermeye çalıştım. Patates kızartması yedikten sonra yüzünde kalan ketçabı sildim. Elimde bir kurşun kalemle onun küçük çalışma masasına oturup matematik problemlerini çözmesine yardım ettim. On bir yaşındayken boyundan bağlamalı bir bluz giymeye kalktığında onu odasına geri gönderdim. Onunla top oynarken ve onu yerel Genç Hıristiyan Erkekler Derneği'nin havuzundaki yüzme derslerine götürürken mümkün olduğunca uzun süre "erkek gibi bir kız" olarak büyütmek konusunda kararlıydım.

Sonraları, hayatından çıktıktan sonra, üniversite gazetesinin spor köşesine yazı yazdığını öğrendim. Sporun ve kelimelerin birbirine karıştığı yerde, anne ve babanızın isteseniz de istemeseniz de sizin üzerinizden çocuğunuza ne kadar çok şey aktarabildiğini gördüm.

Tabakların şıngırtısı ve müzik sesleri içinde parti devam ediyordu. Salon, sohbetlerin uğultusuyla dolmuştu. Annem doğum günü kartlarını, üzeri tavşan resimli, pastel renkli ve ucuz görünümlü olanları bile –geçerken uğradım çünkü sana söylemek istediğim bir şey var... Umarım doğum günün *bomba* gibi geçer!– yabancı elçilik erkânından gelen önemli mesajlarmış gibi tek tek yüksek sesle okuyordu. Okumayı bitirdiğinde kartı herkesin görebileceği şekilde açıyor ve yazan kişiye öpücük yolluyordu: *"Mucuk!"*

Kartlardan sonra, pasta ve hediye merasiminden önce, bir ara telefon çaldı. Annemin evinde telefon uzunca bir süre ça-

labilirdi çünkü elindeki işi aceleyle bitirip cevap vermeye koşmazdı; kalan köşeleri süpürür, son camı da siler, telefon açılıncaya kadar karşıdaki kişinin araması geçerli sayılmıyormuş gibi davranırdı.

Telefonu kimse açmayınca ben açtım.

Eğer o ana geri dönüp yeniden yaşayabilseydim susana kadar çalmasını beklerdim.

Evdeki gürültünün arasından, "Alo!" diye bağırdım.

Annem hâlâ Princess marka eski telefonlardan kullanıyordu. Konuşurken evin içinde gezinmeyi sevdiği için kordon neredeyse beş metre uzunluğundaydı

Ahizeyi kulağıma yaklaştırıp tekrar, "Alo!" dedim.

"A-looo!"

Karşıdaki adamın boğazını temizlediğini duyduğumda neredeyse telefonu kapatmak üzereydim.

Babam, "Chick, sen misin?" dedi.

Önce cevap vermedim. Afallamıştım. Her ne kadar annemin telefon numarası hiç değişmemiş olsa da arayanın babam olabileceğine inanmak güçtü. Evden gidişi o kadar ani ve yıkıcı olmuştu ki sesini duymak, yanmakta olan bir binaya geri dönen bir adamı izlemek gibi hissettirmişti.

"Evet, benim," diye fısıldadım.

"Sana ulaşmaya çalıştım. Evini ve işyerini aradım. Belki orada olabileceğini..."

"Bugün annemin doğum günü."

"Ah, doğru," dedi.

"Onunla mı konuşmak istemiştin?"

Bu soruyu düşünmeden sormuştum. Babamın gözlerini devirdiğini hissedebiliyordum.

"Chick, Pete Garner'la görüştüm."

"Pete Garner..."

"Pirates Kulübü'nden."

"Evet?"

Telefonu alıp misafirlerden uzağa yürüdüm. Boşta kalan elime ahizeyi alırken kanepede oturmuş kâğıt tabaklardan ton balığı salatası yemekte olan iki yaşlı kadına göz attım.

Babam, "Eskiler Maçı var, biliyorsun değil mi?" dedi. "Pete, Freddie Gonzalez'in maçtan çekildiğini söyledi. Evrak işleriyle ilgili bir sorunu varmış."

"Bunu bana neden..."

"Yerine birini ayarlamak için zamanları yok. Ben de senin buralarda olduğunu söyledim."

"Oralarda değilim, baba."

"Olabilirsin. Senin nerede olduğunu bilmiyor."

"Eskiler Maçı mı?"

"O da bana dedi ki, 'Ya öyle mi? Chick gerçekten buralarda mı?' Ben de ona, 'Tabii, hem de tam formunda,' dedim."

"Baba..."

"Yani Pete diyor ki..."

"Baba."

Konuşmanın nereye gittiğini biliyordum. Anında anlamıştım. Beyzbol kariyerimin sona erdiğini kabullenmekte benden daha çok güçlük çeken tek kişi babamdı.

"Pete, seni listeye ekleyeceklerini söyledi. Yapman gereken tek şey...

"Baba ben birinci ligde..."

"Kalkıp oraya..."

"Sadece altı hafta oynadım."

"Saat on civarında..."

"Sadece altı hafta..."

"Sonra da..."

"Eskiler Maçı'na çıkacak kadar..."

"Senin sorunun ne Chick?"

Bu sorudan nefret ederim. *Senin sorunun ne?* "Bir sorunum yok," demek dışında verilebilecek iyi bir cevap yoktur. Oysa bunun doğru olmadığı çok açıktı.

Derin bir nefes aldım. "Beni listeye ekleyeceklerini mi söylediler?"

"Evet, bunu söylüyorum."

"Oynamam için mi?"

"Sağır mısın? Evet, öyle."

"Peki, maç ne zaman?"

"Yarın. Organizasyonu yapan çocuklar orada olacak ve..."

"Yarın mı? Baba..."

"Yarın. Ne?"

"Saat zaten üç oldu."

"Yedek kulübesinde otururken onlarla tesadüfen karşılaşmış olursun. Sohbete başlarsın."

"Kiminle karşılaşmış olacağım?"

"Kim olursa. Anderson. Molina. Mike Junez, antrenör, hani kel olan? Onlarla karşılaşmak senin için büyük şans olacak. Konuşmaya başlarsınız, sonra kim bilir..."

"Ne?"

"Senin için bir kapı açılabilir. Bir antrenörlük fırsatı, belki vuruş eğitmenliği. Küçükler liginde bir şeyler bulunabilir. Önemli olan kapıdan ayağını bir kez içeri atmış olmak..."

"Beni neden istesinler ki..."

"Bu işler böyle olur."

"Ama birinci ligde bir kez bile...

"Bu işler böyle yürüyor Chick, ayağını bir kez attın mı..."

"Ama ben..."

"Böyle iş fırsatları için tanıdık birilerinin olması gerek"

"Baba. Benim zaten bir işim *var*."

Sustu. Babam, insanı sadece susarak tanıdığım herkesten daha çok incitebilirdi.

"Bak," dedi nefes vererek. "Senin için bir fırsat yakaladım, onu istiyor musun istemiyor musun?"

Ses tonu değişmişti, içindeki boksör öfkelenmiş, yumruklarını sıkıyor gibiydi. Mevcut hayatımı bir an düşünmeden gözden çıkarmıştı, ben de aynısını yapabilmeyi isterdim. Geri adım atmama sebep olan şey bu oldu. Tabii geri adım attığınızda da yenilgiyi kabul etmiş olursunuz.

"Sadece kıçını kaldırıp buraya gelmen gerekiyor, anlaştık mı?" dedi.

"Ama bugün annemin doğum günü."

"İyi ya işte, yarın değil."

Bu konuşmayı düşününce, aslında ona sormuş olmayı dilediğim ne çok şey olduğunu fark ediyorum. Eski karısının doğum günü olması azıcık olsun umurunda mıydı? Onun neler hisset-

tiğini merak etmiyor muydu? Partide kim vardı? Ev değişmiş miydi? Onu sevgiyle, kızgınlıkla veya öylesine bir kez olsun aklına getirmiş miydi?

Ona sormak istediğim bir sürü soru vardı. Ama bunun yerine onu arayacağımı söyledim. Telefonu kapattım. Babamın "yakalamış" olduğu fırsatın düşüncelerimi işgal etmesine izin verdim.

Annem kremalı katlı pastasını dilimleyip kâğıttan tabaklara koyarken onu düşünüyordum. Hediyelerini açmasını izlerken onu düşünüyordum. Catherine, Maria ve ben fotoğraf çektirmek için onun etrafını sardığımızda –Maria'nın gözleri eflatun farla boyanmıştı– ve annemin arkadaşı Edith, elinde kamerayla, *"Bir, ikii... ah, bekleyin, bu şeyi bir türlü çözemedim,"* derken onu düşünüyordum.

Orada durup gülümseyerek poz verirken bile nasıl vuruş yapacağımı düşünüyordum.

Odaklanmaya çalıştım. Annemin doğum gününe ve etrafımda olup bitenlere konsantre olmaya çalıştım. Ama pek çok bakımdan bir hırsız olan babam, bunu da elimden almıştı. Kâğıt tabaklar üst üste yığılmaya başlamadan önce bodrumda, o günkü son uçaktan bilet almak için telefonla konuşuyordum.

Annem eskiden cümlelerine hep, "İyi bir çocuk ol," diyerek başlardı. "İyi bir çocuk ol ve çöpü dışarı çıkar," veya "İyi bir çocuk ol ve markete git," Ne var ki tek bir telefon konuşması, içimdeki iyi çocuğun toz olup gitmesi ve yerini başka bir çocuğun alması için yeterli olmuştu.

Oradaki herkese yalan söylemem gerekti. Çok zor olmadı. İş için kullandığım çağrı cihazını taktım, alt kattaki telefondan kendimi arayıp hızla yukarı çıktım. Catherine'in bakışları al-

tında çağrı cihazı çalmayı bıraktığında "beni cumartesi günü bile rahatsız ettikleri" konusunda söylenerek sinirlenmiş gibi davrandım.

Beni arayan kişiyi geri arıyormuş gibi yaptım. Canım sıkılmış gibi yaptım. Pazar günü toplantı yapmak isteyen bir müşteriyle görüşmek için uçakla dönmem gerektiğini söyledim, "berbat bir durumdu, öyle değil mi?"

Annem, "Bekleyemiyorlar mıymış?" diye sordu.

"Evet, bu çok saçma," dedim.

"Ama yarın birlikte kahvaltı yapacaktık."

"Ne yapmamı istiyorsun, anne?"

"Onları arayıp söyleyemez misin?"

"Hayır, anne," diye çıkıştım. "Bunu yapamam."

Bakışlarını yere çevirdi. Nefes verdim. Bir yalanı ne kadar uzun süre savunursanız o kadar öfkeli hale gelirsiniz.

Bundan bir saat sonra, bir taksi çevirdim. Çantamı aldım. Catherine ve Maria'ya sarıldım, asık suratlarıyla kendilerini gülümsemeye zorladılar. Herkesin duyacağı şekilde "Hoşça kalın," diye bağırdım. "Güle güle... İyi şanslar..." diyerek cevap verdiler.

En son, diğerlerinden sıyrılan annemin sesini duydum: "Seni seviyorum Char...

Cümlesini tamamlayamadan arabanın kapısı kapanmıştı.

Onu bir daha hiç görmedim.

Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar

"Peki ama sen restoran işletmek hakkında ne biliyorsun ki?" diyor karım.

"Restoran değil spor barı, diyorum.

Yemek odasındaki masada oturuyoruz. Annem de bizimle birlikte, Maria ile ce-ee oynuyor. Beyzbolu bıraktığımdan sonraki zamanlar. Bir arkadaşım, yeni kuracağı işe ortak olmamı istiyor.

"Bar işletmek zor değil mi?" diyor Catherine. "Öncesinde bilmen gereken şeyler yok mu?"

"O, bu işlerden anlıyor," diyorum.

Catherine, "Sen ne düşünüyorsun, anne?" diye soruyor.

Annem, Maria'nın ellerinden tutup bir aşağı bir yukarı sallıyor.

"Geceleri çalışman gerekecek mi, Charley?" diye soruyor.

"Ne?"

"Geceleri. Geceleri de çalışmak zorunda kalacak mısın?"

"Ben yatırımcıyım anne. Yemek servisi yapmayacağım.

"Dünyanın parası gidecek," diyor Catherine.

"Para yatırmazsan, para kazanamazsın, diyorum.

"Yatırım yapabileceğin başka bir alan yok mu?" diyor Catherine.

Yüksek sesle nefes veriyorum. İşin gerçeği, bunun dışında ne yapabileceğimi bilmiyorum. Sporla ilgilendiğinizde kendinizi başka hiçbir şeye çok fazla kafa yormamaya alıştırırsınız. Kendimi masa başı bir iş yaparken hayal edemiyorum. Sonuçta bir bar açıyoruz. Barları yakından tanıyorum. Şimdiden gün-

lük hayatımın bir dayanak noktası olarak alkole bel bağlamaya başladım ve her an elimin altında olacak olması içten içe cazip geliyor. Üstelik açacağımız mekânın adında "spor" geçiyor.

"Nerede?" diye soruyor annem.

"Buradan hemen hemen yarım saat uzaklıkta."

"Ne kadar sıklıkta orada olman gerekecek?"

"Bilmiyorum.

"Ama geceleri gitmeyeceksin, değil mi?"

"Neden sürekli bunu soruyorsun?"

Maria'nın önünde parmaklarını dans ettiriyor. "Bir kızın var, Charley.

Başımı sallıyorum. "Farkındayım anne, merak etme.

Catherine masadan kalkıyor. Bulaşıkları yıkamaya başlıyor. "Bu iş beni korkutuyor, hepsi bu. Ne hissediyorsam açıkça söylüyorum.

Moralim bozuluyor. Yere bakıyorum. Başımı kaldırdığımda annemle göz göze geliyorum. Parmağını çenesinin altına koyup hafifçe kaldırıyor, bu şekilde bana da aynısını yapmam gerektiğini söylemiş oluyor.

"Ne düşünüyorum biliyor musunuz?" diyor. "Bence hayatta bazı şeyleri denemek gerek. Sen bu işe inanıyor musun, Charley?"

Evet, anlamında kafamı sallıyorum.

"İnanç, emek, sevgi, eğer bunlara sahipseniz her şeyi yapabilirsiniz.

Olduğum yerde doğruluyorum. Karım omuz silkiyor. Hava yumuşuyor. İhtimaller iyiye gidiyor.

Birkaç ay sonra spor barı açılıyor.

İki yılın sonunda iflas ediyoruz.

Görünüşe göre bu üç şeye sahip olmak yeterli olmuyor. Onun dünyasında olmasa da benimkinde durum böyle.

Maç

Eskiler maçından önceki gece, bana oyunculuk günlerimi ve o zamanki seyahatlerimizi hatırlatan Best Western otellerinden birinde kaldım. Uyuyamadım. Stadyumda kaç kişi olacağını düşündüm. Topa dokunabileceğimden bile şüpheliydim. Sabah 05.30'da biraz esneme yapmayı denemek için yataktan çıktım. Telefonumdaki kırmızı ışık yanıp sönüyordu. Resepsiyonu aradım. Telefon en az yirmi kez çaldı.

Sonunda biri telefonu açtığında, "Mesaj ışığım yanıyor," dedim.

Telefondaki ses bıkkınlıkla, "Bir saniye," dedi. "Evet, bir paketiniz var."

Merdivenlerden aşağı indim. Otel görevlisi bana eski bir ayakkabı kutusu uzattı. Kutunun üzerine ismimin yazılı olduğu bir kâğıt bantlanmıştı. Görevli esnedi. Kutuyu açtım.

Kramponlarım.

Görünüşe göre babam onları bunca yıl boyunca saklamıştı. Odaya telefon etme ihtiyacı bile duymadan gecenin bir yarısı onları bırakıp gitmiş olmalıydı. Bir not aradım ama kutuda başka hiçbir şey yoktu. Eski günlerden kalma tüm sıyrıklarıyla, sadece ayakkabılarım.

Stadyuma erken gittim. Eskiden kalma bir alışkanlıkla taksiyi oyuncu girişinin yakınında durdurdum ama güvenlik görevlisi beni, bira ve sosisli sandviç satıcılarının giriş yaptığı personel

kapısına yönlendirdi. Stadyum boştu ve koridorlara yağ kokusu sinmişti. Buraya dönmek tuhaftı. Yıllar boyunca yeniden oyuncu olduğum günlere dönebilmeyi istemiştim. Şimdiyse bedava nostalji yapabileceğim, birkaç vuruş sırası göreceğim Eskiler Günü'nün, bilet satmak için düzenlenen kasket günü, top günü veya havai fişek gününden farksız bir promosyon organizasyonunun parçası olmuştum.

Giyinmemiz için ayrılan yedek soyunma odasını buldum. Kapıdaki görevli elindeki listeden adımı kontrol etti ve maçta giyeceğim formayı verdi.

"Eşyalarımı nereye..."

Maviye boyanmış bir dizi metal dolabı göstererek, "İstediğinizi kullanabilirsiniz," dedi.

Odanın köşesinde beyaz saçlı iki adam sohbet ediyordu. Konuşmayı bırakmadan kafalarını sallayarak bana selam verdiler. Başka birinin mezunlar gününe gitmişim gibi tuhaf bir duygu hissettim. Zaten birinci ligde sadece altı hafta oynamıştım. Ömür boyu sürecek arkadaşlıklar kurmama yetecek kadar zamanım olmamıştı.

Formamın arkasına dikişle "BENETTO" yazılmıştı ama dikkatlice bakınca daha önce orada olan farklı bir ismin kumaşta bıraktığı izi görebiliyordum. Üniformanın üstünü kafamdan geçirdim, kollarımı uzatıp aşağı doğru çekiştirdim. Arkamı döndüğümde "Bombacı" Willie Jackson, birkaç adım ötemde duruyordu.

Jackson'ı herkes tanırdı. Hem güçlü vuruşları hem de sahadaki özgüveniyle ünlenmiş müthiş bir vurucuydu. Bir eleme maçında, sopasının ucunu vuruş yapacağı noktayı biliyormuş gibi sahanın sağ tarafındaki çiftlere doğru sallamış ve tam da o noktadan başarılı bir vuruş yapmıştı. Böyle bir hareketi kariyeriniz boyunca yalnızca bir kez, televizyonda defalarca gösterilerek isminizi ölümsüzleştirmek için yaparsınız. O da bunu yapmıştı.

Şimdi benim yanımdaki taburede oturuyordu. Jackson'la hiç oynamamıştım. Mavi kadife eşofman takımının içinde bodur, neredeyse şişirilmiş gibi görünüyordu ama onu hâlâ görkemli gösteren bir şeyler vardı. Beni kafasıyla selamladı, aynı şekilde karşılık verdim.

"Ne haber?" dedi.

"Chick Benetto," dedim elimi uzatarak. İçte kalan parmaklarımdan tutup çekerek elimi sıktı. O, ismini söylemedi. Görünüşe bakılırsa söylemeye ihtiyacı yoktu.

"Peki, Chuck, bu aralar ne işle meşgulsün?"

Telaffuzunu düzeltmedim. "Pazarlama" işinde olduğumu söyledim.

"Peki ya sen?" diye sordum. "Televizyon yayıncılığına devam ediyor musun?"

"Hımm. Sayılır. Artık daha çok yatırım işleriyle ilgileniyorum."

Başımı salladım. "Çok iyi. Evet. Yatırım. İyi bir alan."

"Yatırım fonları," dedi. "Bazı teminatlar, menkul kıymet fonları, bunun gibi şeyler. Ama daha çok yatırım fonları."

Tekrar başımı salladım. Formamı şimdiden giydiğim için kendimi aptal gibi hissediyordum.

"Sen piyasalarda mı çalışıyorsun?" dedi.

Elimi açıp salladım. "Evet, bilirsin, orada burada," dedim. Bu bir yalandı. Piyasaların hiçbir yerinde değildim.

Çenesini hareket ettirerek beni inceledi.

"Hey, aslında seninle takılabiliriz."

Bir an için gerçek gibi geldi, meşhur Jackson benimle takılmak istiyordu ama hemen onunla takılacak param olmadığı kafama dank etti. Muhtemelen bana kartvizitlerinden birini vermek için cebine uzandığı anda birisi, "HEY, SENİ KOCA

KIÇLI!" diye bağırdı. İkimiz de döndük ve Spike Alexander'ı gördük. Jackson'la öyle sıkı sarıldılar ki üzerime yıkılmamaları için geri çekilmek zorunda kaldım.

Birkaç dakika sonra odanın diğer köşesinde, etrafları bir sürü kişiyle çevrilmişti. Benim için yatırım fonları konusu bu şekilde sona erdi.

Eskiler Maçı, gerçek maçtan bir saat önce oynanıyordu, bu yüzden maça başladığımızda tribünler neredeyse boştu. Bir org sesi duyuldu. Hoparlördeki ses, seyrek kalabalığa *hoş geldiniz,* dedi. 1940'ların sonlarında oynamış Rusty Allenback isminde bir dış saha oyuncusundan başlayarak alfabetik sırayla isimlerimiz okundu. Onu, kocaman geniş bir gülümsemesi olan 1960'ların popüler iç saha oyuncusu Benny "Bobo" Barbosa izledi. El sallayarak sahaya doğru koştu. Benim ismim anons edildiğinde taraftarlar hâlâ onu alkışlıyordu. Spiker, "1973 yılında birinci lig şampiyonu olan takımdan" derken sesinde heyecanlı bir beklenti vardı. Ama sonra, "Yakalayıcı Charles "Chick" Benetto," diye devam edince sesindeki coşku nezakete dönüşerek daha alçak bir tona düştü.

Yedek kulübesinden hızla fırladım ve neredeyse Barbosa'ya yetişecek hızda koşmaya başladım. Alkışlar sona ermeden yerime ulaşmaya ve çakıllı kumda kendi ayak sesinizi duyduğunuz o utanç verici sessizlikten kaçınmaya çalışıyordum. Kalabalığın içinde bir yerde babam oturuyordu ama nedense kafamda onu kolları bağlı şekilde canlandırmıştım. Ev sahibi takımdan alkış yoktu.

Sonra oyun başladı. Yedek kulübesi bir tren istasyonu gibiydi, içeri giren ve sopalarını alıp dışarı çıkan oyuncular çarpışarak birbirlerinin etrafından dolanırken kramponlarının sesi beton zeminde çınlıyordu. Bir atış yakalamıştım, benim için bu bile yeterliydi çünkü onca yıldan sonra çömelmek, henüz üçüncü atış-

tayken bacaklarımın yanmaya başlamasına yetmişti. Ağırlığımı sürekli bir bacaktan diğerine aktarıyordum, ta ki Teddy Slaughter isminde uzun boylu, kolları kıllı bir oyuncu, "Hey dostum orada zıplayıp durmayı bırakacak mısın?" deyinceye kadar.

Orada bulunan kalabalık, beyzbol oynadığımızı düşünmüş olabilir. Sekiz orta saha oyuncusu, bir fırlatıcı, bir vurucu, siyah forması içinde bir hakem. Ama sahada, gençlik günlerimizin akıcı, güçlü dansını sergilemekten çok uzaktık. Artık yavaşlamıştık. Hantaldık. Sopalar yavaşça savruluyor, atışlar topun altına çok fazla hava girecek şekilde yüksekten uçuyordu.

Yedek kulübesinde, yaşlandığını kabullenip arada bir, "Tanrım, biri bana bir oksijen tüpü getirsin!" gibi espriler patlatan koca göbekli adamların yanı sıra hâlâ tüm maçları ciddiye alma prensibine bağlı kalanlar da vardı. En az altmış yaşında görünen Porto Rikolu bir dış saha oyuncusunun yanında oturuyordum. Sürekli, fazla sigara içmekten sararmış tükürüğünü yere fırlatıp, "Haydi çocuklar, haydi," diyordu.

Sonunda vuruş sıram geldiğinde stadyumun neredeyse yarısı dolmuştu. Isınmak için sopayı birkaç kez salladıktan sonra vuruş alanına doğru yürüdüm. Güneş bulutların arasına girdi. Bir satıcının bağırışını duydum. Ensemin terlediğini hissettim. Ağırlığımı bir ayağımdan diğerine aktardım ve bunu milyonlarca kez yapmış olmama rağmen –sopanın sapını kavradım, omuzlarımı kaldırdım, çenemi kastım ve gözlerimi kısarak topa odakladım– kalp atışlarım hızlandı. O an sadece birkaç saniyeden uzun süre alanda kalabilmeyi diledim. İlk atış geldi. Vuruş yapmadan bekledim. Hakem, "Birinci top!"* diye bağırdığında ona teşekkür etmek istedim.

Bir yerlerde bir şeyler yaşanmaktayken o sırada başka bir yerde ne yaşandığını hiç merak ettiğiniz olur mu? Annem boşan-

---

* Atışın nizami olmadığı anlamına gelir. (ç.n.)

madan sonra, günbatımlarında arka verandaya çıkıp bir sigara yakar ve, "Charley, şimdi burada güneş batarken dünyanın başka bir yerinde yeni doğuyor. Avusturalya, Çin veya başka bir yerde. İstersen ansiklopediden bakabilirsin," derdi.

Dumanı üfleyip gözünü aşağıdaki manzaraya, çamaşır ipleri ve salıncaklarıyla sıra sıra dizili kare şeklindeki arka bahçelere dikerdi.

"Dünya büyük bir yer," derdi biraz efkârlı bir sesle. "Her zaman bir yerlerde bir şeyler oluyor."

Bu konuda haklıydı. Her zaman bir yerlerde bir şeyler olur. Ben Eskiler Maçı'nda, gözlerimi gri saçlı atıcıya dikmiş vuruş alanında beklerken, eskiden hızlı sayılan ama şimdi sadece göğsüme doğru süzülen bir atıştan ibaret olan topunu fırlattığında, ben sopamı sallayıp topa değince o tanıdık *tak* sesini duyduğumda, sopamı bırakıp harika bir iş çıkardığıma ikna olmuş şekilde, eski ebatlarımı, artık kollarımın ve bacaklarımın o kadar güçlü olmadığını, yaşlandıkça mesafelerin uzadığını unutup koşmaya başladığımda ve başımı kaldırıp sağlam bir vuruş, belki de bir sayı olduğunu düşündüğüm topun aslında iç sahaya, ikinci kalecinin eldivenine doğru alçalmakta olan bir hayal kırıklığı, bir fiyasko, bir yanılgıdan ibaret olduğunu gördüğümde kafamda bir ses, "Bırak! Bırak!" diye bağırmaktayken, ikinci kaleci, bu can sıkıcı oyuna yapabileceğim son katkı ihtimalini eldivenini sıkarak sona erdirirken... Anlayacağınız tüm bunlar olurken annem, bir zamanlar söylediği gibi, Pepperville Kumsalı'nda bambaşka bir şey yaşıyordu.

Saatli radyosunda 1930'lu yıllardan bir şarkı çalıyordu. Yastıkları az önce kabartılıp düzeltilmişti. Ve bedeni, yeni kırmızı gözlüklerini almak için geldiği yatak odasının zeminine kırık bir oyuncak bebek gibi bükülüp düşmüştü.

Ağır bir kalp krizi.

Annem o sırada, son nefesini veriyordu.

Eskiler Maçı sona erdiğinde, gerçek oyuncuların yanından geçerek soyunma odasına döndük. İster istemez, herkes birbirini inceledi. Onlar gençti ve ciltleri pürüzsüzdü. Bizse şişmandık ve kelleşmeye başlamıştık. Elinde yakalayıcı başlığıyla yürüyen kaslı bir gence başımla selam verdim. Ona bakarken, eski günlerdeki halimin sahaya çıkışını izlediğim hissine kapılmıştım.

Soyunma odasına girince hızlıca eşyalarımı topladım. Bazıları duş alıyordu, ama bu bana aptalca göründü. Terleyecek kadar efor sarf edememiştik. Üniformamın üstünü katladım ve hatıra olarak saklamak için yanıma aldım. Çantamın fermuarını kapattım. Giyinmem bittiği halde birkaç dakika öylece oturdum. Sonra bunun anlamsız olduğuna karar verdim.

İçeri girdiğim yoldan, personel kapısını kullanarak dışarı çıktım. Ve tam karşımda gökyüzüne bakıp sigara içen babamı gördüm. Beni gördüğüne şaşırmışa benziyordu.

"Kramponlar için teşekkürler," dedim onları tuttuğum elimi sallayarak.

"Burada ne yapıyorsun?" dedi sinirle. "İçerde konuşacak birilerini bulamadın mı?"

Alaycı bir tonda nefes verdim. "Bilmiyorum baba, herhalde sana merhaba demek için gelmişimdir. Görüşmeyeli iki yıl falan oldu."

"Hayret bir şey." Bıkkınlıkla kafasını salladı. "Beyzbola *benimle* konuşarak mı dönebileceğini sanıyorsun?"

Chick, Annesinin Öldüğünü Öğreniyor

"Alo!"

Karımın sesi huzursuz ve keyifsiz geliyordu.

"Benim," dedim. "Üzgünüm, arayacak..."

"Ah, Chick, ah Tanrım, sana bir türlü ulaşamadık."

Yalanlarımı hazırlamıştım, müşteri, toplantı ve başka şeyler ama birden hepsi anlamsız göründü.

"Ne oldu?" dedim.

"Annen. Ah, Tanrım, Chick, neredesin? Seni nasıl arayacağımızı..."

"Ne? Ne oldu?"

Ağlamaya başladı, nefesi kesilmişti.

"Söylesene," dedim. "Ne oldu?"

"Kalp krizi geçirdi. Onu Maria buldu."

"Ne..."

"Annen... O öldü."

Umarım bu kelimeleri hiç duymazsınız. *Annen. O öldü.* Başka kelimeler gibi değildir. Kulaklarınıza sığmaz. Kafanızın içinde zonklayıp duran ağır, güçlü ve bilinmeyen bir dile aitler, koca bir gülle gibi tekrar tekrar üzerinize gelip çarpar, ta ki beyninize ulaşacak kadar geniş bir delik açıncaya kadar. Ve bunu yaparken sizi de paramparça ederler.

"Nerede?"

"Evde."

"Nerede, yani ne zaman?"

Birden detayları bilmek inanılmaz derece önemli göründü. Detaylar, bana tutunacak bir dal, kendimi hikâyeye dâhil etmek için bir yol verebilirdi. "Öldüğünü nasıl..."

"Chick," dedi Catherine yumuşak bir sesle. "Sadece eve gel, olur mu?"

Bir araba kiraladım. Gece boyunca sürdüm. Arka koltukta şaşkınlığım ve yasımı, ön koltukta pişmanlığımı taşıdım. Gündoğumuna az kala Pepperville Kumsalı'na vardım. Arabayı garaj yoluna park ettim. Motoru durdurdum. Gökyüzü ölgün bir mor renkteydi. Arabam bira kokuyordu. Orada oturup doğan günün etrafımı sarmasını beklerken annemin ölümünü haber vermek için babamı aramadığım aklıma geldi. Derinlerde bir yerde, onu bir daha hiç görmeyeceğimi hissettim.

Onu bir daha hiç görmedim.

O gün iki ebeveynimi de kaybettim.

Biri benden utandığı için kayıplara karışmış, diğeriyse hayalet olup hayatımdan uçup gitmişti.

Üçüncü ve Son Randevu

Annem ve ben, daha önce hiç görmediğim bir kasabada yürüyorduk. Bir köşesinde benzinci, diğer köşesinde küçük bir market olan sıradan bir yerdi. Telefon direkleri ve ağaç kabukları aynı yapay renkteydi ve ağaçların çoğu tamamen yaprak dökmüştü.

Solgun sarı renkli tuğlalardan yapılmış iki katlı bir binanın önünde durduk.

"Burası neresi?" diye sordum.

Annem ufka doğru baktı. Güneş çoktan batmıştı.

"Akşam yemeğini yarım bıraktın," dedi.

Gözlerimi devirdim. "Yapma, anne."

"Ne var? Yemeğini yemiş olman içimi rahatlatıyor, hepsi bu. Kendine dikkat etmelisin, Charley."

Bana bakışında o eski, sarsılmaz endişe dağını gördüm. Ve annenize baktığınızda, hayat boyu tadabileceğiniz en saf sevgiyi gördüğünüzü anladığınız o anlardan birini yaşadım.

"Biliyor musun anne, bunu daha önce yapmış olmayı dilerdim."

"Ben ölmeden önce mi demek istiyorsun?"

Çekingen bir sesle, "Evet," dedim.

"Ben buradaydım."

"Biliyorum."

"Sen meşguldün."

Bu kelime tüylerimi diken diken etmişti. Şimdi kulağa nasıl da içi boş geliyordu. Annemin yüzünden bir kabullenme dalgasının geçtiğini görür gibi oldum. Sanırım o anda ikimiz de başa dönme şansımız olsaydı her şeyin ne kadar farklı olabileceğini düşünüyorduk.

"Charley," dedi. "Ben iyi bir anne miydim?"

Cevap vermek için ağzımı açtığımda gözlerimi karartan bir ışık onu gözden kaybetmeme sebep oldu. Yüzümde, güneş vuruyormuş gibi bir sıcaklık hissettim. Sonra tekrar aynı sesi duydum:

"CHARLES BENETTO! GÖZLERİNİ AÇ!"

Gözlerimi sımsıkı kapayıp açtım. Bir anda kendimi annemin metrelerce gerisinde buldum, ben dururken o yürümeye devam etmişti. Gözlerimi tekrar kapayıp açtım. Bu sefer daha da uzaktaydı. Artık onu güçlükle görebiliyordum. Parmaklarımı gerip omuzlarımı yuvalarından çıkacakmış gibi zorlayarak ileriye uzandım. Her şey dönmeye başladı. Anneme seslenmeye çalıştım ama ağzımdan çıkacak sesler boğazıma takılı kaldı. Bu, bütün gücümü alıp götürmüştü.

Sonra bir anda tekrar yanımda belirdi, hiçbir şey olmamış gibi sakince elimi tutuyordu. Süzülerek biraz önce olduğumuz yere döndük.

Yeniden, "Gideceğimiz son bir yer daha var," dedi.

Beni, solgun sarı renkteki binaya doğru yönlendirdi ve bir anda kendimizi ağır mobilyalarla döşenmiş alçak tavanlı dairenin içinde bulduk. Yatak odası küçüktü. Avokado yeşili duvar kâğıtlarıyla kaplanmıştı. Duvara bir üzüm bağı tablosu, yatağın üzerineyse bir haç asılmıştı. Köşedeki büyük aynanın önünde şampanya rengi ahşap bir tuvalet masası vardı. Ve aynanın önünde koyu renk saçları, pembe greyfurt rengi sabahlığıyla

bir kadın oturuyordu. Uzun, dar burnu ve sarkık sarı derisinin altından görülen belirgin elmacıkkemikleriyle yetmişli yaşlarda olduğu anlaşılıyordu. Önündeki masaya bakarak, dalgın, yavaş hareketlerle elindeki fırçayı saçında gezdirdi.

Annem arkasından ona doğru yaklaştı. Selamlaşmadılar. Bunun yerine ellerini saçlarına uzattı ve biri fırçayı tutarken diğeri fırça dokunuşlarını avucunun içiyle takip etti; annemin elleri, onun elleri arasında kayboldu.

Kadın, aynadaki görüntüsüne bakmak istermişçesine gözlerini kaldırdı ama gözleri buğuluydu ve daha uzağa bakar gibiydi. Sanırım annemi görüyordu.

Hiçbiri tek kelime etmedi.

Sonuna fısıldayarak, "Anne," dedim. "Bu kim?"

Ellerini kadının saçlarından çekmeden bana döndü.

"Babanın karısı."

Annemin Arkasında *Durmadığım* Zamanlar

Küreği al, dedi papaz. Bunu gözleriyle söyledi. Annemin yarıya kadar mezara indirilmiş olan tabutuna toprak atmam gerekiyordu. Papazın söylediğine göre, annem bu geleneği Yahudi cenazelerinde görmüş ve kendisininkinde de böyle yapılmasını istemişti. Bunun, arkada kalanların bedenin gittiğini kabullenip ruhu hatırlamaları gerektiğini anlamalarına yardımcı olacağını düşünüyordu. Babamın, anneme takılarak, "Bunları zamanı gelince düşünürsün Posey, kervan yolda düzülür," dediğini duyar gibiydim.

Küreği tutarken kendimi eline tüfek verilmiş bir çocuk gibi hissediyordum. Kız kardeşim Roberta'ya baktım, yüzünü siyah bir tülle örtmüştü ve görünüşe göre titriyordu. Sonra karıma baktım, ayaklarına bakan gözlerinden yaşlar süzülüyordu, bir eliyle belli bir ritim takip ederek kızımızın saçlarını okşuyordu. Sadece Maria, bana bakıyordu. Gözleri, "Yapma baba. Küreği geri ver," der gibiydi.

Bir beyzbol oyuncusu elindeki sopanın kendisine mi başkasına mı ait olduğunu bakmadan anlayabilir. Küreği tutarken böyle hissediyordum. Başkasına aitmiş gibi. Bana ait değilmiş gibi. Kürek, annesine yalan söylemeyen bir oğla aitti. Ona son sözlerini bir kızgınlık anında söylememiş bir oğla. Babasının geçici hevesleriyle onu ayartmasına izin verip ortadan kaybolmamış bir oğla ki o baba, "Orada olmamam daha iyi olur, kimseyi üzmek istemiyorum," diyerek bu aile toplantısından da uzak kalmayı seçmişti.

O oğul, hafta sonunu annesinin evinde geçirip karısıyla birlikte misafir odasında kalıp sabah aile kahvaltısına katılırdı. O oğul, annesi yere yığıldığında orada olurdu. O oğul, onu kurtarırdı.

Ama o oğul ortalarda yoktu.

Bu oğul ise yutkundu ve kendisine söyleneni yaptı: Tabutun üzerine toprak attı. Tabutun üzerine yayılan toprak parçasındaki birkaç çakıltaşının, cilalı ahşabın üzerine düşerken çıkardığı tıkırtılar duyuldu. Ve her ne kadar bu onun fikri olsa da annemin sesini duyar gibi oldum: "Ah Charley! Bunu nasıl yapabildin?"

Her Şey Açıklığa Kavuşuyor

Babanın karısı.

Bu kelimeler ne anlama geliyordu? Hiçbir şey düşünemiyordum. Bütün bildiğim, annemin ruhunun, duvarında üzüm bağı tablosu asılı olan o tuhaf evde dururken bana söylediklerinden ibaretti.

"O, babanın karısı. Savaş zamanı tanışmışlar. Baban İtalya'da görevlendirilmişti. Sana bundan söz etmiştir, öyle değil mi?"

Pek çok kez. *İtalya, 1944 sonları.* Bologna yakınlarındaki Apenin Dağları ve Po Vadisi.

"Oralarda bir köyde yaşıyormuş. Yoksul bir kadınmış. Babansa bir askerdi. Bu işlerin nasıl olduğunu bilirsin. Baban o günlerde son derece, doğru kelime hangisi bilemiyorum. Atılgandı?

Annem, kadının saçlarını tarayan ellerine baktı.

"Sence güzel mi Charley? Her zaman onun güzel olduğunu düşünmüşümdür. Hatta şimdi bile, hâlâ hoş görünüyor. Ne dersin?"

Başım dönüyordu. "Babanın karısı da ne demek? Onun karısı sendin."

Ağır ağır başını salladı.

"Evet, öyleydim."

"Bir insanın iki karısı olamaz."

"Evet," diye fısıldadı. "Haklısın, olamaz."

Kadın soluk aldı. Gözleri kızarmış ve yorgun görünüyordu. Beni fark etmedi. Ama annemin söylediklerini dinler gibi görünüyordu.

"Sanırım baban savaş sırasında korkuya kapıldı. Ne kadar süreceğini bilmiyordu. O dağlarda çok fazla kişi hayatını kaybetti. Belki ona kendini güvende hissettirmiştir. Belki baban hiçbir zaman eve dönemeyeceğini düşünmüştür. Kim bilir? Her zaman bir plana ihtiyaç duyardı, sürekli bunu söylerdi: 'Bir planın olsun.'"

"Anlamıyorum," dedim. "Babam sana o mektubu yazmıştı."

"Evet."

"Evlenme teklif etmişti. Sen de kabul etmiştin." *İç çekti.* "Savaşın biteceğini anlayınca sanırım yeni bir plana ihtiyaç duydu; benimle olan, eski planına. Kendini tehlikede hissetmediğin zaman olaylar değişir, Charley. Sonra da..." Kadının omzuna düşen saçlarını kaldırdı. "Onu bırakıp geldi."

Duraksadı.

"Baban bu konularda yetenekliydi."

Başımı salladım. "Ama sen neden onunla..."

"Bana söylemedi Charley, hiç kimseye söylemedi. Ama yıllar sonra bir gün onu tekrar buldu. Ya da o babanı buldu, bilmiyorum. Ve sonunda onu Amerika'ya getirdi. Kendine ayrı bir hayat kurdu. Hatta onunla yaşamak için bir ev aldı. Collingswood'da. Yeni dükkânını açtığı yer, hatırlıyor musun?"

Kadın, elindeki tarağı yere indirdi. Annem de ellerini geriye çekip çenesinin altında birleştirdi.

"Babanın yıllar boyunca pişirmemi istediği şey, onun yaptığı şekilde, fırında düdük makarnaydı." *İç çekti.* "Nedense bu aklıma geldikçe hâlâ canım sıkılır."

Sonra bana hikâyenin devamını anlattı. Tüm bunları nasıl öğrendiğini. Bir gün Collingswood'daki otelden neden hiç fatura gelmediğini sorduğunu. Babam nakit ödeme yaptığını söyleyince bunun onu daha çok şüphelendirdiğini. Bir cuma gecesi bebek bakıcısı ayarlayıp öfkeyle Collingswood'a geldiğini, arabasıyla sokaklarda dolaşarak babamın arabasını aradığını, sonra onu yabancı bir evin garaj yolunda bulunca nasıl gözyaşlarına boğulduğunu.

"Titriyordum, Charley. Adımlarımı güçlükle atıyordum. Bir pencerenin önünde eğilip içeriye baktım. Akşam yemeği yiyorlardı. Babanın gömleğinin düğmeleri açıktı, bizimle otururken yaptığı gibi atleti görünüyordu. Önünde yemeğiyle, sanki orada yaşıyormuş gibi telaşsız, sakince oturuyor, boşalan tabakları kadına uzatıyordu. Bir de...

Durdu.

"Bunu bilmek istediğine emin misin?"

Boş gözlerle başımı salladım.

"Oğulları vardı."

"Ne!"

"Senden birkaç yaş daha büyüktü."

"Oğlu mu varmış?"

Bunu söylerken sesim tizleşmişti.

"Üzgünüm, Charley."

Başım dönüyordu, olduğum yerde devrilecekmiş gibi hissettim. Bugün size bunları anlatırken kelimeleri yerlerine koymakta *hâlâ* güçlük çekiyorum. Babamın, benden sürekli özveri göstermemi isteyen, kendi takımına, *bizim* takımımıza bağlılık bekleyen ailemizin erkeğinin, başka bir oğlu mu varmış?

"Beyzbol oynuyor muymuş?" diye fısıldadım.

"Charley," dedi annem neredeyse ağlamaklı bir sesle, "gerçekten bilmiyorum."

Sabahlıklı kadın, önünde duran küçük çekmeceyi açtı, içinden çıkardığı kâğıtlara göz gezdirdi. Gerçekten annemin söylediği kişi miydi? İtalyan'a benziyordu. Yaşı hikâyeyle uyumlu görünüyordu. Babamın onunla karşılaştığı anı gözümde canlandırmaya çalıştım. Onları birlikte hayal ettim. Bu kadın ve bu ev bana tamamen yabancıydı ama odanın her yerinde babamı hissedebiliyordum.

"O gece eve döndüm, Charley," dedi, annem. "Kaldırımın kenarına oturdum ve bekledim. Babanın arabasıyla evin garajına dahi girmesini istemiyordum. Geldiğinde saat gece yarısını geçiyordu. Arabanın farları bana vurduğu andaki bakışını hiç unutmayacağım çünkü o anda yakalandığını anlamıştı.

"Arabaya bindim ve bütün camları kapamasını söyledim. Kimsenin beni duymasını istemiyordum. Sonra patladım. Öyle bir patladım ki yalanlarının hiçbirini söyleyecek fırsat bulamadı. Sonunda kadının kim olduğunu, nerede tanıştıklarını ve ne yapmaya çalıştığını söylemek zorunda kaldı. Başım dönüyordu. Midem öyle ağrıyordu ki dik oturmakta zorlanıyordum. Evlilikten çok fazla şey bekleyebilirsin Charley ama kim kendi ailesinin *yerine* bir başkasının *koyulacağını* düşünebilir?"

Duvara döndü ve gözlerini üzüm bağı tablosuna çevirdi.

"Neler olup bittiğini idrak edebilmem aylarımı aldı. O arabanın içinde sadece öfkeliydim. Kalbim kırılmıştı. Üzgün olduğuna yemin etti. Başka bir oğlu olduğunu bilmediğine, öğrendikten sonra kendisini bir şeyler yapmak zorunda hissettiğine yemin etti. Neyin gerçek olup olmadığını bilmiyorum. Ben ona bağırırken bile babanın her şeye bir cevabı vardı.

"Ama bunların hiçbir önemi kalmamıştı. Bitmişti. Bunu anlıyor musun? Babanın bana yapacağı hemen her şeyi affedebilirdim. Ama sana ve kız kardeşine de ihanet etmişti."

Bana döndü.

"İnsanın tek bir ailesi olur, Charley. İyisiyle *kötüsüyle*, bir ailen vardır. Onları takas edemezsin. Onlara yalan söyleyemezsin. Bir oraya bir buraya giderek tek seferde ikisini birden idare edemezsin.

"Ailenle bir arada kalmak onu aile yapan şeydir."

İç çekti.

"Yani bir karar vermem gerekiyordu."

Bu berbat anı gözümde canlandırmaya çalıştım. Gece yarısından sonra, tüm camları kapalı bir arabada dışarıdan görülen iki siluetin nasıl sessizce bağrıştığını. Her ikisinin dolaplarında da babamın kıyafetleri asılıyken bizim ailemizin bir evde, diğer aileninse başka bir evde uyuduğunu...

Pepperville Kumsalı'nın büyüleyici Posey'sinin o gece ağlayıp bağırırken eski hayatının gözlerinin önünde çöküşünü izleyişini düşündüm. Ve bu anın, *Annemin Arkamda Durduğu Zamanlar* listemin en başında yer alması gerektiğini fark ettim.

"Anne," diye fısıldadım. "Ona ne söyledin?"

"Ona gitmesini söyledim. Ve asla geri gelmemesini."

Artık, annemin mısır gevreklerini parmakları arasında ezdiği o sabahtan önceki gece neler yaşandığını biliyordum.

Hayatımda geriye sarıp baştan yapmak istediğim çok şey var. Başka türlü yaşardım dediğim çok fazla an var. Ama tek bir hakkım olsaydı bunu kendim için değil, o pazar günü öğleden sonra babaannesini ararken, yatak odasında yere serilmiş bedenini bulan kızım Maria için kullanırdım. Onu uyandırmaya çalıştı. Bağırmaya başladı. Yardım çağırmakla onu yalnız bırakmamak arasında gelip giderken ne yapacağını bilemeden odadan bir içeri bir dışarı koşturdu. Bu hiç olmamalıydı. Henüz sadece bir çocuktu.

Bu olaydan sonra benim için kızımla ve karımla yüzleşmek çok güç oldu. Sanırım bu yüzden çok fazla içmeye başladım. Ve sanırım bu yüzden derinlerde bir yerde eski hayatımı artık hak etmediğim düşüncesiyle kendimi farklı bir hayata mahkûm ettim. Böyle bakınca babamla üzücü şekilde benzeşiyoruz. İki hafta sonra, yatak odamızın sessizliğinde Catherine'e iş yolculuğunda olmadığımı, annem ölüme uzanırken Pittsburgh Stadyumu'nda beyzbol oynadığımı itiraf ettiğimde hiçbir tepki vermedi. Söylemek istediği bir şeyler olduğu halde söylememeye karar vermiş gibi bana öylece baktı.

Sonunda ağzından çıkan tek şey, "Artık ne önemi var ki?" oldu.

Annem, küçük yatak odasının diğer ucuna ilerledi ve odanın tek penceresinin önünde durdu. Perdeleri kenara çekti.

"Dışarısı karanlık," dedi.

Arkamızda, aynanın önünde duran İtalyan kadın önüne bakarak elindeki kâğıtları inceliyordu.

"Anne," dedim. "Ondan nefret mi ediyorsun?"

Başını salladı. "Neden ondan nefret edeyim ki? Sadece benimle aynı şeyleri istemişti. O da istediğini alamadı. Evlilikleri bitti. Baban başka bir yere taşındı. Daha önce dediğim gibi, çekip gitmek konusunda yetenekliydi."

Üşüyormuş gibi dirseklerini tuttu. Aynadaki kadın yüzünü ellerinin arasına aldı. Sessizce hıçkırdı.

Annem, "Sırlar, Charley," dedi, "insanı paramparça eder."

Üçümüz de bir dakika boyunca orada öylece durduk, her birimiz kendi dünyasına gömülmüştü. Sonra, annem bana doğru döndü.

"Şimdi gitmelisin," dedi.

"Gitmek mi?" Sesim boğuklaşmıştı. "Nereye? Neden?"

"Ama Charley..." Ellerimi tuttu. "Önce sana bir şey sormak istiyorum."

Gözleri ıslanmıştı.

"Neden ölmek istiyorsun?"

Titriyordum. Bir an için nefes alamadım.

"Biliyor muydun?"

Hüzünle gülümsedi.

"Ben senin annenim."

Bedenim sarsılıyordu. Alabildiğim tek solukla ağzımdan sözcükler dökülmeye başladı. "Anne... Ben sandığın kişi değilim... Hayatımı mahvettim. Çok fazla içtim. Her şeyi berbat ettim... Ailemi kaybettim..."

"Hayır, Charley."

"Evet, anne, ben buyum." Sesim titriyordu. "Dağıldım... Catherine'i kaybettim, anne. Onu kendimden uzaklaştırdım... Maria'nın hayatında bile değilim... Evlendi... Orada bile değildim... Bir yabancıya dönüştüm... Sevdiğim her şeye yabancılaştım...

Göğsüm inip kalkıyordu. "Ve sen... O gün seni asla bırakmamalıydım... Sana hiç söyleyemedim..."

Başımı utançla öne eğdim.

ne kadar üzgün olduğumu... Ne kadar çok... Çok..."

Ancak bu kadarını söyleyebilmiştim. Yere yığıldım, hıçkırıklarımı kontrol edemiyor, içim dışıma çıkacakmış gibi ağlıyordum. Oda, gözlerimin arkasında hissettiğim bir sıcaklığa dönüştü. Ne kadar süre böyle kaldığımı bilmiyorum. Tekrar konuşabildiğimde sesim cızırtı gibi çıkıyordu.

"Bunun bitmesini istedim, anne... Öfkenin, suçluluğun. Bu yüzden... ölmek istedim..."

Gözlerimi yerden kaldırdım ve ilk defa gerçeği kabul ettim.

"Pes ettim," diye fısıldadım.

O da fısıldayarak, "Pes etme," dedi.

Sonra başımı gömdüm. Bunu söylerken utanmıyorum. O, elleriyle ensemi kucaklarken başımı, annemin kollarına gömdüm. Çok kısa bir süre birbirimize böylece tutunduk. Ama bu anın bana yaşattığı huzuru kelimelerle anlatamam. Tek söyleyebileceğim, şimdi sizinle konuşurken hâlâ o ana özlem duyuyorum.

"Sen ölürken orada değildim, anne."

"Yapacak işlerin vardı."

"Yalan söyledim. Hayatımda söylediğim en kötü yalandı... İş için gitmemiştim. Bir maçta oynamak için gittim... Saçma sapan bir maç... Ümitsizce onun gözüne girmeye çalışıyordum..."

"Babanın."

Usulca başını salladı.

Ve başından beri her şeyi bildiğini fark ettim.

Odanın diğer ucunda İtalyan kadın, sabahlığının kuşağını daha sıkı bağladı. Dua edecekmiş gibi ellerini birbirine kenetledi. Her birimiz bir dönem aynı adamın sevgisini kazanmaya can atmış tuhaf bir üçlüydük. Beni seçim yapmaya zorlayan sözleri hâlâ kulağımdaydı: *Annenin oğlu mu, babanın oğlu mu Chick? Sen hangisi olacaksın?*

"Yanlış seçim yaptım," diye fısıldadım.

Annem başını salladı.

"Bir çocuk asla seçim yapmak zorunda kalmamalı."

İtalyan kadın ayağa kalkmıştı. Gözlerini sildi ve kendini toparladı. Parmaklarını tuvalet masasının kenarlarına götürdü ve orada duran iki nesneyi birbirine yaklaştırdı. Annem neye baktığını görebilmem için beni ona yaklaştırdı.

Biri, genç bir erkeğin kepli mezuniyet fotoğrafıydı. Sanırım oğluydu.

Diğeriyse benim beyzbol kartımdı.

Gözlerini aniden aynaya çevirdi ve üçümüzün tuhaf bir aile fotoğrafı gibi çerçevelendiği yansımalarımıza baktı. İlk kez ve yalnızca o an, beni gördüğünden emindim.

Mırıldanarak, "*Perdonare*,"* dedi.

Ve etrafımızdaki her şey ortadan kayboldu.

---

* (İt.) Affet. (ç.n.)

Chick, Hikâyesini Bitiriyor

Hatırlayabildiğiniz ilk çocukluk anınızın ne olduğunu hiç düşündünüz mü? Benimkinde üç yaşımdaydım. Bir yaz günü. Evimizin yakınlarındaki parkta bir karnavaldaydık. Balonlar ve pamuk şeker stantları vardı. Az önce halat çekme oyunu oynayan bir grup şimdi çeşmenin önünde sıraya girmişti.

Susamış olmalıyım çünkü annem beni koltuk altlarımdan tutup sıranın en önüne taşıdı. Oradaki terli, üstü çıplak adamların önüne geçip tek koluyla beni göğsümden sıkı sıkı tutarken boşta kalan eliyle musluğu çevirişini hatırlıyorum. Kulağıma, "Su iç, Charley," diye fısıldamıştı, ben de yere yetişmeyen ayaklarım sallanırken öne eğilip şapırdatarak su içmiştim ve o adamların hepsi işimiz bitinceye kadar bizi beklemişti. Annemin beni saran kolunu hâlâ hissedebiliyorum. Şırıl şırıl akan su gözümün önünde. Bu benim ilk çocukluk anım, anne ve oğul, sadece bize ait olan bir dünyadaydık.

Şimdi, birlikte geçirdiğimiz bu günün sonunda yine aynı şey oluyordu. Kendimi bitkin hissediyordum. Güçlükle hareket ediyordum. Ama o, yine kolunu göğsüme doladı ve rüzgâr yüzümü yalarken bir kez daha beni taşıdığını hissettim. Sanki bir perdenin arkasında seyahat ediyormuşuz gibi etraf karanlıktı. Sonra karanlık yavaşça çekilmeye başladı ve yıldızları gördüm. Binlerce yıldız. Beni ıslak çime yatırırken harap olmuş ruhumu dünyaya geri döndürüyordu.

"Anne..." Boğazım hassaslaşmıştı. Kelimeler arasında yutkunmak zorunda kalıyordum. "O kadın. Ne söyledi?"

Yavaşça omuzlarımı yere indirdi. "Affet."

"Onu mu? Babamı mı?"

Başım yere değdi. Şakaklarımdan damlayan kanın ıslaklığını hissettim.

"Kendini," dedi.

Bedenim kilitleniyordu. Kollarımı ve bacaklarımı hareket ettiremiyordum. Süzülerek uzaklaştığımı hissediyordum. Ne kadar zamanım kalmıştı?

"Evet," dedim hırıltıyla.

Kafası karışmış görünüyordu.

"Evet, iyi bir anneydin."

Gülümsemesini saklamak için bir eliyle ağzına dokundu, gözyaşlarına boğulmamak için kendini tutuyordu.

"Yaşa," dedi.

"Hayır, bekle..."

"Seni seviyorum, Charley."

Parmaklarını salladı. Ağlıyordum.

"Seni kaybedeceğim..."

Yüzü, benimkinin üzerinden kayıyor gibi görünüyordu.

"Anneni kaybedemezsin, Charley. Ben buradayım."

Sonra, devasa bir ışık onun görüntüsünü silip götürdü.

"CHARLES BENETTO. BENİ DUYABİLİYOR MUSUN?"

Kollarımın ve bacaklarımın karıncalandığını hissettim.

"ŞİMDİ SENİ KALDIRACAĞIZ."

Annemi kendime doğru çekmeye çalıştım.

"BİZİMLE MİSİN CHARLES?"

"Annemlen ben," diye mırıldandım.

Alnımda ufak bir öpücük hissettim.

"Annem ve ben," diye düzeltti.

Sonra ortadan kayboldu.

Gözlerimi sımsıkı kapayıp açtım. Gökyüzünü gördüm. Yıldızları gördüm. Sonra yıldızlar düşmeye başladı. Yaklaştıkça büyüdüler, beyzbol topları gibi yuvarlak ve beyaz, bense hepsini yakalayabilmek için eldivenimi genişletmek ister gibi, istemsizce ellerimi açtım.

"DURUN. ELLERİNE BAKIN!"

Ses şimdi daha yumuşaktı.

"CHARLES?"

Daha da yumuşak.

"Charles! Hey, işte buradasın dostum. Bizimle kal. HEY! ÇOCUKLAR!"

Elindeki feneri diğer iki polis memuruna doğru salladı. Tahmin ettiğim gibi gençti.

Chick'in Son Sözleri

Şimdi, yanıma ilk oturduğunda söylediğim gibi, bana inanmanı beklemiyorum. Bu hikâyeyi daha önce hiç anlatmamıştım ama hep bir gün anlatmayı ümit ettim. Bir fırsat bekledim. Şimdi her şeyi anlattığıma göre, bu fırsatı yakalayabilmiş olduğum için mutluyum.

Hayatımdaki pek çok detayı unuttum ama annemle geçirdiğim o zamana dair her anı, gördüğümüz her kişiyi, konuştuğumuz her şeyi hatırlıyorum. Birçok açıdan son derece sıradandı ama onun da dediği gibi, sıradan bir anda gerçekten önemli bir şey bulabilirsiniz. Benim deli olduğumu, tüm bunları hayal ettiğimi düşünebilirsin. Ama kalbimin derinliklerinde şuna inanıyorum: Annem, bu dünya ile öbür dünya arasında bana bir gün daha verdi, çok istediğim o günü. Ve sana anlattığım her şeyi bana o anlattı.

Bir şeyi annem söylediyse ona inanırım.

Ders çalışırken bana, "Yankı nedir?" diye sormuştu.

"Kaynak durduktan sonra sesin devam etmesidir."

"Yankı ne zaman duyulabilir?"

"Etraf sessiz olduğunda ve diğer sesler soğrulduğunda."

Etraf sessiz olduğunda hâlâ annemin sesinin yankısını duyabiliyorum.

Hayatıma son vermek istediğim için şimdi kendimden utanıyorum. Yaşam öyle kıymetli ki. Beni içine düştüğüm ümit-

sizlikten çekip çıkaracak kimsem yoktu ve bu benim hatamdı. İnsanları yakınında tutmalısın. Onlara kalbini açmalısın.

Sonraki iki yılda ne olacağına gelirsek, çok fazla ayrıntı var: hastanede geçirdiğim günler, tedavim, nerede olduğum. Şimdilik birçok açıdan çok şanslı olduğumu söyleyebilirim. Hayattayım. Kimsenin ölümüne sebep olmadım. Bazı günler diğerlerinden daha zor olsa da o günden beri hiç içki içmedim.

O geceyi çok düşündüm. Annemin hayatımı kurtardığına inanıyorum. Ayrıca ebeveynlerin eğer sizi gerçekten seviyorlarsa kendi dalgalı denizlerinde sizi güvende tutacaklarına inanıyorum ve bu bazen onların nelere göğüs gerdiği hakkında hiçbir fikriniz olmadığı için kalplerini kıracağınız anlamına gelebiliyor.

Ama her şeyin görünmeyen bir hikâyesi vardır. Bir tablonun duvarda nasıl kendine yer bulduğu. Bir yaranın yüzünüze nereden geldiği. Hikâyelerin bazıları sıradandır, bazılarıysa çetin ve yürek yakıcıdır. Ama tüm hikâyelerin ardında daima annenizi bulursunuz çünkü sizin hikâyeniz onunkiyle başlar.

Bu yüzden bu, aslında annemin hikâyesiydi.

Ve benim.

Sevdiklerimle işleri tekrar yoluna koymaya çalışacağım.

Sonsöz

Charles "Chick" Benetto, intihar girişiminden beş yıl, onunla karşılaştığımız cumartesi sabahından üç yıl sonra, geçtiğimiz ay vefat etti.

Cenazesi kalabalık değildi. Birkaç aile üyesi –eski eşi dahil– ve Chick'le birlikte su kulesine tırmanıp püskürtme boyalarla deponun üzerine isimlerini yazdıklarını hatırlayan Pepperville Kumsalı'ndaki çocukluk arkadaşları oradaydı. Pittsburgh Pirates bir taziye kartı göndermiş olsa da beyzbol günlerinden hiç kimse orada yoktu.

Babası cenazeye gelmişti. Kambur omuzları, ince beyaz saçlarıyla kilisenin en arkasında ayakta duran zayıf adam. Kahverengi bir takım elbise giymişti ve güneş gözlükleri takıyordu, tören bittikten hemen sonra oradan ayrıldı.

Chick'in ölüm sebebi ani bir felçti, beynine giden kan pıhtısı onu neredeyse anında öldürmüştü. Doktorlar geçirdiği araba kazasına bağlı kafa travmasının kan damarlarını zayıflatmış olabileceğini düşünüyordu. Öldüğünde elli sekiz yaşındaydı. Ölmek için çok genç olduğu konusunda herkes hemfikirdi.

Peki ya *hikâyesinin* detayları? Bana anlattıklarını bir araya getirirken neredeyse tamamını kontrol ettim. O gece gerçekten otobana dönen rampada bir kaza olmuş ve bir araba, hareket halindeki bir kamyona önden çarptıktan sonra toprak seti aşmış, bir reklam panosunu paramparça etmiş ve şoförü çimlik alana fırlamıştı.

Pepperville Kumsalı'ndaki Lehigh Sokağı'nda yaşayan Rose Templeton adlı dul bir kadın kazadan kısa bir süre sonra vefat etmişti. Yine kazanın ardından çok geçmeden ölen Bayan Thelma Bradley ismindeki kadının gazetedeki vefat ilanında "emekli ev hizmetlisi" yazıyordu.

Leonard Benetto ve Gianna Tusicci'nin daha önce İtalya'da gerçekleştirilen evliliklerini onaylayan belge, 1962 yılında (Benettoların boşanmasından bir yıl sonra) kayda geçirilmişti. Büyük ihtimalle oğulları olan Leo Tusicci'nin adı, 1960'ların başında Collingswood Lisesi'nde okuyan öğrenciler arasında yer alıyordu. Onunla ilgili başka bir belgeye rastlamadım.

Peki ya Pauline "Posey" Benetto? Yetmiş dokuz yaşında kalp krizinden ölmüştü ve yaşamındaki detaylar bu sayfalarda yazanlarla uyumluydu. Hayatta kalan aile üyeleri, neşeli, sıcak mizaçlı ve sağduyulu bir anne olduğunu söylediler. Çalıştığı güzellik salonun duvarında hâlâ fotoğrafı asılı. Üzerinde mavi bir iş gömleği ve kulaklarında halka küpeler var.

Chick Benetto'nun son yıllarının gönlünü biraz olsun rahatlattığı söylenebilir. Annesinin Pepperville Kumsalı'ndaki evini sattı ve eline geçen parayı kızına aktardı. Daha sonra kızına yakın bir daire tuttu ve her cumartesi sabahı hamurlu tatlılar ve kahve eşliğinde önceki haftanın olaylarını tartıştıkları "donut kaçamakları" ve başka vesilelerle baba-kız ilişkisini yeniden kurdular. Catherine Benetto'yla hiçbir zaman tekrar bir araya gelmemiş olsa da araları düzeldi ve düzenli olarak görüşmeye başladılar.

Chick bir daha asla satış işine dönmedi ama ölünceye kadar parklar ve bahçeler dairesinde yarı zamanlı çalıştı. Bölgede organize edilen maçlar için tek bir kural koyardı: Herkes oynayacak.

Felç geçirmeden bir hafta önce fazla zamanının kalmadığını hissetmiş olacak ki etrafındakilere, "Beni eski günlerimle değil, bu günlerimle hatırlayın," dedi.

Annesinin yakınlarında bir yerde yatıyor.

İçinde bir hayalet geçtiği için buna bir hayalet hikâyesi de diyebilirsiniz. Zaten hangi aile hayalet hikâyesi değildir ki? Kaybettiğimiz sevdiklerimizin gerçekten kaybolup gitmemeleri için onların hikâyelerini anlatıp dururuz.

Chick şimdi gitmiş olsa bile, hikâyesi aramızda dolaşıyor. Benim içimde yaşıyor. Onun deli olduğunu düşünmüyorum. Annesiyle o çok istediği bir günü daha yaşadığına inanıyorum. Sevdiğiniz biriyle geçirdiğiniz tek bir gün, her şeyi değiştirebilir.

Bunu biliyorum çünkü benim de böyle bir günüm oldu. Küçükler Ligi sahasının tribünlerinde, dinlemek, sevmek, af dilemek, affetmek için bir gün. Ve yıllar sonra, bugün karnımda taşıdığım erkek bebeğin ismini Charley koymaya karar vermiş olduğum gün.

Evlendikten sonraki adım Maria Lang.

Ama öncesinde Maria Benetto'ydum.

Chick Benetto benim babam.

Ve bir şeyi babam söylediyse ona inanırım.

Teşekkür

Yazar; Leslie Wells ve Will Schwalbe'ye kitabı yayına hazırladıkları için, Bob Miller'a sabrı ve inancı için, Ellen Archer, Jane Comins, Katie Wainright, Christine Ragasa, SallyAnne McCartin, Sarah Schaffer ve Maha Khalil'e sonsuz destekleri için, Phil Rose'a muhteşem sanatı için, Miriam Wenger ve David Lott'a keskin gözleri için teşekkür eder. Ayrıca, hâlâ tüm sorunları çözen Kerri Alexander'a, bana moral verdiği sayısız akşamlardaki tavuk yemekleri için David Black'e ve özellikle sessiz sabah saatlerinde bu hikâyeyi dinleyen, yüksek sesle okuyan ve ona ilk gülümseyen kişi olan Janine'e özel olarak teşekkür ediyorum. Ve tabii ki, bu bir aile hikâyesi olduğuna göre, aileme, benden öncekilere, benden sonrakilere ve şimdi benimle olan herkese teşekkürler...

Bu kitap, Rhoda Albom'a ithaf edilmiştir.

Mumyanın annesine, sevgiyle...

Bir Gün Daha bir aile hikâyesi, ama içinde hayalet olduğu için pekâlâ bir hayalet hikâyesi de diyebilirsiniz. Aslında her ailenin hayaletleri vardır. Çünkü sevdiklerimiz aramızdan ayrıldıktan sonra, uzun süre sofralarımızda oturmaya devam eder. Bu, Charles "Chick" Benetto'nun hayatı. Ancak hayalet o değil. O, son derece gerçekti.

Bu kitap bir anne ve oğlunun hikâyesini, bir yaşamı ve ötesini kapsayan ilişkilerini anlatıyor ve şu sorunun cevabını araştırıyor: Kaybettiğiniz annenizle *bir gün daha* geçirme ve kendinizi ona affettirme şansınız olsaydı ne yapardınız? Chick bu dünyayla bir sonraki hayatı arasında bir yerde bu şansı yakalamıştır. Annesi hakkında hiç bilmediği gerçekleri öğrenirken bu sefer onun öğütlerini dinleyecek ve darmadağın olmuş hayatını yaşamaya değer bir hale getirmeye çalışacaktır.

Mitch Albom, dünyanın en sevilen yazarlarından biri haline nasıl geldiğini bir kez daha gösteriyor. Bu hikâyede anlatılanlar sizi gülümsetecek ve gözyaşlarına boğacak, ama en önemlisi anne sevgisinin sonsuz gücüne inanmanızı sağlayacak.

nemesiskitap • norakitap.com
www.kitap365.com
nemesis KİTAP
MASAL PERESTİ
nora
ISBN 978-605-7649-
9 786057 6499